

**INOVOVANÝ
ŠKOLSKÝ VZDELÁVACÍ PROGRAM**

ISCED 2

2017/2018



ZÁKLADNÁ ŠKOLA S MATERSKOU ŠKOLOU,

LETNÁ 14,

NIŽNÁ SLANÁ

VŠEOBECNÉ ÚDAJE

Názov:	Úspech pre každého
Vzdelávací program	
Stupeň vzdelania:	Nižšie stredné vzdelávanie – II. stupeň ZŠ ISCED 2
Dĺžka štúdia:	5 rokov
Vyučovací jazyk:	slovenský
Študijná forma:	denná
Druh školy:	štátna
Predkladateľ:	Základná škola s materskou školou, Letná 14, Nižná Slaná
Názov školy:	Základná škola s materskou školou, Letná 14, Nižná Slaná
Adresa:	ZŠ s MŠ, Letná 14, 049 23 Nižná Slaná
IČO:	35543701
Riaditeľ školy:	Mgr. Erik Fischer
Koordinátori pre tvorbu ŠkVP:	Mgr. Mária Servová
Ďalšie kontakty:	058/ 7951 124 e – mail: zsnslna@fz.sk web: www.zsnslna.edupage.sk
Zriaďovateľ:	Obec Nižná Slaná
Názov:	Obecný úrad Nižná Slaná
Adresa:	Nám. SNP 54, 049 23 Nižná Slaná
Kontakty:	058/788 31 21

.....
Ing. Ján Vieloha
starosta obce

Platnosť dokumentu od 04. 09. 2017

.....
Mgr. Erik Fischer
riaditeľ školy

I. VŠEOBECNÁ CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

1. VEĽKOSŤ ŠKOLY

Budova základnej školy sa nachádza v centre obce Nižná Slaná. Budova základnej školy je dvojposchodová, pôvodne riešená pre 12 tried s kapacitou do 280 žiakov. Základná škola je školou so všetkými ročníkmi – plnoorganizovanou školou.

V prízemnej časti budovy sa nachádzajú priestory pre cvičnú kuchynku, špeciálnu triedu a špeciálneho pedagóga, ktoré sú umiestnené v bývalom byte školníka a telocvičňa. Na prvom poschodí budovy sa nachádzajú kmeňové učebne v počte 6 pre 1.- 4.ročník, počítačová učebňa, dielňa a učebňa na vyučovanie biológie a chémie. Na druhom poschodí budovy sa nachádzajú kmeňové učebne v počte 6 pre 5.-9. ročník a školská knižnica s počítačovou učebňou. Škola využíva dve triedy (nultý ročník a špeciálna trieda) v budove MŠ.

2. CHARAKTERISTIKA ŽIAKOV

Od 1.4.2002 škola existuje ako samostatný právny subjekt. Základnú školu priemerne navštevuje 250 žiakov, ktorí dochádzajú zo šiestich spádových obcí: Nižná Slaná, Nižnoslanská Baňa, Henckovce, Kobeliarovo, Gočovo a Vlachovo. Školu navštevuje pomerne vysoké percento (ã 75%) žiakov rómskeho etnika, žiakov z málopodnetného a sociálne znevýhodneného prostredia. Vyučovanie prebieha v 14 triedach ročníkov 0. – 9. Súčasťou školy je školský klub detí a školská jedáleň. Od 1.7.2004 je súčasťou školy aj materská škola, do ktorej pravidelne dochádza 24 detí, Základná škola v Nižnej Slanej ako samostatný subjekt zanikla a bola vyradená zo siete škôl a od 1.7.2004 je zaradená do siete škôl Základná škola s materskou školou v Nižnej Slanej.

3. CHARAKTERISTIKA PEDAGOGICKÉHO ZBORU

Pedagogický zbor tvorí 27 pedagogických zamestnancov, ktorí spĺňajú pedagogickú a odbornú spôsobilosť pre vyučovanie v ročníkoch 1. – 4. v počte 10, odbornú a pedagogickú spôsobilosť v ročníkoch 5. – 9. v počte 8, pedagogickí zamestnanci pre výchovnú činnosť v počte 2 a 4 asistenti učiteľa. Pedagogický kolektív je mladý, v kolektíve pôsobia štyria muži. Členovia pedagogického zboru súčasne tvoria aj zložky systému výchovného poradenstva : výchovný poradca, školský špeciálny pedagóg a koordinátor prevencie, ďalej koordinátor školskej žiackej rady, koordinátor pre environmentálnu výchovu, koordinátor výchovy k manželstvu a rodičovstvu.

Realizácia školského vzdelávacieho programu vo výchovno-vzdelávacom procese si vyžaduje zodpovedajúce podmienky, ktoré zabezpečia efektívnosť vzdelávania a vytvoria spolupracujúce sociálne vzťahy medzi účastníkmi procesu. Preto musia naši pedagogickí zamestnanci spĺňať kvalifikačné požiadavky stanovené zákonom, preukazovať odborné a pedagogicko-psychologické spôsobilosti, ktoré budú využívať pri pedagogickej komunikácii, motivácii žiakov, ich diagnostikovaní, hodnotení, pozitívnom riadení triedy a udržaní neformálnej disciplíny, riadiť svoj sebarozvoj a celoživotné učenie v odbornej oblasti a osobnostnom raste.

4. DLHODOBÉ PROJEKTY A AKTIVITY ŠKOLY

Dlhodobé projekty:

Otvorená škola - oblasť športu 2005,

Otvorená škola – oblasť športu 2006,

Otvorená škola – Infovek 2005,

Škola podporujúca zdravie, Jar na krídlach – sledovanie bociana bieleho,

Ekopaky - zber tetrapakových obalov,

Enviroprojekt -2007;

Otvorená škola – oblasť športu 2007;

Otvorená škola –IKT;

Projekt E-vzdelávanie pre žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia 2007, 2008;

Projekt Elektronizácia a revitalizácia školských jedální;

Rozvojový projekt školy realizovaný zriaďovateľom - Obec Nižná Slaná;

Od septembra 2012 do júna 2015 sme boli zapojení do dlhodobého projektu: „Vzdelávaním pedagogických zamestnancov k inklúzii marginalizovaných rómskych komunít“.

Od 1.septembra 2015 sme zapojení do projektu ZELENÁ ŠKOLA.

Vo februári 2017 sme sa zapojili do projektu MPC „Škola otvorená všetkým“, ktorý umožňuje vytvorenie personálnych a materiálnych podmienok pre realizáciu neformálneho vzdelávania, možnosti profesijného rastu prostredníctvom kontinuálneho vzdelávania pedagogických zamestnancov.

Základná škola je momentálne zapojená do projektu „Moja prvá škola“, prostredníctvom ktorého získa moderné učebné materiály v súlade so ŠVP.

Škola sa už tretí rok aktívne zapája do projektu NÚCEM e-testovanie.

Aktivity školy:

- Projektové dni.
- Deň otvorených dverí.
- Organizácia vedomostných, kultúrnych a športových súťaží v rámci školy i okresu.
- Oblastná športová olympiáda.
- Futbalový turnaj.
- Účasť na vedomostných, kultúrnych a športových olympiádach a súťažiach okresnej
- Literárne súťaže v prednese poézie a prózy.
- Výtvarné súťaže.
- Výchovné koncerty a divadelné predstavenia.
- Návšteva miestnej knižnice v Nižnej Slanej.
- Návšteva hvezdárne v Rožňave.
- Exkurzie historických pamiatok a miest.
- Vianočná akadémia.
- Aktivity Žiackej školskej rady.
- Deň detí.
- Výstavky žiakov na rôzne témy.
- Didaktické hry a účelové cvičenia (jesenné aj jaré).
- Mikuláš.
- Žiacke diskotéky so školskou hudobnou skupinou.
- Karneval.

- Slávnostné prijímanie prvákov školy.
- Deň matiek.
- Deň športu, športové popoludnia.
- Deň Zeme.
- Environmentálne akcie, zber druhotných surovín.
- Lyžiarsky výcvikový kurz.
- Korčuľovanie na zimnom štadióne v Rožňave.
- Spoločné akcie s rodičmi žiakov školy.
- Vynášanie moreny.
- Beh ulicami obce.
- Návšteva Banícko mineralogickej expozícií v Nižnej Slanej

Prezentácia školy na verejnosti:

- Vianočná akadémia.
- Rôzne vystúpenia pre mládež, pre občanov obce.
- web stránka školy.
- Vystúpenia pre dôchodcov.
- Informačné nástenky v obci.
- Aktivity pre deti MŠ.
- Vynášanie Moreny.
- Beh ulicami obce.
- Oblastná športová olympiáda.
- Futbalový turnaj.
- Deň Zeme – čistenie obce.

5. ORGANIZÁCIA PRIJÍMACIEHO KONANIA

Zápis do 1. ročníka základnej školy realizujeme v súlade so Zákonom 245/2008 z 22.mája 2008 o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov spravidla v druhom aprílovom týždni, po predchádzajúcom spoločnom zasadnutí MZ 1.-4.ročníka a MZ materských škôl v školskom obvode. Pri zápise detí do 1.ročníka je prítomný špeciálny pedagóg a psychológ z CPPPaP v Roňave resp. v Košiciach. Pri zápise do prvého ročníka sa zisťuje aj záujem detí o povinne voliteľné predmety etická výchova alebo náboženská výchova.

6. SPOLUPRÁCA SO ZRIAĐOVATEĽOM, RODIČMI A INÝMI SUBJEKTAMI

Spolupráca školy so zriaďovateľom je na veľmi dobrej úrovni. Registrujeme snahu o pravidelnú komunikáciu na riešenie aktuálnych otázok, situácií a problémov. Zriaďovateľ poukazuje škole pravidelne bez omeškania normatívne i nenormatívne finančné prostriedky v plnej výške podľa rozpisu MŠ SR.

Pri základnej škole pracuje občianske združenie s názvom **RODIČOVSKÉ ZDRUŽENIE** pri Základnej škole s materskou školou, Letná 14, Nižná Slaná. Výbor rodičovského združenia sa schádza spravidla 4x ročne, spravidla 1x ročne zvoláva plenárne zasadnutie, podľa potreby po dohode s triednymi učiteľmi zvoláva triedne schôdzky.

RADA ŠKOLY je 11 členná. Jej členmi sú : 1 pedagogický zamestnanec ZŠ, 1 pedagogický zamestnanec MŠ, 1 nepedagogický zamestnanec školy, 3 zástupcovia rodičov žiakov ZŠ, 1 zástupca

rodičov detí MŠ, 4 zástupcovia zriaďovateľa. Rada školy zasadá spravidla 4x ročne. Úlohou je zabezpečiť verejnú kontrolu riadenia, predkladať plány, návrhy k zmenám výchovno-vzdelávacieho procesu a hodnotiace správy v zmysle zákona č. 596/2003 o štátnej správe v školstve s školskej samospráve.

V zmysle zákona je na škole vytvorená **Žiacka školská rada** tvorená zo zvolených žiakov - zástupcov tried na 2. stupni školy.

Škola dlhoročne veľmi dobre spolupracuje s **materskými školami**, ktoré patria do školského obvodu : MŠ Kobeliarovo a MŠ Henckovce. Spolupráca pozostáva z prípravy detí predškolského veku na organizovaný výchovno-vzdelávací proces, spolupráci pri zaškoloňovaní rómskych detí a detí s odkladom povinnej školskej dochádzky, pri organizovaní spoločných podujatí a spoločných metodických zasadnutí.

Škola spolupracuje s **CPPPaP v Rožňave, zo súkromným ČŠPP Edizon v Košiciach** - psychologické vyšetrenia detí s poruchami učenia, detí so špeciálno-pedagogickými potrebami a detí s poruchami správania, detí s poruchami reči, besedy pre žiakov, rozmiestňovanie žiakov 9. ročníka a nižšie končiacich žiakov.

Spolupráca s **detskou lekárkou MUDr. Agátou Seifertovou**, s ktorou realizujeme besedy pre žiakov o ochrane zdravia, hygiene, psychohygiene.

Spolupráca s **ÚPSVaR, odbor sociálnych vecí a OO PZ v Rožňave a v Dobšinej** – predchádzať kriminalite a záškoláctvu žiakov.

Spolupráca s **MPC v Prešove** pri ďalšom vzdelávaní pedagogických zamestnancov.

Spolupráca s **Obecnými úradmi**: Nižná Slaná, Gočovo, Vlachovo, Henckovce, Kobeliarovo.

Spolupráca s **Miestnou knižnicou v Nižnej Slanej**.

Spolupráca s **Gemerským osvetovým strediskom v Rožňave**.

7. MATERIÁLNO-TECHNICKÉ A PRIESTOROVÉ PODMIENKY

Dôležitou podmienkou pri realizácii štátneho vzdelávacieho programu je primerané priestorové vybavenie školy a materiálno-technické vybavenie učebných priestorov. V škole sa výchova a vzdelávanie uskutočňuje v triedach, odborných učebniach a ďalších zariadeniach školy zriadených podľa platnej legislatívy.

V prízemnej časti budovy školy sa nachádzajú:

- školské šatne na prezúvanie a odkladanie kabátov,
- šatne na prezliekanie na hodiny TŠV (zvlášť pre dievčatá a pre chlapcov),
- zariadenia na osobnú hygienu žiakov (zvlášť pre dievčatá a pre chlapcov),
- kabinet,
- telocvičňa,
- školská jedáleň,
- odborná učebňa pre výučbu predmetu TECH - vedenie domácnosti a trieda,
- kuchyňa,
- sklady potravín, zemiakov,
- zariadenia pre osobnú hygienu zamestnankýň ŠJ,
- kancelária vedúcej ŠJ,
- dielňa údržbára,
- kotolňa.

Na prvom poschodí budovy sa nachádzajú:

- kmeňové učebne : 6 tried pre žiakov 1.- 4.ročníka, všetky triedy sú vybavené novým moderným školským nábytkom : jednomiestnymi lavicami; v štyroch triedach sú nainštalované interaktívne tabule;

- odborná učebňa slúži na odborné vyučovanie chémie, prírodopisu a fyziky v ktorej je k dispozícii interaktívna tabuľa;
- učebňa výpočtovej techniky so 15 žiackymi počítačmi + 1 PC pre učiteľa
- zborovňa vybavená novým nábytkom, PC, duplex tlačiareň
- kancelárie vedenia školy : 2, ekonómka: 1, všetky vybavené novým nábytkom
- kabinety: 5,
- zrekonštruované moderné zariadenia na osobnú hygienu žiakov (zvlášť pre dievčatá a pre chlapcov),
- zariadenia na osobnú hygienu zamestnancov (zvlášť dámske a pánske).

Na druhom poschodí budovy sa nachádzajú:

- kmeňové učebne : 6 pre žiakov 5.-9. ročníka, v každej triede je nainštalovaná nová tabuľa, všetky triedy sú vybavené novým moderným školským nábytkom – dvojmiestnymi a jednomiestnymi lavicami, v dvoch učebniach sú nainštalované interaktívne tabule;
- kabinety : 2 a sklad učebníc;
- žiacka a učiteľská knižnica s počítačovou učebňou : 9 žiackych počítačov + 1 učiteľská stanica
- zariadenia na osobnú hygienu žiakov (zvlášť pre dievčatá a pre chlapcov).

Vyučovanie dvoch tried prebieha v budove MŠ. Spravidla sú v nej umiestňované triedy nultého ročníka a špeciálne triedy.

Vybavenie kabinetov je postačujúce, ale je potrebné pomôcky pravidelne obnovovať a vymieňať za modernejšie, mnohé z vybavenia pochádza ešte z pôvodného vybavenia školy. Každoročne sa snažíme investovať do modernizácie školy. Všetky triedy sú vybavené moderným školským nábytkom, zrekonštruovali sme vstavané skrine.

V areáli školy sa nachádza:

- **Multifunkčné ihrisko**, ktoré slúži na vyučovanie TŠV, relaxačnú a športovú činnosť ŠKD, krúžkovú činnosť žiakov. Okolo multifunkčného ihriska je potrebné dobudovať výstavbou zničenú bežeckú dráhu s doskočiskom, čo však vyžaduje nemalé finančné prostriedky.
- **Školský pozemok** – pôvodne slúžil na vyučovanie pestovateľských prác, v súčasnosti slúži ako trieda v prírode, priestor na vyučovanie TVP; odpočinková zóna, ktorú postupne dopĺňame a zdokonaľujeme;
- **Prestávkové plochy** – pred budovou školy - zatravnené plochy a asfaltové chodníčky, lavičky, slúžia žiakom počas prestávok na odpočinok a pohybové aktivity.

8. ŠKOLA AKO ŽIVOTNÝ PRIESTOR

Aby sa žiaci i pedagógovia cítili v škole čo najpríjemnejšie, kladieme dôraz na vytváranie priateľskej atmosféry pre tvorivú prácu, na vedenie žiakov k zdravému životnému štýlu, na upravené a estetické prostredie tried, chodieb a exteriéru školy. Vedíme žiakov k humanite, k patriotizmu, k národnej hrdosti, ku úzkej spolupatričnosti ale aj ku návykom plnenia si povinností. Rešpektujeme individualitu osobnosti každého žiaka vo vyučovacom procese i mimo neho. V triedach i na stenách chodieb sú umiestnené nástenky zamerané na výchovu podľa rôznych tém.

Už dlhoročne vytvárame spoločnými silami v budove školy „zelené prostredie“. Máme v škole obrovské množstvo kvetov a ostatnej zelene, čo prispieva k utváraniu kvalitného a zdravého prostredia na výchovno-vzdelávací proces. Vďaka školskému dvoru, ktorý budujeme ako ekoplochu, môžeme realizovať pre žiakov rôzne druhy zážitkového vyučovania. Chodby skrášľuje kvetinová výzdoba a vytvorené oddychové priestory pre rodičov i žiakov. V zmysle technických opatrení je nutná orientácia na environmentálne prijateľné a úsporné technológie, na budovanie exteriérovej aj

interiérovej zelene, na ekologické spôsoby čistenia aj na využívanie ekologických materiálov a produktov.

Na informačných tabuliach a nástenkách poskytujeme pre žiakov a rodičov aktuálne informácie o aktivitách školy a sú aj priebežne aktualizované na webovej stránke školy.

Škola sa snaží o budovanie priateľskej atmosféry medzi žiakmi navzájom i medzi žiakmi a pedagógmi.

9. PODMIENKY NA ZAISTENIE OCHRANY ZDRAVIA PRI VÝCHOVE A VZDELÁVANÍ

Nevyhnutnosťou pre realizáciu ŠkVP je zabezpečenie vhodnej štruktúry pracovného režimu a odpočinku žiakov a učiteľov, vhodného režimu vyučovania s rešpektovaním hygieny učenia, zdravého prostredia učební a ostatných priestorov školy podľa platných noriem (svetlo, teplo, hlučnosť, čistota, vetranie, hygienické vybavenie priestorov, primeraná veľkosť sedacieho a pracovného nábytku atď.). Naša škola spĺňa všetky kritériá v zmysle platnej legislatívy.

Škola vytvára bezpečné a zdraviu vyhovujúce podmienky v priestoroch na vyučovanie a na prácu všetkých zamestnancov. Dbá na dodržiavanie školského poriadku. Vo všetkých učebniach a špecializovaných učebných priestoroch sú vypracované prevádzkové poriadky, s ktorými sú preukázateľne informovaní tak všetci tam vyučujúci PZ, ako aj všetci žiaci, ktorí tam absolvujú výchovno-vzdelávací proces.

Škola prihliada na základné fyziologické potreby žiakov, vytvára podmienky na zdravý vývin žiakov a na predchádzanie sociálno-patologických javov, zaisťuje bezpečnosť a ochranu žiakov, poskytuje nevyhnutné informácie na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia žiakov, zabezpečuje výkon dozoru na zamedzenie školských a pracovných úrazov, na poškodzovanie majetku školy.

Priestory školy poskytujú bezpečné prostredie na vyučovanie. Sú vybavené a udržiavané predpísaným spôsobom. Každoročne na začiatku školského roka vykonávajú triedni učitelia poučenia žiakov (písomný záznam v triednej knihe a v žiackych knižkách žiakov):

- o bezpečnosti a ochrane zdravia
- o požiarnej ochrane
- o zásadách evakuácie žiakov.

Poučenia vykonávajú triedni učitelia v rámci triednických hodín, ktoré sú blokovo zaradované na začiatok školského roka. Podobným spôsobom sú s týmito pravidlami oboznamovaní rodičia počas prvého stretnutia rodičovského združenia prostredníctvom triednych učiteľov. Tieto skutočnosti sa písomne archivujú a sú overené podpismi žiakov a rodičov.

Evakuačné plány a schémy sú zverejnené v každej triede a v spoločných priestoroch školy. Nácviky evakuácie budovy školy sa vykonávajú dvakrát ročne.

Na začiatku školského roka sa vykonávajú poučenia žiakov o pravidlách práce v odborných učebniach. Tieto poučenia zabezpečujú vyučujúci a sú zverejnené v písomnej podobe v jednotlivých odborných učebniach.

Úvodné hodiny telesnej výchovy v každej triede sú zamerané na poučenie žiakov o pravidlách správania sa v priestoroch vyčlenených na telesnú výchovu. Žiaci so zdravotným obmedzením majú možnosť podať žiadosť o oslobodenie z telesnej výchovy.

Pred exkurziami a výletmi sú žiaci oboznamovaní s bezpečnostnými opatreniami počas trvania školskej akcie.

Škola vedie evidenciu školských úrazov žiakov, ku ktorým došlo počas výchovno-vzdelávacieho procesu a pri činnostiach organizovaných školou. Pri vzniku školského úrazu vyhotovuje záznam o

školskom úraze. Vykonáva práce spojené s opravou, údržbou a hygienou školy, preventívne opatrenia na predchádzanie mimoriadnych udalostí.

Za bezpečnosť počas organizovaných presunov žiakov mimo školského areálu zodpovedá organizátor (pedagóg školy), prípadne pedagogický vedúci presunu. Organizácia výletov, exkurzií, školy v prírode a výcvikov (plaveckého výcviku, lyžiarskeho a snoubordingového výcviku), ako aj organizácia iných súčastí výchovno-vzdelávacej činnosti školy sa riadi platnou legislatívou (Vyhláška Ministerstva školstva Slovenskej republiky č. 320/2008 Z. z. o základnej škole v znení vyhlášky č. 224/2011 Z. z.), dôležitou podmienkou je informovaný súhlas zákonného zástupcu žiaka.

Technickí pracovníci školy (ekonómka, školník) zabezpečujú, aby vonkajší areál školy (predovšetkým prístupové cesty – chodníky) bol udržiavaný v bezpečnom stave aj v prípade nepriaznivých poveternostných podmienok.

Škola vykonáva vstupné inštruktáže a pravidelné školenia svojich zamestnancov v tejto oblasti prostredníctvom odborného pracovníka. Školenia sa uskutočňujú v pravidelných dvojročných cykloch v zmysle platných zákonných predpisov.

Škola má vypracovaný svoj „Požiarň štátút“, „Pravidlá o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci“, „Prevádzkový predpis kontroly elektrického zariadenia“, „Úlohy preventívnych a ochranných služieb“ a „Prehľad odborných kontrol elektrických, plynových, tlakových a ostatných zariadení“.

Školenia zamerané na ochranu zdravia sa uskutočňujú aj v rámci učiva Ochrana prírody a zdravia v každom ročníku a v samostatných kurzoch.

Pôsobenie školy v oblasti bezpečnosti je orientované predovšetkým na preventívne opatrenia, ktoré majú minimalizovať frekvenciu vzniku situácií ohrozujúcich zdravie účastníka výchovno – vzdelávacieho procesu.

Za najrizikovejšie faktory, ktoré môžu znamenať zvýšené nebezpečenstvo ohrozenia zdravia považujeme:

Zo strany žiakov :

- nedodržiavanie príslušných ustanovení školského poriadku (nedovolené opustenie budovy školy, presuny po budove a nedodržiavanie pravidiel školského poriadku)
- náhodné úrazy počas hodín telesnej výchovy
- úrazy počas prestávok, úrazy v šatniach a školskej jedálni (vykonávame pravidelný pedagogický dozor nad žiakmi v priestoroch školy)

Zo strany zamestnancov :

- presuny po budove
- možné úrazy pri praktických prácach, demonštrácii pokusov a telocvičných úkonov.

Dôležitý je vhodný stravovací a pitný režim žiakov (podľa vekových a individuálnych potrieb žiakov a učiteľov). Bezpečnosť a ochranu zdravia zaručuje aktívna ochrana žiakov pred úrazmi, dostupnosť prvej pomoci z materiálneho aj ľudského hľadiska, vrátane kontaktov na lekára, či iných špecialistov. Poskytovanie prvej pomoci je materiálne zabezpečené zdravotníckymi pomôckami, ktoré sa nachádzajú v zborovni školy, miestnosti ekonómky školy a kabinete učiteľov telesnej výchovy. Nevyhnutné je dodržiavanie zákazu fajčenia, pitia alkoholu a používanie iných škodlivín v škole a v okolí. Výrazne sú označené všetky nebezpečné predmety a časti využívaných priestorov. V škole sú vytvorené bezpečné a zdraviu vyhovujúce podmienky v priestoroch na vyučovanie. Dôležité telefónne čísla pre prípad súrnej zdravotníckej pomoci a havarijného stavu sú zverejnené na verejne prístupných miestach. Havarijné stavy sa hlásia technickému zamestnancovi školy na vrátnici.

10. PERSONÁLNE ZABEZPEČENIE

Efektívna realizácia IŠkVP je podmienená potrebným personálnym zabezpečením podľa nasledujúceho rámca, pričom sa musí vychádzať z požiadaviek formulovaných v platnej legislatíve. Realizácia štátneho vzdelávacieho programu vo výchovno-vzdelávacom procese si vyžaduje zodpovedajúce personálne podmienky, ktoré zabezpečia efektívnosť vzdelávania a vytváranie spolupracujúcich sociálnych vzťahov medzi účastníkmi procesu vzdelávania. Ide o nasledujúce cieľové podmienky, ku ktorým chceme smerovať.

Vedúci pedagogickí zamestnanci

- spĺňajú kvalifikačné predpoklady na výkon pedagogickej činnosti, vykonali prvú atestáciu, spĺňajú podmienku dĺžky výkonu pedagogickej činnosti, ukončili funkčné vzdelávanie (najneskôr do troch rokov od ustanovenia do kariérovej pozície),
- sú odborne pripravení na riadenie pracovnej skupiny a osvojené manažérske zručnosti uplatňujú pri riadení pracovného kolektívu,
- podporujú a vytvárajú podmienky pre odborný rast a ďalšie vzdelávanie svojich zamestnancov,
- vytvárajú predpoklady pre fungujúce, motivované a spolupracujúce spoločenstvo v škole s náročnou profesionalitou a podporujúcim prostredím,
- zabezpečujú podmienky pre dobrú klímu v oblasti personálnych vzťahov – vo vzťahu k žiakom, v rámci pedagogického zboru a vo vzťahu k rodičom a širšej komunite.

Pedagogickí zamestnanci

- spĺňajú kvalifikačné predpoklady na výkon pedagogickej činnosti a kvalifikačné požiadavky stanovené platnou legislatívou,
- pre realizáciu športovej prípravy v príslušnom športovom odvetví je potrebná trénerská kvalifikácia,
- preukazujú profesijné kompetencie pri práci so žiakmi a s rodičmi,
- sú ako súčasť kolektívu schopní vzájomnej efektívnej a ľudsky podporujúcej komunikácie, spolupráce, práce v tímoch a kooperatívneho riešenia problémov,
- uplatňujú zásady tímovej práce, kooperatívneho a konštruktívneho riešenia problémov,
- preukazujú odborné a pedagogicko-psychologické spôsobilosti, ktoré využívajú pri pedagogickej komunikácii, motivácii žiakov, ich diagnostikovaní, hodnotení, pozitívnom riadení triedy a udržaní neformálnej disciplíny.

II. CHARAKTERISTIKA ŠKOLSKÉHO VZDELÁVACIEHO PROGRAMU

1. PEDAGOGICKÝ PRINCÍP ŠKOLY

1.1 CIELE VÝCHOVY A VZDELÁVANIA:

Základným princípom školy je, **aby každý žiak v škole zažil úspech.**

Hlavné ciele výchovy a vzdelávania našej školy vyplývajú zo zamerania školy, ktoré vychádza z požiadaviek zriaďovateľa a rodičov:

- Získať vzdelanie podľa platnej legislatívy.

- Získať kompetencie, a to najmä v oblasti komunikačných schopností, ústnych spôsobilostí a písomných spôsobilostí, využívania informačno-komunikačných technológií, komunikácie v štátnom jazyku, materinskom jazyku a cudzom jazyku, matematickej gramotnosti a kompetencie v oblasti technických prírodných vied a technológií, k celoživotnému učeniu, sociálne kompetencie a občianske kompetencie, podnikateľské schopnosti a kultúrne kompetencie.
- Naučiť sa správne identifikovať a analyzovať problémy a navrhovať ich riešenia a vedieť ich riešiť.
- Rozvíjať manuálne zručnosti, tvorivé, umelecké a psychomotorické schopnosti, aktuálne poznatky a pracovať s nimi na praktických cvičeniach v oblastiach súvisiacich s nadväzujúcim vzdelávaním alebo s aktuálnymi požiadavkami na trhu práce.
- Získať a rozvíjať kompetencie využívania informačno-komunikačných technológií : prácu s PC, interaktívnymi tabuľami, prácu s tabletmi.
- Ovládať aspoň dva cudzie jazyky a vedieť ich používať; anglický jazyk od 3.ročníka ZŠ, nemecký jazyk od 7. ročníka ZŠ
- Posilňovanie úcty ku kultúrnym a národným hodnotám a tradíciám štátu (osobitne k dejinám Gemera).
- Posilňovať úctu k rodičom a ostatným osobám, ku kultúrnym a národným hodnotám a tradíciám štátu, ktorého je občanom, k štátnemu jazyku, k materinskému jazyku a k svojej vlastnej kultúre.
- Získať a posilňovať úctu k ľudským právam a základným slobodám a zásadám ustanoveným v Dohovore o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
- Pripraviť sa na zodpovedný život v slobodnej spoločnosti, v duchu porozumenia a znášanlivosti, rovnosti muža a ženy, priateľstva medzi národmi, národnostnými a etnickými skupinami a náboženskej tolerancie.
- Naučiť sa rozvíjať a kultivovať svoju osobnosť a celoživotne sa vzdelávať, pracovať v skupine a preberať na seba zodpovednosť.
- Naučiť sa kontrolovať a regulovať svoje správanie, starať sa a chrániť svoje zdravie vrátane zdravej výživy a životné prostredie a rešpektovať všeludské etické hodnoty.
- Rozvíjať finančnú gramotnosť v súlade s Národným štandardom finančnej gramotnosti.
- Získať všetky informácie o právach dieťaťa a spôsobilosť na ich uplatňovanie.
- Preferovať zdravý spôsob života, pravidelné športovanie, pohyb.

Cieľom výchovy našej školy je:

- Venovať sústavnú pozornosť medziludským vzťahom vo vzťahu učiteľ- žiak, žiak -žiak, vytvárať optimálnu pracovnú atmosféru na škole (riešiť problémové správanie),
- Posilňovať úctu k rodičom a ostatným osobám,
- Podnecovať a rozvíjať cielené sebahodnotenie žiakov,
- Formovať u žiakov tvorivý životný štýl, vnútornú motiváciu, emocionálnu inteligenciu, sociálne cítenie a hodnotové orientácie,
- Vychovávať žiakov v duchu humanistických princípov a v spolupráci s rodičmi žiakov vychovať pracovitých, zodpovedných, morálne vyspelých a slobodných ľudí

Cieľom vzdelávania našej školy je:

- Umožniť všetkým žiakom získať dostatočné všeobecné vedomosti a zručnosti vo všetkých všeobecnovzdelávacích predmetoch,

- Dať každému žiakovi šancu, aby rozvíjal svoje schopnosti, talent a záujmy a zažil úspech,
- Pre každého žiaka so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami vypracuje individuálny výchovno-vzdelávací program,
- Uskutočňovať poznávacie a vzdelávacie exkurzie pre žiakov ZŠ a rozvíjať tým zážitkové vnímanie žiakov (orientácia na národné povedomie, vlastenectvo),
- Zamerať sa na pravopis žiakov,
- Vyučovanie orientovať na získanie kompetencií

Dlhodobé a strategické ciele školy:

- Sledovať oficiálne stránky ministerstva školstva, jeho priamo riadených organizácií, odborov školstva obvodných úradov, ako aj ďalších inštitúcií, ktoré sa podieľajú na výchove a vzdelávaní.
- Vo výchovno-vzdelávacom procese škôl a školských zariadení ďalej využívať výstupné materiály národných projektov, celonárodných a nadnárodných certifikovaných meraní, ktoré sú dostupné na stránkach MŠVVaŠ SR, NÚCEM, ŠPÚ a MPC.
- Maximálny dôraz klásť na formovanie a rozvoj kľúčových spôsobilostí (kompetencií) žiakov v súlade s Inovovaným školským vzdelávacím programom.
- Zvýšenú pozornosť venovať využívaniu efektívnych foriem a metód práce vo vyučovaní, účelne využívať IKT a didaktickú techniku.
- Pravidelne na vyučovacích hodinách diferencovať prácu žiakov podľa ich schopností. Vysokú pozornosť venovať začleneným žiakom v triedach.
- Pozornosť venovať kvalite vyučovania slovenského jazyka a literatúry tak na úrovni primárneho vzdelávania, ako aj na úrovni nižšieho stredného vzdelávania. Zamerať sa na čítanie s porozumením, celkovú čitateľskú gramotnosť a na rozvoj komunikácie. Rozvíjať národné povedomie a národnú hrdosť.
- Rešpektovať zaradenie EV v alternácii s NV. NV vzhľadom na nízky počet žiakov vyučovať ako posledné hodiny v dni.
- Po zápise detí do 1. ročníka nasledujúceho školského roku prerokovať so zriaďovateľom organizáciu budúceho školského roka.
- Zamerať sa na adaptáciu žiakov 1. ročníka na školské podmienky. Motivovať žiakov ku každodennej systematickej práci.
- Vytvoriť podmienky na rozvoj mimoriadne nadaných detí a talentovanej mládeže prostredníctvom zapájania tejto skupiny do predmetových olympiád, športových a iných vedomostných a umeleckých súťaží.
- Pravidelne sledovať vývoj školskej úrazovosti, znižovať úrazovosť odstraňovaním zdrojov a príčin vzniku.
- Pozornosť venovať telesnému a duševnému zdraviu, telesnému a pohybovému rozvoju žiakov rozšírením pohybových aktivít.
- Implementovať inovačné pedagogické metódy s využitím informačných a komunikačných technológií.
- Zabezpečiť pravidelnosť školskej dochádzky a jej porušovanie bezodkladne riešiť so zákonnými zástupcami žiaka v súlade s § 5 ods. 11 a 12 zákona č. 596/2003 Z. z. štátnej správy v školstve a školskej samospráve v znení neskorších predpisov. Plnenie povinnej školskej dochádzky štvrtročne vyhodnocovať a prijímať vlastné účinné opatrenia na predchádzanie porušovania tejto povinnosti.

- V zmysle Listiny ľudských práv a Dohovoru o právach dieťaťa eliminovať problémy segregácie rómskych žiakov, vytvárať vhodné podmienky na ich vzdelávanie v triedach s ostatnou populáciou.
- V predmete občianska náuka skvalitniť výučbu ekonomických tém s využitím tém na informácie o eure, venovať pozornosť témam v oblasti ľudských práv, práv dieťaťa, rodovej rovnosti, tolerancie, multikultúrnej výchovy, problematike migrácie, spolupráce s európskymi národmi a zvyšovania národného povedomia.
- V zmysle Celoštátnej stratégie ochrany a podpory ľudských práv v SR, schválenej vládou SR, výchovu k ľudským právam realizovať širokospektrálne, tak v rámci vyučovacích predmetov, ako aj v rámci mimovyučovacích aktivít učiteľov i žiakov.
- Uskutočniť kroky na prevenciu šikanovania podľa vnútorného predpisu, resp. okamžite riešiť náznaky šikanovania.
- Realizovať princíp včasnej prevencie monitorovaním správania žiakov, priebežným hodnotením v triede i v škole, ako aj opatreniami na zvyšovanie bezpečnosti žiakov.
- Realizovať projekty a aktivity zamerané na prevenciu a elimináciu rizikového správania.
- Klásť veľký dôraz na výchovnú stránku výchovno–vzdelávacieho procesu, najmä na dôstojné vystupovanie, správanie sa a úpravu zovňajšku.
- Vytvárať pozitívnu sociálnu klímu na škole.
- V rámci výchovno-vzdelávacieho procesu využívať školskú knižnicu a podujatia verejných knižníc.
- Zabezpečiť materiálne vybavenie školy učebnými pomôckami na adekvátnej úrovni zodpovedajúcej požiadavkám súčasnosti.
- Realizovať aktivity a úlohy, ktoré vyplývajú z Národného programu prevencie obezity. Rozvíjať osvetovú, výchovnú aj vzdelávaciu činnosť žiakov s dôrazom na zdravú výživu, prevenciu zdravia, zdravé potraviny.
- Plniť úlohy, ktoré vyplývajú z Národného programu starostlivosti o deti a dorast v SR na roky 2008 – 2015, s dôrazom na fyzickú aktivitu detí a žiakov a na podporu rodičovských schopností mladej generácie, najmä zo sociálne znevýhodnených skupín.
- Ďalej skvalitňovať výučbu cudzích jazykov.
- Rozvíjať osvetovú, výchovnú a vzdelávaciu činnosť žiakov s dôrazom na uvedomenie i globálnej previazanosti udalostí, vývoja a problémov. Viesť ku pochopeniu vzťahov na miestnej, regionálnej, národnej i celosvetovej úrovni.
- Dostať materiálno-technické vybavenie školy na úroveň zodpovedajúcu požiadavkám doby.
- Vo výchovno-vzdelávacom procese škola dosahovať v rámci okresu a kraja dobré výsledky, vo vedomostných, v športových a v kultúrno-spoločenských súťažiach je nutné nadviazať na predchádzajúce úspechy.
- Budovať pozitívny imidž školy.
- Rozšíriť možnosti mimoškolských a dobrovoľných a záujmových aktivít.
- Nadviazať kontakty so školami v zahraničí.
- Vytvárať podmienky na ďalšie vzdelávanie pedagógov.
- Získavať sponzorov z lokálnych a celoslovenských zdrojov, získavať zahraničné granty a zapájať sa do projektov v rámci SR A EÚ.

Charakteristika psychokognitívnej pedagogickej koncepcie školy:

- Žiak neprijíma hotové poznatky, skôr vytvára nové na základe predošlých poznatkov.

- Prijatá informácia je síce základom, ale žiak si ju neukladá priamočiaro a mechanicky do pamäti.
- Pôvodnú informáciu žiak prehodnocuje, dáva ju do vzťahu s doterajšou vedomosťou.
- To, čo sa žiakovi prezentuje, a to, čo sa žiak naučí, nie je totožné, žiak vnáša do učenia svoj vlastný pohľad.
- Učiteľ sa nemá usilovať o sprostredkovanie poznatkov žiakom mechanicky, prenosom, ale má vytvárať možnosti, aby si ich žiak sám odhalil a osvojil. Naša pedagogická koncepcia je zameraná na rozvoj žiakovej osobnosti. Vychádza z kompetencií, ktoré sú pre jeho život potrebné a ktoré mu umožnia aj napriek značne rýchlemu zastarávaniu základných údajov a informácií ďalej napredovať. Pedagogická koncepcia orientovaná na žiaka so sebou prinesie aj nové hodnoty. Táto koncepcia si vyžaduje uznávanie dohodnutých hodnôt. Ak sú hodnoty to, čomu veria učitelia, čom sú presvedčení, potom je jednoduché zmeniť prístupy a konanie učiteľa.

Naša humanistická koncepcia predpokladá, že v procese výchovy a vzdelávania sa budú osobitne uznávať a uplatňovať:

- Sloboda – zodpovednosť, sloboda je základnou hodnotou a podmienkou, aby žiak mohol prebrať zodpovednosť za vlastné učenie sa, sloboda vytvára možnosť, aby sa žiak mohol sebarealizovať.
- Dôvera v rast žiaka (predpokladá sa, že učiteľ má pozitívne očakávanie úspechu každého žiaka, že žiak bude zajtra lepší ako je dnes), z uplatňovania tejto hodnoty vyplýva uprednostňovanie pozitívneho hodnotenia žiaka pre negatívnym.
- Uznanie individuálnych rozdielov medzi žiakmi (predpokladá sa, že učiteľ uznáva jedinečnosť každého žiaka, ktorý má silné aj slabé stránky, jeho úlohou je zistiť silné stránky a rozvíjať ich.).
- Chyba ako prostriedok učenia (učiteľ vníma chybu ako prirodzený jav učenia sa, učíme sa na chybách, chyba by sa nemala vnímať ako vina, skôr ako možnosť zlepšiť sa a napraviť stav.).
- Spolupráca – ak učenie je sociálny jav, potom je potrebné, aby sa žiaci učili vo dvojiciach v skupinách, na vyučovaní by sa malo uplatňovať kooperatívne učenie, kde sa žiaci učia spolupracovať a komunikovať.).
- Učenie sa činnosťou (žiak sa môže naučiť iba vlastnou činnosťou, učiteľ môže byť iba nápomocný pri učení sa žiaka).

Hlavnými pedagogickými princípmi školy sú:

- Výchovno-vzdelávaciu činnosť smerovať k príprave žiakov na život, ktorý od nich vyžaduje, aby boli schopní komunikovať, kriticky a tvorivo myslieť, rýchlo a účinne riešiť problémy.
- Všetko, čo sa deje v škole, je v záujme žiakov.
- Pripraviť človeka rozhladeného, vytrvalého, schopného kooperovať a pracovať v tíme, schopného sebamotivácie k celoživotnému vzdelávaniu.
- Poskytnúť formou rozvíjania kompetencií žiakovi základy všeobecného vzdelania pre chápanie širších súvislostí vývinu sveta, prírody, individua, spoločnosti, kultúry, techniky, budovať všeobecný kultúrno-spoločenský rozhlád žiakov.
- Dosiahnuť zvýšenie gramotnosti v oblasti IKT žiakov v našej škole.
- Zabezpečiť kvalitnú prípravu žiakov v cudzích jazykoch so zreteľom na možnosti školy, so zameraním na komunikatívnosť a s ohľadom na schopnosti jednotlivých žiakov.

- Formovať u žiakov tvorivý životný štýl, vnútornú motiváciu, emocionálnu inteligenciu, sociálne cítenie a hodnotové orientácie.
- Vychovávať žiakov v duchu humanistických princípov.
- V spolupráci s rodičmi žiakov vychovávať pracovitých, zodpovedných, morálne vyspelých a slobodných ľudí.
- Učiť žiakov učiť sa a motivovať ich ku ďalšiemu celoživotnému vzdelávaniu.
- Rozvíjať a posilňovať humanitu, rozvahu, toleranciu a flexibilitu.
- Budovať a upevňovať občianske postoje žiakov a národnú hrdosť.
- Rozvíjať schopnosť riadiť svoj časový rozvrh, sebadisciplínu, plánovanie svojho rozvoja.
- Podporovať talenty, osobnosť a záujmy každého žiaka.
- Zosúladiť rodinnú a školskú výchovu.
- Škola je apolitická ustanovizeň. Dištancuje sa od všetkých politických a ideologických prúdov, ktoré by ovplyvnili prácu pedagógov.
- Škola charakterizuje otvorenosť a pružne reaguje na zmeny v spoločnosti.
- Zavádzať nové formy a metódy práce.
- Zabezpečiť u žiakov osvojenie si konkrétnych zručností a návykov nevyhnutných ku pochopeniu komplexnosti a zložitosti životného prostredia tak, aby neboli porušené prírodné súvislosti a ohrozené podmienky života.
- Naučiť žiakov riešiť problémy so životným prostredím a týmto problémom predchádzať.
- Venovať zvýšenú pozornosť a zabezpečiť podmienky na vzdelávanie žiakov so špeciálnymi výchovno–vzdelávacími potrebami tak, aby mali rovnocenný prístup vo vzdelávaní voči ostatným.
- Oboznamovať žiakov s regionálnymi aspektmi a ich vplyvom na životné prostredie.
- Naučiť žiakov tímovo pracovať, komunikovať medzi sebou a rešpektovať sa navzájom.

Projektové dni

Škola realizuje každý školský polrok projektový deň (november, apríl), ktorý je zameraný na niektorú prierezovú tému, ktorá je súčasťou ŠVP (inovovaného), alebo na niektorý projekt, v ktorom je škola zapojená, prípadne na oblasti ako sú napr.: Finančná gramotnosť, Ľudské práva, Globálne vzdelávanie, atď.

1.2 VLASTNÉ ZAMERANIE ŠKOLY

Filozofia práce ZŠ s MŠ vychádza z profilu absolventov predprimárneho vzdelávania v našej materskej škole, absolventov primárneho a nižšieho sekundárneho vzdelávania. Dôležitým cieľom práce školy bude dbať a zvyšovať úroveň vyaností detí a žiakov ako jedného z úspešných predpokladov pre ich ďalšie vzdelávanie. Cieľom dennej práce pedagogických zamestnancov bude uplatňovať základný princíp humanistickej pedagogiky, slobodu jedinca spájať s mravnosťou založenou na poriadku a uvedomelej disciplíne v každej činnosti detí a žiakov. K tomuto cieľu dôjdeme vytvorením humánneho prostredia v materskej škole a v základnej škole ako centra denného stretávania sa detí a žiakov, živej diskusie a neustálej komunikácie medzi žiakmi, medzi vedením školy a zamestnancami, medzi pedagógmi a žiakmi a ostatnou verejnosťou. Škola sa bude naďalej profilovať podľa aprobačného zloženia pedagogického zboru, vhodným výberom variantov učebných plánov.

- postupovať jednotne pri riešení výchovných problémov žiakov, v súlade s vnútorným poriadkom školy, dodatkom k vnútornému poriadku školy a metodickými pokynmi pre hodnotenie a klasifikáciu žiakov;
- klásť dôraz na vyučovanie predmetov : slovenský jazyk a literatúra, matematika, cudzí jazyk a informatiku;
- využívať klasifikačnú stupnicu hodnotenia správania v súlade s metodickými pokynmi;
- dôsledne vykonávať dozor;
- zefektívniť prácu triednych učiteľov pri riešení výchovných problémov žiakov, pravidelne ich riešiť na triednických hodinách;
- zamedziť voľnému pohybu žiakov po celej budove školy v čase prestávok a v čase vyučovacích hodín;
- včas podchytiť a diagnostikovať problémových žiakov, žiakov s vývinovými poruchami správania;
- zintenzívniť spoluprácu s rodičmi.
- prispôsobiť vzdelávanie potrebám regiónu, ktorý v súčasnosti patrí medzi regióny s najvyšším percentom nezamestnanosti

2. STUPNE VZDELANIA

Predpokladom dosiahnutia cieľov nižšieho stredného vzdelávania je zaistenie kontinuity a plynulého prechodu z primárneho na nižšie stredné vzdelávanie. Základom nižšieho stredného vzdelávania je interdisciplinárny (medzipredmetový) prístup pri osvojovaní znalostí a spôsobilostí žiakov a rozvoj ich analytických a kritických schopností. Aktuálne znalosti žiakov a ich uplatňovanie v praxi sú východiskovým bodom pri získavaní nových znalostí a v ďalšom rozvoji kompetencií žiakov.

Nevyhnutnou súčasťou cieľov nižšieho stredného vzdelávania je vypestovať u žiakov zodpovednosť za vlastné učenie sa a poskytnúť im príležitosti objaviť a rozvinúť ich schopnosti v súlade s ich reálnymi možnosťami, aby získali základ pre vyššie stredné vzdelanie.

2.2 CIELE NIŽŠIEHO STREDNÉHO VZDELÁVANIA

Ciele výchovy a vzdelávania predstavujú spoločný základ pre konkretizované predmetové ciele a špecifické ciele prierezových tém, ktoré sa majú vzdelávaním naplniť.

Hlavným cieľom je, aby žiaci nadobudli:

- rozvíjať u žiakov funkčnú gramotnosť a kritické myslenie;
- umožňovať každému žiakovi v rámci výučby nadobúdanie kompetencií vlastnou činnosťou a aktivitami zameranými aj na objavovanie a vytváranie nových významov;
- motivovať žiakov k zodpovednosti a záujmu o vlastné vzdelávacie výsledky prostredníctvom ich aktívneho zapojenia do procesu vzdelávania;
- viesť žiakov k využívaniu efektívnych stratégií učenia sa (učiť sa učiť);
- poskytovať každému žiakovi príležitosť objaviť a rozvinúť svoje schopnosti v súlade s reálnymi možnosťami, aby tak získal podklad pre optimálne rozhodnutie o svojom ďalšom vzdelávaní;
- sprostredkovať dostatok príležitostí na osobnostný rozvoj každého žiaka;
- rozvíjať u žiakov sociálne kompetencie s dôrazom na kultivovanú komunikáciu a spoluprácu;

- viesť žiakov k uplatňovaniu svojich práv, plneniu svojich povinností a rešpektovaniu práv iných ľudí.

2.2 PROFIL ABSOLVENTA NIŽŠIEHO STREDNÉHO VZDELÁVANIA

Profil absolventa sa odvíja od kompetencií, ktoré žiak získal v procese vzdelávania a sebvzdelávania v rámci nižšieho stredného stupňa vzdelávania a iných rozvíjajúcich aktivít.

Absolvent nižšieho stredného vzdelávania disponuje nasledujúcimi základnými kompetenciami, ktoré vychádzajú zo vzdelávacích štandardov vyučovacích predmetov a špecifických cieľov prierezových tém na tomto stupni vzdelávania:

- pozná a uplatňuje efektívne techniky učenia sa a osvojovania si poznatkov;
- vyjadruje sa súvisle, výstižne a kultivovane písomnou aj ústnou formou;
- využíva cudzí jazyk na úrovni používateľa základov jazyka;
- používa matematické postupy a vedomosti pri riešení praktických problémov, je schopný aplikovať osvojené matematické modely logického a priestorového myslenia;
- používa informačné a komunikačné technológie pre potreby učenia sa a pre svoj život;
- vyhľadá a využije viaceré informácie a možnosti pri plánovaní úloh a riešení problémov s uplatnením zásad kritického myslenia;
- dokáže aplikovať osvojené poznatky a metódy prírodných vied vo svojom živote;
- uplatňuje osvojené základy pre efektívnu spoluprácu a komunikáciu v skupine;
- posúdi svoje silné a slabé stránky s ohľadom na svoje ďalšie vzdelávanie a budúce profesijné záujmy;
- chápe dôležitosť ochrany svojho zdravia a uprednostňuje základné princípy zdravého životného štýlu v každodennom živote;
- uvedomuje si význam kultúrneho dedičstva a umenia vo svojom živote a živote celej spoločnosti;
- prijíma rozmanitosť ako prirodzenú súčasť spoločnosti;
- pozná a uplatňuje svoje práva a rešpektuje práva iných;
- má predpoklady stať sa aktívnym občanom v národnom i globálnom kontexte.

Získané kompetencie žiaka menia svoju kvalitu (rozvíjajú sa) v priebehu jeho ďalšieho vzdelávania.

2.3 SPÔSOB, PODMIENKY UKONČENIA VÝCHOVY A VZDELÁVANIA A VYDÁVANIE DOKLADU O ZÍSKANOM NIŽŠOM STREDNOM VZDELÁVANÍ.

Nižšie stredné vzdelanie žiak získa úspešným absolvovaním posledného ročníka ucelenej časti vzdelávacieho programu odboru vzdelávania pre druhý stupeň základnej školy alebo úspešným absolvovaním prvého ročníka päťročného vzdelávacieho programu odboru vzdelávania v strednej škole, do ktorého sa prijímajú žiaci z ôsmeho ročníka základnej školy alebo úspešným absolvovaním štvrtého ročníka osemročného vzdelávacieho programu odboru vzdelávania v strednej škole alebo absolvovaním tretieho ročníka vzdelávacieho programu praktickej školy.

Dokladom o získanom stupni vzdelania je vysvedčenie s doložkou, ktoré je podmienkou pre ďalšie vzdelávanie na vyššom stupni.

Postup pri klasifikácií a hodnotení

a) Klasifikácia žiaka zo všetkých vyučovacích predmetov (ďalej len „súhrnná klasifikácia“) sa uskutočňuje na konci prvého polroka a druhého polroka príslušného školského roka.

- b) Celkové hodnotenie žiaka vychádza z výsledkov súhrnnej klasifikácie.
- c) Ak má žiak alebo zákonný zástupca žiaka pochybnosti o správnosti klasifikácie v jednotlivých predmetoch na konci prvého polroka alebo druhého polroka, môže do siedmich dní odo dňa, keď bolo žiakovi vydané vysvedčenie, požiadať riaditeľa školy o preskúšanie. Ak príslušný predmet vyučuje riaditeľ školy, môže žiak alebo zákonný zástupca žiaka požiadať o preskúšanie zriaďovateľa školy. Preskúšať žiaka nemožno, ak bol v klasifikačnom období z vyučovacieho predmetu klasifikovaný na základe komisionálnej skúšky.
- d) Preskúšanie sa uskutoční najneskôr do desiatich pracovných dní od doručenia žiadosti o preskúšanie. Ak sa žiak bez závažných dôvodov nedostaví na preskúšanie v určenom termíne, nemožno ho preskúšať. Výsledok preskúšania, ktorý je konečný, oznámi riaditeľka školy písomne zákonnému zástupcovi žiaka do troch pracovných dní od určeného termínu preskúšania.
- e) Riaditeľ školy môže nariadiť okamžité preskúšanie, ak zistí, že učiteľ porušil pravidlá klasifikácie a hodnotenia. Preskúšanie sa uskutoční do troch dní.
- f) O prospechu a správaní žiaka informuje jeho zákonného zástupcu triedny učiteľ alebo riaditeľka školy.

Opravné skúšky

- a) Žiak, ktorý má na konci druhého polroka najviac z dvoch povinných vyučovacích predmetov prospech nedostatočný alebo dosiahol neuspokojivé výsledky v slovnom hodnotení, alebo vyučovací predmet neabsolvoval a neprospeš, môže na základe rozhodnutia riaditeľky vykonať z týchto predmetov opravnú skúšku.
- b) Opravné skúšky sa konajú posledný týždeň letných prázdnin. Termín skúšky určuje riaditeľ školy. Ak sa žiak zo závažných dôvodov nedostaví na opravnú skúšku, riaditeľka školy mu umožní vykonať opravnú skúšku najneskôr do 15. septembra. Do toho času žiak navštevuje podmienene najbližší vyšší ročník.
- c) O opravnej skúške sa vyhotoví protokol o komisionálnej skúške, dátum vykonania skúšky a jej výsledky sa zaznamenajú do katalógového listu žiaka.

Vysvedčenie

Triedny učiteľ vyplní žiakom základného štúdia vysvedčenie na predpísanom tlačive schválenom ministerstvom školstva. Škola vydá žiakovi na konci prvého polroka výpis vysvedčenia a vysvedčenie natrvalo na konci školského roka. Na koncoročnom vysvedčení žiaka, ktorý úspešne absolvoval druhý stupeň základného štúdia, sa uvedie doložka „**Žiak získal nižšie stredné vzdelanie**“.

Na vysvedčení sa uvádza klasifikácia z predmetov uvedených vo vzdelávacom programe podľa príslušného ročníka, ktorý žiak navštevoval a jeho celkové hodnotenie v príslušnom školskom roku.

Žiakovi, ktorému sa na základe vykonanej komisionálnej skúšky povolil postup do vyššieho ročníka bez absolvovania predchádzajúceho ročníka, sa na vysvedčení uvedie „**Žiakovi sa na základe komisionálnej skúšky povoľuje postup do ... ročníka ... stupňa základného vzdelania**“.

Žiakovi, ktorého nebolo možné zo závažných dôvodov klasifikovať na konci školského roka ani v náhradnom termíne, sa na vysvedčení okrem údajov podľa odseku 2 uvedie doložka „**Žiak nebol klasifikovaný a opakuje ročník**“.

Odpis vysvedčenia sa vydá na žiadosť osoby, ktorej bolo vysvedčenie vydané, alebo na žiadosť jej zákonného zástupcu. Odpis musí byť doslovným odpisom originálu listiny, pričom sa uvedú mená, priezviská a akademické tituly osôb, ktorých podpisy sú na ňom uvedené, s pripojením značky „v. r.“. Odpis sa opatrí doložkou o jeho obsahovej zhode s originálom listiny, overí sa odtlačkom pečiatky školy a podpisom osoby, ktorá odpis vydala, s uvedením miesta a dátumu jeho vydania. O vydaní

odpisu sa vykoná záznam v príslušnom triednom katalógu žiaka s uvedením dátumu a podpisu osoby, ktorá odpis vydala. Neskoršia zmena mena alebo priezviska žiaka sa na origináli listiny ani na jej odpise nevyznačuje.

Spôsob organizácie komisionálnej skúšky

a) Žiak školy sa klasifikuje na základe výsledkov komisionálnej skúšky:

- ak je skúšaný v náhradnom termíne,
- ak vykoná opravné skúšky,
- je oslobodený od povinnosti dochádzať do školy,
- plní osobitný spôsob školskej dochádzky,
- má povolené individuálne vzdelávanie,
- ak žiak alebo jeho zákonný zástupca požiada o preskúšanie, alebo keď sa preskúšanie vykoná z podnetu riaditeľa školy,
- ukončuje vzdelávanie na získanie stupňa vzdelania.

b) Komisia pre komisionálne skúšky (ďalej len „komisia“) má najmenej troch členov; tvoria ju odborníci pre príslušný predmet. Členov komisie a jej predsedu vymenúva riaditeľ školy.

c) Komisia hodnotí podľa klasifikačnej stupnice.

d) Komisia rozhoduje nadpolovičnou väčšinou hlasov všetkých členov; pri rovnosti hlasov rozhoduje hlas predsedu.

e) Komisia vyhotoví protokol o vykonaní komisionálnej skúšky, ktorý potvrdia svojimi podpismi všetci členovia komisie.

g) Správanie žiaka sa osobitne neklasifikuje.

3. VZDELÁVACIE OBLASTI A PRIEREZOVÉ TÉMY

3.1 VZDELÁVACIE OBLASTI

Vzdelávacie oblasti sú okruhy, do ktorých patrí problematika príbuzných vyučovacích predmetov. Zabezpečujú nadväznosť a previazanosť obsahu jednotlivých vyučovacích predmetov patriacich do konkrétnej oblasti. Umožňujú rozvíjanie medzipredmetových vzťahov.

VZDELÁVACIA OBLASŤ	PREDMETY
<i>JAZYK A KOMUNIKÁCIA</i>	SLOVENSKÝ JAZYK A LITERATÚRA, ANGLICKÝ JAZYK, 2. CUDZÍ JAZYK
<i>MATEMATIKA A PRÁCA S INFORMÁCIAMI</i>	MATEMATIKA , INFORMATIKA
<i>ČLOVEK A PRÍRODA</i>	FYZIKA , CHÉMIA, BIOLÓGIA
<i>ČLOVEK A SPOLOČNOSŤ</i>	DEJEPIS , GEOGRAFIA, OBČIANSKA NÁUKA
<i>ČLOVEK A HODNOTY</i>	ETICKÁ VÝCHOVA / NÁBOŽENSKÁ VÝCHOVA
<i>ČLOVEK A SVET PRÁCE</i>	TECHNIKA
<i>UMENIE A KULTÚRA</i>	HUDOBNÁ VÝCHOVA, VÝTVARNÁ VÝCHOVA
<i>ZDRAVIE A POHYB</i>	TELESNÁ A ŠPORTOVÁ VÝCHOVA

1. JAZYK A KOMUNIKÁCIA

Vzdelávaciu oblasť Jazyk a komunikácia tvoria vyučovacie predmety zahrnuté do troch skupín: slovenský jazyk a literatúra, anglický jazyk, cudzie jazyky.

Spoločným menovateľom oblasti je jazyk, ktorý sa chápe ako potenciálny zdroj osobného a kultúrneho obohatenia človeka, ako nástroj myslenia a komunikácie a ako prostriedok vyjadrovania emócií. Vzdelávanie preto vedie k vnímaniu a postupnému osvojovaniu si jazyka ako bohatého mnohotvárneho prostriedku na získavanie a odovzdávanie informácií, k zvyšovaniu jazykovej kultúry ústnych i písomných jazykových prejavov žiakov a k rozvíjaniu čitateľských kompetencií zameraných na príjem textu (čítanie, deklamácia, počúvanie), jeho analýzu a hodnotenie.

Dobré zvládnutie jazykového učiva a najmä komunikačných kompetencií vytvára predpoklad na rozvinutie schopnosti úspešne sa uplatniť na trhu práce a v súkromnom živote, podporuje otvorejší prístup k ľuďom, umožňuje poznávať odlišnosti v spôsobe života ľudí iných krajín a ich odlišné kultúrne tradície. Poskytuje prehĺbenie vedomostí a vzájomného medzinárodného porozumenia a tolerancie a vytvára podmienky na spoluprácu škôl na medzinárodných projektoch.

Špecifickou zložkou vyučovacieho jazyka a druhého jazyka je literatúra, ktorej základom je postupné rozvíjanie čitateľských kompetencií od úrovne naivného čitateľa k čítaniu s porozumením. Podstatou oblasti je súhrn predmetových kompetencií, ktoré umožňujú výrazne posilniť komunikačno-zážitkový model vyučovania, a naopak oslabujú tendenciu obsiahnuť školskú podobu vedných disciplín.

2. MATEMATIKA A PRÁCA S INFORMÁCIAMI

Vzdelávacia oblasť Matematika a práca s informáciami, ktorú tvoria vyučovacie predmety matematika a informatika, je v rámci nižšieho stredného vzdelávania založená predovšetkým na aktívnych činnostiach (práca s objektmi, aplikácia poznatkov v reálnych situáciách). Poskytuje vedomosti a zručnosti potrebné v praktickom živote a umožňuje tak získavať matematickú gramotnosť.

Rozvíja logické a kritické myslenie žiakov, ich schopnosť analyzovať a syntetizovať, hľadať vhodné stratégie riešenia problémových úloh (aj v spolupráci v skupine) a overovať ich v praxi. Učí tvoriť hypotézy a tvrdenia podložiť argumentmi. Vedie k presnému vyjadrovaniu myšlienok a postupov a ich zaznamenaniu vo formálnych zápisoch, ktoré slúžia ako všeobecný prostriedok komunikácie. Rozvíja schopnosť žiakov používať prostriedky IKT k vyhľadávaniu, spracúvaniu a uloženiu informácií.

3. ČLOVEK A PRÍRODA

Vzdelávacia oblasť Človek a príroda sa prioritne zameriava na rozvíjanie prírodovednej gramotnosti, ktorá je súčasťou základného vzdelania. Hlavným cieľom vzdelávania v oblasti prírodných vied je hlbšie pochopenie prírodných procesov, k čomu sa dospeje prostredníctvom cielených žiackych činností, v ktorých dominujú bádateľské aktivity. Pre všetky prírodovedné predmety je spoločným cieľom a úlohou budovanie spôsobilostí pre vedeckú prácu, a to najmä spôsobilosti pozorovania, vnímania časových a priestorových vzťahov medzi objektmi a javmi, klasifikácie, merania a predvídania.

Dôležité je hľadanie zákonitých súvislostí medzi pozorovanými vlastnosťami prírodných objektov a javov, ktoré nás obklopujú v každodennom živote a porozumenie ich podstate, čo si vyžaduje interdisciplinárny prístup, a preto aj úzku spoluprácu medzi predmetmi fyzika, chémia, biológia, geografia, ale aj matematika. Okrem rozvíjania pozitívneho vzťahu k prírodným vedám sú prírodovedné poznatky interpretované aj ako neoddeliteľná a nezastupiteľná súčasť kultúry ľudstva.

4. ČLOVEK A SPOLOČNOSŤ

Vzdelávaciu oblasť Človek a spoločnosť tvoria učebné predmety dejepis, geografia s jej humánnou zložkou a občianska náuka spolu s príslušnými témami, ktoré sú prítomné aj v iných vzdelávacích oblastiach. Cieľom tejto vzdelávacej oblasti je zoznámiť žiakov s vývojom ľudskej spoločnosti, s najvýznamnejšími spoločenskými javmi a procesmi, ktoré sa premietajú do každodenného života a vnímať svet integrujúco vo vzájomnom vzťahu medzi človekom a spoločnosťou v danom geografickom priestore. Poznanie minulosti svojho národa, ako aj národov Európy a sveta, oboznámenie sa so zemepisnými charakteristikami svojej vlasti a regiónov sveta a utváranie pozitívnych občianskych postojov je predpokladom získania občianskych kompetencií, ktoré patria ku kľúčovým vo vzdelávaní. Žiaci cez poznanie najbližšieho prostredia (rodina, škola), ktorého sú súčasťou, získavajú funkčné znalosti a spôsobilosti o svojom najbližšom spoločenskom prostredí, o miestnej obci, regióne i o ostatných regiónoch Slovenska. Žiaci sú vedení k pochopeniu vlastného miesta a úlohy v spoločnosti, ako aj k tomu, aby svojimi postojmi a konaním prejavovali občiansku aktivitu, zodpovednosť k sebe, svojim blízkym a krajine, v ktorej žijú.

Vzdelávacia oblasť otvára priestor na kultivovanie individuálnych a spoločenských kompetencií. Učí vidieť veci a javy vo vzájomných súvislostiach, ponúka argumenty, inšpiruje k tvorivému riešeniu otázok a prispieva ku kritickému mysleniu žiakov. Súčasne rozvíja a upevňuje vedomie príslušnosti k európskemu civilizačnému a kultúrnemu prostrediu. Centrálnou kategóriou vzdelávacej oblasti je rozvíjanie, korigovanie a kultivovanie historického vedomia žiakov z potrieb prítomnosti, k čomu prispievajú všetky tri vyučovacie predmety, ktoré ju vytvárajú. Aj preto kľúčovú úlohu zohrávajú medzipredmetové vzťahy, ktoré treba kontinuálne metodicky aplikovať v podobe prierezových modelov vo výučbe jednotlivých predmetov.

5. ČLOVEK A HODNOTY

Hlavnou úlohou tejto vzdelávacej oblasti je aktívne sa podieľať na formovaní osobnosti žiakov s vlastnou identitou a hodnotovou orientáciou, v ktorej úcta k človeku a k prírode, spolupráca, prosociálnosť a univerzálne ľudské hodnoty zaujímajú významné miesto. Pri plnení tohto cieľa sa neuspokojuje iba s poskytovaním informácií o morálnych zásadách, ale zároveň podporuje pochopenie a interiorizáciu (zvnútornenie) mravných noriem a napomáha osvojeniu správania sa, ktoré je s nimi v súlade. Pripravuje mladých ľudí pre život, pre vytváranie harmonických a stabilných vzťahov v rôznych sociálnych skupinách – v rodine, na pracovisku, v spoločnosti.

Obsah vzdelávacej oblasti sa realizuje v povinne voliteľných učebných predmetoch etická výchova a náboženská výchova/náboženstvo.

Predmet etická výchova sa v prvom rade zameriava na výchovu k prosociálnosti, ktorá sa odráža v morálnych postojoch a v regulácii správania žiakov. Zvlášť dôležité je rozvíjať sebaúctu a úctu k iným, interpersonálne sociálne zručnosti a zvyšovať odolnosť žiakov voči negatívnym sociálno-patologickým či amorálnym vplyvom.

Základným cieľom predmetu náboženská výchova/náboženstvo je pomôcť žiakovi zodpovedne myslieť, emocionálne sa prejavovať a správať vzhľadom na osobne žité náboženstvo a vieru. Predmet napomáha rozvíjať vzťah k Bohu, reflektuje otázku významu sveta, zmyslu a hodnoty života a noriem konania človeka a dáva odpoveď na základe zjavenia a viery cirkvi. Umožňuje urobiť osobné rozhodnutia vo vzťahu k iným konfesiam a náboženstvám, podporuje pochopenie a toleranciu voči rozhodnutiam druhých. Motivuje k osobnému náboženskému životu a k zodpovednému konaniu v cirkvi a v spoločnosti.

6. ČLOVEK A SVET PRÁCE

Vzdelávacia oblasť Človek a svet práce zahŕňa návrhy širokého spektra pracovných činností a technológií, ktorými sú žiaci vedení k získaniu psychomotorických zručností a poznatkov z rôznych oblastí reálneho života a sveta práce.

Predmet technika je zameraný na zložitejšie pracovné činnosti a technológie, na samostatnú a tímovú prácu žiakov. Žiaci sú vedení k získaniu základných užívateľských zručností v rôznych oblastiach. Spoznávajú trh práce aj z hľadiska ich budúcej profesijnej orientácie. Prichádzajú do priameho kontaktu s technikou v jej rozmanitých podobách a v širších súvislostiach. Predmet poskytuje žiakom priestor a príležitosť na primeraný rozvoj ich tvorivého technického myslenia. Obsah je zameraný na budovanie vzťahu žiakov k technike, k jej bezpečnému používaniu a k bezpečnej práci s technikou. Žiaci spoznávajú reálne podmienky trhu práce, moderné stroje a zariadenia, funkciu základných bytových inštalácií. Sú vedení ku konštruovaniu a zhotovovaniu primeraných výrobkov a k poznaniu základných technických materiálov a technológií. Podľa svojich podmienok (materiálno-technických a personálno-odborných) škola môže v predmete technika vyučovať tematický celok ekonomika domácnosti, ktorý obsahuje témy: plánovanie a vedenie domácnosti, svet práce, domáce práce a údržba domácnosti, ručné práce, rodinná príprava, pestovateľské práce a chovateľstvo. Vzdelávacia oblasť Človek a svet práce tak vhodne dopĺňa sústavu vzdelávacích oblastí o dôležitú zložku nevyhnutnú pre uplatnenie človeka v reálnom živote a v spoločnosti.

Dôraz sa kladie na tematický okruh technika. Škola je povinná odučiť z tematického okruhu technika najmenej dve tretiny z celkovej časovej dotácie vyučovacieho predmetu v každom školskom roku a najviac jednu tretinu z celkovej časovej dotácie vyučovacieho predmetu v každom školskom roku z tematického okruhu ekonomika domácnosti podľa svojich materiálno-technických a personálnych podmienok.

7. UMENIE A KULTÚRA

Obsah vzdelávacej oblasti je realizovaný prostredníctvom predmetov výtvarná výchova a hudobná výchova. Vzdelávacia oblasť vytvára priestor pre pochopenie významu kultúry a umenia v živote človeka a spoločnosti. Učí žiaka vnímať a chápať hodnoty umenia, kultúry a kultúrnej tradície a vyjadrovať sa rôznymi umeleckými prostriedkami vybraných médií vizuálneho, dramatického, hudobného umenia a písaného a hovoreného slova. Primerane veku formuje samostatné a zodpovedné postoje žiakov k súčasnej kultúrnej ponuke, rozvíja kritické myslenie najmä vo vzťahu k masmédiám. Obsah vzdelávacej oblasti tak prispieva k formovaniu vizuálnej, mediálnej, sluchovej, jazykovej a pohybovej gramotnosti a tvorivosti žiaka. Prostredníctvom tematických celkov zameraných na kultúrnu tradíciu a dedičstvo sa žiak oboznamuje s kultúrnou tradíciou svojho regiónu, národa a krajiny, čím sa rozvíja vedomie kultúrnej identity. Formujú sa multikulturálne a komunikačné kompetencie. Prostredníctvom tvorivých výtvarných činností a aktivít sú pre žiakov vytvorené príležitosti na uplatnenie fantázie a predstavivosti, a tým aj priestor na jeho sebarealizáciu. V tvorivých, umeleckých alebo hudobných činnostiach majú žiaci možnosť vyjadrovať svoje predstavy, a to vyjadrovacími formami (jazykom) jednotlivých umení.

Výtvarná výchova vedie žiaka k spoznávaniu súčasného umeleckého vyjadrovania sveta, vizuálnej kultúry a kultúrnej tradície svojho regiónu, národa a krajiny. Obsah predmetu je členený do tematických celkov, ktoré kladú dôraz na rozvoj predstavivosti a fantázie, pozorovacích a vyjadrovacích schopností a zručností pri práci s vyjadrovacími prostriedkami vizuálnych umení. V tvorivom procese dochádza ku kvalitatívnej zmene, detskú spontánnosť postupne nahrádza dospelý ekvivalent – duchovná otvorenosť spojená s pribúdaním vedomej operatívnej a názorovej samostatnosti.

Hudobná výchova prostredníctvom hudobných činností rozvíja základné hudobné kompetencie žiaka a usiluje sa o vytvorenie kladného vzťahu k hudbe a hudobnému umeniu.

8. ZDRAVIE A POHYB

Vzdelávacia oblasť Zdravie a pohyb vytvára priestor pre uvedomenie si potreby celoživotnej starostlivosti o svoje zdravie, ktorej neoddeliteľnou súčasťou je pohyb. Oblasť sa zameriava na základné informácie, súvisiace so zdravým spôsobom života a pohybovou aktivitou. Realizuje sa učebným predmetom Telesná a športová výchova, ktorej najdôležitejším poslaním je vytváranie vzťahu k pravidelnej pohybovej aktivite ako nevyhnutného základu zdravého životného štýlu. Telesná a športová výchova spája vedomosti, návyky a zručnosti spojené so zdravím, zdravým životným štýlom, pohybovou a športovou aktivitou využiteľnými nielen počas školskej dochádzky, ale i v dospelosti. Žiaci si vytvoria predstavu o význame pohybovej a športovej aktivity pri upevňovaní aktívneho zdravia a spoznajú účinok vykonávaných cvičení na organizmus. Pri realizovaní obsahu telesnej a športovej výchovy je dôležité rešpektovať individuálne dispozície žiakov, ktoré by mali byť zohľadnené pri plánovaní cvičení, ako aj pri hodnotení žiakov. Významnou súčasťou je motivácia žiakov k dosiahnutiu individuálnych zlepšení vo svojej pohybovej výkonnosti pri akceptovaní ich vlastných predpokladov.

3.2 ZAČLENENIE PRIEREZOVÝCH TÉM

Prepájajú rôzne oblasti základného učiva, prispievajú ku komplexnosti vzdelávania žiakov a pozitívne ovplyvňujú proces utvárania a rozvíjania kľúčových kompetencií (spôsobilostí) žiakov.

Podklady k realizácii prierezových tém sa nachádzajú na webovom sídle ŠPÚ. Ak sú ciele prierezových tém napĺňané v rámci vyučovania predmetov, nie je potrebné ich osobitne zaznamenávať v triednej knihe.

Prierezové témy sú začlenené do výchovno-vzdelávacieho procesu všetkých predmetov podľa svojho obsahu a uvedené sú v TVVP jednotlivých predmetov. Môžu sa realizovať ako súčasť učebného obsahu vyučovacích predmetov alebo prostredníctvom samostatných projektov, seminárov, vyučovacích blokov, kurzov a pod. Súčasne prierezové témy môžu tvoriť samostatný vyučovací predmet z rámca voliteľných (disponibilných) hodín. Obidve formy sa môžu aj ľubovoľne kombinovať. Účinnosť pôsobenia prierezových tém sa môže zvýšiť relevantnými mimoškolskými aktivitami.

Rýchlo sa meníaca realita súčasnej globalizovanej spoločnosti, s novými technológiami a sociálnymi zmenami ovplyvňuje postoje, hodnotový systém žiakov a ich konanie. Táto skutočnosť sa musí odraziť aj vo vzdelávaní. Vhodným prostriedkom na to sú prierezové témy, ktoré sa svojím obsahom a výchovným zameraním premietajú do vymedzených vzdelávacích oblastí, dopĺňajú ich, prepájajú ich obsah s aktuálnym dianím v spoločnosti, s každodennou žitou skúsenosťou žiaka a konkrétnej triedy. V tomto zmysle prierezové témy priaznivo ovplyvňujú proces utvárania a rozvíjania funkčných kompetencií žiakov.

PRIEREZOVÉ TÉMY – NIŽŠIE STREDNÉ VZDELÁVANIE

- **Osobnostný a sociálny rozvoj**
- **Výchova k manželstvu a rodičovstvu**
- **Environmentálna výchova**
- **Mediálna výchova**
- **Multikultúrna výchova**
- **Ochrana života a zdravia**

1. OSOBNOSTNÝ A SOCIÁLNY ROZVOJ

Prierezová téma sa prelína celým vzdelávaním. Jej hlavným cieľom je rozvíjať osobnosť žiakov predovšetkým v oblasti postojov a hodnôt. Prostredníctvom nej sa zároveň s vedomostným rozvojom žiakov cielene rozvíjajú aj ich osobné a sociálne kompetencie. Umožňuje žiakom rozmyšľať o sebe, o svojom aktuálnom živote, vzťahoch s ľuďmi a smerovaní v budúcnosti. Vede ich k uplatňovaniu svojich práv a tiež k rešpektovaniu názorov, potrieb a práv ostatných. Usmerňuje ich v tom, ako chrániť svoje zdravie a odolávať rizikám. Pri správnom uplatňovaní významne prispieva k pozitívnej sociálnej klíme školy, dobrým vzťahom medzi žiakmi a medzi učiteľmi a žiakmi.

Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby žiak:

- porozumel sebe a iným;
- optimálne usmerňoval vlastné správanie
- osvojil si, využíval a ďalej rozvíjal zručnosti komunikácie a vzájomnej spolupráce;
- nadobudol základné prezentačné zručnosti osvojené na základe postupného spoznania svojich predpokladov a uplatňoval ich pri prezentácii seba a svojej práce
- získal a uplatňoval základné sociálne zručnosti pre optimálne riešenie rôznych situácií;
- rešpektoval rôzne typy ľudí a ich názory a prístupy k riešeniu problémov.

2. VÝCHOVA K MANŽELSTVU A RODIČOVSTVU

Dôležitou súčasťou osobnostného rozvoja žiakov je príprava na zodpovedné partnerské vzťahy, manželstvo a rodičovstvo. Prierezová téma **Výchova k manželstvu a rodičovstvu** je zameraná na utváranie základných vedomostí a zodpovedných postojov v oblasti partnerských vzťahov a rodičovstva v súlade s vedeckými poznatkami a etickými normami. Pri realizácii témy je nevyhnutné vychádzať zo životnej reality žiakov v konkrétnej triede, ich veku, zrelosti, vývinového štádia. Podmienkou je taktný a citlivý prístup pedagóga. Škola môže využiť aj pomoc alebo služby relevantných odborníkov.

Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby (si) žiak:

- osvojil základné poznatky o biologických, psychických a sociálnych zmenách, ktoré ovplyvňujú vývin jeho osobnosti v súčasnosti i v budúcnosti;
- získal základné predpoklady pre zodpovedné rozhodnutia v oblasti partnerských vzťahov, manželstva a rodičovstva;
- osvojil zásady bezpečného správania a porozumel rizikám v oblasti sexuality;
- uprednostňoval základné princípy zdravého životného štýlu a nerizikového správania vo svojom (každodennom) živote.

3. ENVIRONMENTÁLNA VÝCHOVA

Environmentálna výchova umožňuje žiakovi získať vedomosti, zručnosti, postoje a návyky k ochrane a zlepšovaniu životného prostredia dôležitého pre trvalo udržateľný život na Zemi. Vede žiakov ku komplexnému pochopeniu vzájomných vzťahov človeka, organizmov a životného prostredia, kde sú prepojené aspekty ekologické, ekonomické a sociálne.

Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby žiak:

- rešpektoval základné pravidlá pre správanie sa v prírode s ohľadom na organizmy a ich životné prostredie;
- rozpoznal a vyhodnotil zmeny v prírode a vo svojom okolí;
- poznal možnosti smerujúce k ochrane a zlepšeniu životného prostredia, podieľal sa na aktivitách (školy) smerujúcich k ochrane a zlepšovaniu životného prostredia širšieho okolia (školy, obce...);
- získal informácie o zásahoch človeka do životného prostredia a vyhodnotil ich dôsledky v lokálnych a globálnych súvislostiach;

- rozlišoval technológie a výrobky šetrné k životnému prostrediu;
- šetrne sa správal k prírodným zdrojom;
- aktívne sa podieľal na eliminácii znečistenia životného prostredia.

Aktivitami ku Dňu Zeme, školskými výletmi a Školami v prírode získajú žiaci vedomosti aj zručnosti, ktorými si vytvárajú vzťah k prírode. Realizácia procesu environmentálnej výchovy na škole sa riadi plánom činnosti koordinátorov environmentálnej výchovy.

4. MEDIÁLNA VÝCHOVA

Médiá predstavujú významný faktor, ktorý vplyva na vývin osobnosti a socializáciu detí a mladých ľudí. Médiá sú integrálnou súčasťou každodenného života žiakov, pričom výrazne ovplyvňujú ich správanie, utváranie hodnôt a životný štýl.

Hlavným cieľom prierezovej témy **Mediálna výchova** je rozvoj (postupné zvyšovanie úrovne) mediálnej gramotnosti žiakov – schopnosti kriticky prijímať, analyzovať, hodnotiť a komunikovať širokú škálu mediálnych obsahov a zmysluplne využívať médiá. Na 2. stupni základnej školy je dôležité, aby sa žiaci na veku primeranej úrovni postupne dokázali orientovať v mediálnom svete a osvojili si stratégie bezpečného zaobchádzania s rôznymi druhmi médií. Dôraz sa kladie na rozvíjanie kritického myslenia; vhodnou metódou je spoločné skúmanie, analyzovanie a samostatné premýšľanie, pričom sa vychádza z konkrétnej reality žiakov v triede.

Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby (si) žiak:

- uvedomil význam a vplyv médií vo svojom živote a v spoločnosti;
- nadobudol základné technické zručnosti potrebné pre používanie médií a médiá využíval zmysluplne;
- pochopil a rozlíšil pozitíva a negatíva využívania, vplyvu médií a ich produktov;
- získal kritický odstup od mediálnych produktov a ich obsahov a rozpoznal mediálne spracovanú realitu;
- osvojil si zodpovedný prístup pri využívaní médií na komunikáciu a vytváranie vlastných mediálnych produktov.

5. MULTIKULTÚRNA VÝCHOVA

S aktuálnou realitou celosvetovej globálnej spoločnosti a s multikultúrnym charakterom slovenskej spoločnosti sa spájajú riziká predsudkov a stereotypov, ktoré sa prejavujú v rôznych podobách neznášanlivosti, rasizmu či xenofóbie. Žiaci sú každodenne vystavení rôznym kultúrnym vplyvom a dostávajú sa do kontaktu s príslušníkmi rôznych kultúr. Prostredníctvom spoznávania svojej kultúry a iných kultúr, histórie, zvykov a tradícií sa žiaci naučia rešpektovať tieto kultúry ako rovnocenné a s ich príslušníkmi dokážu konštruktívne komunikovať a spolupracovať.

Pri realizácii tejto témy sa odporúča využívať také didaktické postupy a metódy, ktoré neučia stierať kultúrne rozdiely, ale pochopiť ich, akceptovať ich a tiež rešpektovať ľudské práva. S prierezovou témou **Multikultúrna výchova** úzko súvisí **regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra**, ktorá sa vo svojom obsahu ešte hlbšie zaoberá živým a hodnotným hmotným a nehmotným kultúrnym dedičstvom Slovenska. Poznanie tradícií je základom kultúrnej identity. Spoznávaním svojho regiónu, jeho kultúrneho a prírodného bohatstva sa prispieva u žiakov k formovaniu ich historického vedomia.

Vhodnými formami na uplatnenie týchto tém sú projekty, exkurzie, tematické vychádzky v regióne a pod. Regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra sa môže realizovať ako súčasť učebných predmetov – výtvarná výchova, hudobná výchova a etická výchova, dejepis a geografia alebo prostredníctvom voliteľných predmetov, ako napr. regionálna výchova, regionálny dejepis a podobne. Súčasťou je regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra.

Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby žiak:

- rešpektoval prirodzenú rozmanitosť spoločnosti;
- spoznal rozličné tradičné aj nové kultúry a subkultúry;
- akceptoval kultúrnu rozmanitosť ako spoločenskú realitu;
- uplatňoval svoje práva a rešpektoval práva iných ľudí;
- mal možnosť spoznať naše kultúrne dedičstvo a rozvíjal tak svoju kultúrnu identitu.

6. OCHRANA ŽIVOTA A ZDRAVIA

Prierezová téma **Ochrana života a zdravia** sa na druhom stupni realizuje v rámci vyučovacích predmetov telesná a športová výchova, biológia, ako aj samostatných organizačných foriem vyučovania – **účelových cvičení**. Účelové cvičenia sa realizujú 2 razy do roka v trvaní 5 hodín, spravidla na jeseň a jar. Zámerom tejto prierezovej témy je nasmerovať žiakov k ochrane svojho zdravia a života a tiež zdravia a života iných ľudí prostredníctvom teoretických a praktických poznatkov, zručností v sebaochrane, poskytovaní pomoci iným v prípade ohrozenia zdravia a života. Ochrana života a zdravia integruje postoje, vedomosti a zručnosti žiakov zamerané na zdravý životný štýl a ochranu života a zdravia v mimoriadnych a nepredvídaných situáciách.

Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby žiak:

- rozpoznal nebezpečné situácie ohrozujúce život a zdravie;
- osvojil si praktické zručnosti v sebaochrane;
- pochopil dôležitosť poskytnutia pomoci iným v prípade ohrozenia zdravia a života;
- vedel poskytnúť predlekársku prvú pomoc;
- mal možnosť cieľavedome rozvíjať svoju telesnú zdatnosť a odolnosť organizmu na fyzickú a psychickú záťaž v náročných životných situáciách;
- orientoval sa pri pohybe a pobyte v prírode.

3.3 ZAČLENENIE FINANČNEJ GRAMOTNOSTI V ŠKVP

V rámci tohto vzdelávacieho programu sa realizuje aj Národný štandard finančnej gramotnosti.

Finančná gramotnosť je schopnosť využívať poznatky, zručnosti a skúsenosti na efektívne riadenie vlastných finančných zdrojov s cieľom zaistiť celoživotné finančné zabezpečenie seba a svojej domácnosti. Je to kontinuum schopností, ktoré sú podmienené premennými ako vek, rodina, kultúra či miesto bydliska. Finančná gramotnosť je označením pre stav neustáleho vývoja a ako ucelený systém výchovy a vzdelávania žiakov sa uplatňuje vo všetkých predmetoch I., II. stupňa a ŠKD v základnej škole.

Národný štandard finančnej gramotnosti naznačuje, akými poznatkami, zručnosťami a skúsenosťami musia pedagogickí zamestnanci a žiaci disponovať, aby mohli nepretržite rozširovať svoje vedomosti o osobných financiách podľa toho, ako sa budú meniť ich zodpovednosti a príležitosti.

Národný štandard finančnej gramotnosti popisuje vybrané poznatky, zručnosti, skúsenosti ako aj minimálne požiadavky na funkčnú finančnú gramotnosť žiakov prostredníctvom osvojených kompetencií.

Tieto sú usporiadané nasledovne:

- Témy
- Kompetencie
- Čiastkové kompetencie

Témy:

1. Človek vo sfére peňazí;

2. Finančná zodpovednosť a prijímanie rozhodnutí;
3. Zabezpečenie peňazí pre uspokojovanie životných potrieb – príjem a práca;
4. Plánovanie a hospodárenie s peniazmi;
5. Úver a dlh;
6. Sporenie a investovanie;
7. Riadenie rizika a poistenie.

Pri každej čiastkovej kompetencii sú uvedené očakávania opisujúce, akým spôsobom by mali žiaci byť schopní aplikovať vedomosti a zručnosti pri každodenných finančných rozhodnutiach a činnostiach. Očakávania odrážajú napredovanie v získavaní poznatkov, zručností a skúseností.

Výchovno-vzdelávací proces na prvom stupni základnej školy je spravidla realizovaný jedným vyučujúcim, na našej škole výuku realizujú v jednej triede aj viacerí vyučujúci. Implementáciu finančnej gramotnosti je možné realizovať prostredníctvom blokového vyučovania i samostatných aktivít v rámci učebných predmetov rôznymi formami a metódami práce.

Problematika finančnej gramotnosti je implementovaná v rámci TVVP všetkých predmetov a ročníkov našej školy ako prierezová téma. Témy sú konkrétne rozpracované v čiastkových kompetenciách jednotlivých vyučovacích predmetov v materiáli „Implementácia národného štandardu finančnej gramotnosti v podmienkach ZŠ s MŠ, Letná 14, Nižná Slaná“.

3.4 ZAČLENENIE ČITATELSKEJ GRAMOTNOSTI V ŠKVP

Nadpredmetovosť čitateľskej gramotnosti je v tom, že požiadavky na prácu s informáciami sú vyjadrené v kľúčových kompetenciách, z čoho vyplýva, že sa majú formovať na vyučovaní rôznych predmetov príslušných vzdelávacích oblastí.

Edukácia na nižšom strednom stupni vzdelávania, si má žiak – uvedomiť potrebu svojho autonómneho učenia sa ako prostriedku sebarealizácie a osobného rozvoja, reflektovať proces vlastného učenia sa a myslenia pri získavaní a spracovávaní nových poznatkov a informácií a uplatňovať rôzne stratégie učenia sa, kriticky zhodnotiť informácie a ich zdroj, tvorivo ich spracovať a prakticky využívať, využívať všetky dostupné formy komunikácie pri spracovávaní a vyjadrovaní informácií rôzneho typu a efektívne využívať dostupné informačno-komunikačné technológie.

Na základe zaradenia čitateľskej gramotnosti ako globálnej schopnosti potrebnej v školskom vzdelávaní sa stáva pre učiteľa základným faktorom jeho plánovania. Súčasne poukazuje na potrebu spájať, integrovať procesy plánovania aj v rámci školy a hľadať možnosti prirodzeného prelínania v samotnej realizácii.

Čitateľská gramotnosť v cieľoch vzdelávacích oblastí a predmetov.

Kompetenčne ponímané vzdelávanie spočíva v tom, že určené kompetencie žiak dosahuje v rámci cieľov a obsahu v konkrétnych predmetoch. Preto aj ciele vzdelávacích oblastí špecifikujú a rozpracovávajú kľúčové kompetencie podľa príslušného zamerania.

Vzdelávacia oblasť	Nižšie stredné vzdelávanie
Jazyk a komunikácia	Vlastná tvorba jazykových prejavov, práca s informáciami, čitateľská gramotnosť, schopnosť argumentovať. Kľúčové jazykové kompetencie počúvanie, hovorenie, písanie, čítanie s porozumením. Čitateľské kompetencie

	súbor vedomostí, zručností, hodnôt a postojov zameraných na príjem (recepciu) umeleckého textu (čítanie, deklamácia, počúvanie), jeho analýzu, interpretáciu a hodnotenie. Rozvoj čitateľských schopností, ktoré presahujú aspekt technického zvládnutia čítaného textu a smerujú k prijatiu jeho obsahu.
Príroda a spoločnosť Človek a príroda	Získavať informácie o prírode a jej zložkách nielen z rôznych zdrojov, ale aj prostredníctvom vlastných pozorovaní a experimentov v prírode a v laboratóriu, čím si rozvíjajú zručnosti pri práci s grafmi, tabuľkami, schémami, obrázkami, náčrtmi.
Človek a spoločnosť	Získavať základné schopnosti a zručnosti poznávať historický materiál. vyhľadávať relevantné informácie z rôznych zdrojov a využívať ich v dejepise . Pracovať s informáciami o Slovenskej republike ako časti Zeme a o Zemi ako celku, porozumieť a rozvíjať čítanie a interpretáciu obrázkov, fotografií, grafov, tabuliek, prierezov, schém a diagramov ako prostriedkov geografie .
Matematika a práca s informáciami	Matematika sa podieľa na rozvíjaní schopnosti žiakov používať prostriedky IKT na vyhľadávanie, spracovanie, uloženie a prezentáciu informácií.

Vzdelávacie ciele čitateľskej gramotnosti sú konkretizované v cieľoch príslušných predmetov.

V nižšom strednom vzdelávaní sa systematicky žiak učí čítať s porozumením v predmete **slovenský jazyk a literatúra**. Prehľad schopností a zručností:

<i>Schopnosti</i>	<i>Zručnosti</i>
1. Zamerat' svoje čítanie podľa potreby	Vybrať text podľa komunikačného zámeru a podľa danej situácie
	Nahlas, ticho a opakovane prečítať text
2. Pochopiť význam textu	Pochopiť umelecký a vecný text s využitím explicitných informácií
	Pochopiť text podľa implicitných informácií
	Tvoriť a overiť navrhnuté hypotézy
	Reprodukovať umelecký a vecný text na základe chronologickej alebo logickej postupnosti
3. Pochopiť formálnu stránku textu	Rozoznať všeobecné usporiadanie textu – odseky, nadpisy atď.
	Rozpoznať a pomenovať rozličné texty a určiť ich horizontálnu štruktúru
4. Odlíšiť vetu a text	Vyhľadať prvky nadväznosti medzi slovami a skupinami slov, ktoré slúžia na plynulý prechod medzi vetami, odsekmi, časťami výpovedí
	Určiť časovú a logickú postupnosť v rozvíjaní témy.
5. Pochopiť zmysel umeleckého a vecného textu vzhľadom na využitie	interpunkčných znamienok
	gramatických kategórií (rod, číslo, pád, osoba, číslo, čas)
6. Pochopiť význam lexikálnych jednotiek	Porozumieť významu slov v umeleckých a vecných textoch
	Overiť si význam slova
	Porozumieť štruktúre slova a jeho častiam, napr. slabikám a hláskam
	Rozoznať sémantické vzťahy medzi slovami, skupinami slov, jednovýznamové – viacvýznamové slová

V ďalších predmetoch je zjavné *zameranie na prácu s informáciami*.

Chémia

– *porozumieť odborným textom* na primeranej úrovni a vedieť aplikovať získané poznatky na riešenie konkrétnych úloh. V rámci samostatnej práce majú byť žiaci schopní samostatne získavať potrebné informácie súvisiace s chemickou problematikou z rôznych informačných zdrojov (odborná literatúra, internet) a využívať multimediálne učebné materiály.

Fyzika

– *vedieť získavať, triediť, analyzovať a vyhodnocovať informácie* z rôznych vedeckých a technologických informačných zdrojov, využívať informácie na riešenie problémov, efektívne rozhodnutia a v rozličných činnostiach vedieť nájsť, získať a spracovať informácie z odbornej literatúry a iných zdrojov a ich kriticky zhodnotiť z hľadiska správnosti, presnosti a spoľahlivosti.

Biológia

– *vedieť využiť, vyhľadávať, triediť a spracovávať informácie a dáta* z rôznych zdrojov, zrozumiteľne prezentovať svoje poznatky, skúsenosti a zručnosti, vedieť spracovať jednoduchú správu z pozorovania na základe danej štruktúry, vedieť spracovať a prezentovať jednoduchý projekt so zameraním na ciele, metódy, výsledky a ich využitie.

Dejepis

– *vedieť vyhľadávať relevantné informácie* z rôznych zdrojov – textov verbálnych, obrazových, grafických, z textov kombinovaných, z učebníc, cvičebníc, pracovných zošitov, slovníka cudzích slov, atlasov, novín, časopisov, webových stránok, z populárno-vedeckej literatúry a historickej beletrie, využívať tieto informácie a verifikovať ich hodnotu vyberaním, organizovaním, porovnávaním, rozlišovaním, zaradovaním informácií a kritickým zhodnotením rôznych zdrojov informácií.

Geografia

– *vedieť používať a interpretovať mapy rôzneho druhu, pracovať s literatúrou ako zdrojom poznatkov (učebnice, odborné a populárno-vedecké časopisy) – správne porozumieť prečítanému, spracovať a interpretovať získané poznatky*. Prvotné rozvíjanie čítania a interpretácie obrázkov, fotografií, grafov, tabuliek, prierezov, schém a diagramov patrí medzi základné vyjadrovacie prostriedky geografie.

Občianska náuka

– *vedieť využívať ako zdroj informácií rôzne verbálne a neverbálne texty spoločenského a spoločenskovedného charakteru*.

Matematika a informatika

– *vedieť správne používať matematickú symboliku a znázorňovať, schopnosť čítať s porozumením súvisle texty obsahujúce čísla, závislosti a vzťahy a nesúvisle texty obsahujúce tabuľky, grafy a diagramy*.

Z uvedených ukážok cieľov jednotlivých predmetov vyplýva, že *žiaci majú využívať text ako zdroj poznatkov s dôrazom na samostatné získavanie a spracovanie informácií z textu*. Dôležité je, aby si učitelia uvedomili, že táto schopnosť je potrebná v učení sa žiaka v ktoromkoľvek predmete kognitívneho zamerania, a preto *môžu spoločne postupovať v plánovaní jej rozvoja v rámci príslušnej vzdelávacej oblasti, ale aj celého stupňa vzdelávania*.

Charakteristika schopností čitateľskej gramotnosti nižšom strednom vzdelávaní

Z viacerých *definícií čitateľskej gramotnosti* vyberáme tie, ktoré v odborných publikáciách charakterizujú *dva modely* gramotnosti a vystihujú aj *ciele čitateľskej gramotnosti* v štátnom vzdelávacom programe.

BÁZOVÁ GRAMOTNOSŤ

predstavuje základnú úroveň a je podmienkou na získanie funkčnej gramotnosti; je to schopnosť čítať a dekodovať významy prečítaného. Informácie sa ukladajú do pamäti a podľa potreby sa viac alebo menej modifikovane reprodukovujú. *Výkon sa posudzuje podľa rýchlosti čítania, chybovosti, plynulosti a zisťuje sa jednoduché porozumenie textu, odlišovanie dôležitých informácií od nedôležitých.*

FUNKČNÁ GRAMOTNOSŤ

je schopnosť spracovať informácie z textu:

- hľadanie vzťahov medzi informáciami,
- vytvorenie hierarchie informácií z textu,
- vyvodenie záverov,
- výber explicitných (vyjadrených) a implicitných (skrytých) informácií – čítanie medzi riadkami,
- komprimovanie (stláčanie) textu,
- hodnotenie využitia, užitočnosti, novosti, spoľahlivosti a pravdivosti informácií a kritická reflexia.

Bázová gramotnosť sa má rozvíjať v 1. a 2. ročníku, základy funkčnej gramotnosti od 2. ročníka.

Na charakteristiku schopností čitateľskej gramotnosti môžeme využiť veľmi praktickú štruktúru, ktorá sa používa v medzinárodných výskumoch čitateľskej gramotnosti.

PIRLS	PISA
1. Vyhľadávanie určitých informácií – čitateľ lokalizuje tú informáciu alebo myšlienku v texte, ktorá je dôležitá na porozumenie významu textu; informácia je v texte explicitne (priamo) uvedená;	1. Nájdenie a získanie informácií – čitateľ má preskúmať, hľadať, umiestniť a vyberať príslušné informácie v jednej, dvoch alebo viacerých vetách, resp. v rozličných odsekoch. Úlohy na získavanie informácií môžu mať rôzny stupeň obťažnosti, napr. od žiaka sa požaduje, aby z textu či z tabuľky vybral presnú informáciu. Náročnejšia forma tohto typu úlohy môže byť vyhľadanie informácie, ktorá je v texte vyjadrená synonymicky (inými slovami).
2. Vyvodzovanie záverov – čitateľ vyvodzuje informácie a myšlienky alebo súvislosti medzi nimi, ktoré napriek tomu, že nie sú explicitne formulované, z textu priamo vyplývajú.	2. Integrácia a interpretácia informácií požaduje – rozlíšiť kľúčové informácie v texte, usporiadať informácie v texte podľa dôležitosti, zostaviť organizáciu informácií v texte (osnovu, mapu textu a pod.), vyvodiť závery z textu a hlavný námet textu, uviesť dôkazy z textu.
3. Interpretovanie a integrovanie myšlienok a informácií – čitateľ konštruuje význam nad rámec textu, v interpretácii nachádza medzi myšlienkami textu súvislosti, pričom využíva svoje predchádzajúce	3. Uvažovanie a hodnotenie – čitateľ má hodnotiť kvalitu, primeranosť, výstižnosť, presvedčivosť textu, zhodnotiť dostatočnosť informácií a dôkazov v texte, nájsť dôkazy mimo textu, hodnotiť význam určitých

poznatky, vedomosti a skúsenosti; pri interpretácii dochádza okrem integrácie myšlienok a informácií z textu navzájom aj k integrácii a syntéze predchádzajúcich poznatkov a vedomostí čitateľa.	informácií alebo dôkazu, spojiť informácie z textu s vlastnými vedomosťami z iných zdrojov, uviesť dôkaz z textu a porovnať ho s inými zdrojmi informácií.
4. Hodnotenie obsahu, jazyka a textových prvkov – čitateľ kriticky hodnotí prečítaný text – jeho obsah a formu, čo zahŕňa aj reflektovanie štruktúry textu, jazykových prostriedkov, literárnych útvarov, vrátane autorovho osobného pohľadu a štýlu; čitateľ pri tom využíva svoje vedomosti o svete, znalosti jazyka a jazykových konvencií, opiera sa o svoje predošlé skúsenosti s čítaním textov. Obsah textu môže byť hodnotený z hľadiska jeho celkovej hodnoty, hodnovernosti, alebo jeho významu pre čitateľa. Pri hodnotení textu môže čitateľ vychádzať zo svojho chápania sveta a predošlých čitateľských skúseností.	

Aktivity zamerané na rozvoj čitateľskej gramotnosti žiakov v našej škole

Názov aktivity	Obsahová náplň	Termín realizácie	Zodpovední
Čo ukrývajú knihy?	Rozvoj čitateľskej gramotnosti v ŠKD prostredníctvom pravidelných dopoludňajších, popoludňajších čitateľských aktivít	priebežne	triedni učitelia vychovávateľa
Záložka do knihy	Výmena záložiek vyrobených žiakmi medzi školami	október	triedni učitelia, učitelia VYV
Návšteva knižnice	Návšteva knižnice spojená s vypožičiavaním kníh	priebežne	triedni učitelia
Strašidlá v knihách	Halloween	október - november	triedni učitelia
Vianočná akadémia	Príprava programu - dramatizácia príbehu, prednes básne, vinšov, ...	december	vyučujúci a vychovávateľa
Triedne kolo / Školské kolo súťaže Hviezdoslavov Kubín	Súťaž v prednese poézie a prózy.	február - marec	triedni učitelia, učitelia SJL
Prečítam ti rozprávku – mesiac hlasného čítania	Hodiny zamerané na hlasné čítanie v škole i doma (ľudové rozprávky P. Dobšinského)	marec	triedni učitelia, učitelia SJL
Divadelné predstavenie	Návšteva divadelného predstavenia	podľa ponuky	

Cieľom tohto plánu rozvoja čitateľskej gramotnosti je nárast záujmu žiakov o čítanie, ich stimulácia k tvorivosti, k rozvoju prezentačných zručností, podnecovanie k vlastnej tvorbe. Vždy v každom projekte čítanie a diskusia k prečítanému, formulácia hlavných myšlienok, tvorba vhodného nápisu, interpretácia textu, prezentácia vlastného názoru, využitie poznatkov.

Problematika čitateľskej gramotnosti je implementovaná v rámci TVVP všetkých predmetov a ročníkov našej školy ako prierezová téma.

3.5 ZAČLENENIE VÝCHOVY K ĽUDSKÝM PRÁVAM V ŠKVP

Škola realizuje aj výchovu ku ľudským právam. Škola je vhodné prostredie na odovzdávanie hodnôt a poznatkov potrebných na zapojenie sa mladých ľudí do demokratickej a občianskej spoločnosti, dáva žiakom možnosť poznať svoje práva a naučiť sa ich využívať v bežnom živote.

Výchova a vzdelávanie k ľudským právam špecifickým spôsobom zvyšuje povedomie o ľudských právach. Žiaci na ZŠ v Nižnej Slanej spoznávajú svoje práva v rovnováhe so svojimi povinnosťami. Výchova k ľudským právam pomáha pochopiť podstatu ľudských práv, ale vedie tiež k uvedomovaniu si, že ľudské práva treba uznávať a brániť. Výchova k ľudským právam je pozitívna, pretože žiaci sa učia o svojich neodhateľných právach a o dôležitosti ľudskej dôstojnosti.

Cieľom výchovy k ĽP je osvojiť si vedomosti, zručnosti a postoje, ktoré sú dôležité pre posilňovanie ľudskej dôstojnosti, informovanej a nezávislej participácie na vývoji demokratickej spoločnosti, v súlade s hodnotami, ako sú ĽP, rovnosť, pluralita a spravodlivosť.

Vo výchovno-vzdelávacom procese v oblasti ochrany ĽP nebude cieľom len objasnenie pojmov ako právo, morálka, generácie ĽP, diskriminácia, rasizmus, xenofóbia, šovinizmus, intolerancia atď., ale hlavne hľadanie príčin prejavov diskriminácie a intolerance nielen vo svete, ale aj v podmienkach Slovenska.

V súvislosti s touto problematikou by bolo vhodné diskutovať o každodenných prejavoch porušovania ĽP ako sú terorizmus, diskriminácii, intolerancia, xenofóbia. O problematike nacionalizmu, globalizácie vs. individualizácie, centralizmu vs. separatizmu, o právach imigrantoch, čerpajúc informácie z dennej tlače a podporovať v žiakoch schopnosť formulovať vlastné stanovisko k týmto problémom.

Analýza problematiky ľudských práv by mala čo i zakomponovaná najmä do týchto vyučovacích predmetov: občianska náuka, občianska výchova, dejepis, náboženská výchova a ďalej. (napr. aj slovenský jazyk a literatúra, geografia, biológia, výtvarná výchova).

Zameriame sa na budovanie:

Zručností:

Zo zručností je to napríklad zručnosť a schopnosť vedieť počúvať druhých, dokázať spolupracovať, komunikovať, riešiť problémy, vedieť sa pýtať. Tieto zručnosti žiakom pomáhajú:

- porozumieť svetu, v ktorom žijú,
- porozumieť, že ľudské práva sú cestou, ako zlepšiť vlastný život a život ostatných,
- porozumieť sebe a svojmu miestu v spoločnosti,
- uskutočňovať aktivity na podporu ľudských práv.

Vedomostí:

K vedomostiam možno zaradiť poznatky o dokumentoch ľudských práv a právach v nich obsiahnutých, o rovnosti ľudských práv pre každého človeka kdekoľvek na svete a ich nescudziteľnosti, o následkoch porušovania ľudských práv. Tieto poznatky pomáhajú deťom chrániť ich vlastné práva a práva druhých. /Manuál výchovy mládeže k ľudským právam KOMPAS – www.iuventa.sk/

Postojov:

Z postojov je potrebné formovať:

- uvedomenie si seba samého, so svojou ľudskou dôstojnosťou a schopnosťou mať rád seba a iných,
- poznanie, že ľudskú dôstojnosť má od narodenia každý človek, je vrodená všetkým ľuďom a že ľudské práva je potrebné rešpektovať, uvedomiť si dôležitosť ľudských práv
- prístup k spolupráci – viesť ich k uvedomeniu si toho, že spolupráca je výhodnejšia ako konflikt,
- proces rozhodovania, konania a preberania zodpovednosti za to, čo robím. Takéto postoje pomáhajú deťom morálne sa vyvíjať a pripravujú ich na pozitívnu participáciu v spoločnosti.

Výchovu a vzdelávanie k ľudským právam v triede a škole budeme usmerňovať tak, aby sa stali integrálnou súčasťou celoživotného procesu podpory a ochrany ľudských práv. Je dôležité vedieť, aké práva mám a čo mám robiť, ak dôjde k ich porušeniu. Vo výchove a vzdelávaní k ľudským právam na našej škole, by si mal žiak osvojiť vymedzené základné pojmy a zručnosti na aplikačnej úrovni prostredníctvom zážitkového učenia. Ľudské práva sa nedajú učiť spôsobom, ktorý by mohol byť proti nim. V praxi možno ľudské práva vyučovať v rôznych vyučovacích predmetoch, ale všetky majú spoločný cieľ – pomôcť žiakom získať zručnosti, vedomosti a postoje, ktoré budú potrebovať pri rozhodovaní o svojom živote, o svete a svojom postavení v ňom.

Vzdelávanie detí k ľudským právam s reálnym výsledkom v podobe ich prijatia zásady rešpektovať ľudské práva je možné len v prípade, že proces vzdelávania bude prebiehať v súlade s princípmi dodržiavania ľudských práv. Dôležité je naučiť sa porozumieť, čo konkrétne právo znamená a aký má pre človeka zmysel. Ak dieťa nezažije situácie v škole, v ktorých sa ľudské práva dodržiavajú, napríklad bude svedkom nerešpektovania zákazu diskriminácie pri hodnotení žiakov, neumožnenia slobody prejavu, nerešpektovania cti a dôstojnosti žiakov, porušenia práva na súkromie, atď., tak toto dieťa pravdepodobne nebude rozumieť obsahu a zmyslu ľudských práv, ak sa k ich rešpektovaniu nenaučí v inom prostredí. Preto budú naši pedagogickí aj nepedagogickí zamestnanci školy pracovať so žiakmi spôsobom zaručujúcim ľudské práva.

Hlavné metódy a formy práce:

- rozhovory, besedy, zážitkové metódy,
- vhodné využitím tematiky LP vo všetkých vyučovacích predmetoch,
- práca na triednických hodinách,
- práca s internetom,
- nástenky a výstavky,
- akcie organizované školou,
- aktivity zamerané na prosociálne správanie,
- monitorovanie správania žiakov a dodržiavanie práv

Uplatňovanie základných ľudských práv v podmienkach školy

Rešpektovanie základných ľudských práv, ktoré sa v našej škole uplatňujú:

- 1. Sloboda prejavu** / Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd v čl. 10 a v Dohovore o právach dieťaťa v čl. 13, v Ústave SR v čl. 26 / sa uplatňuje pri vyjadrení svojich názorov a myšlienok žiakov, učiteľov, rodičov alebo iných osôb na škole ohľadom preberaného učiva, ale aj ohľadom samotného procesu výučby, ohľadom spôsobu hodnotenia, ohľadom prístupu vyučujúcich, pri hodnotení vyučujúcich na konci alebo v priebehu školského roka. Sloboda prejavu sa týka tiež vyjadrenia svojho postoja oblečením alebo účesom, nápisom alebo kresbou na plagáte školy a podobne. Ani sloboda prejavu nie je absolútna a neohraničená. Naša ústava totiž garantuje aj iné práva, ktoré sa môžu dostať do konfliktu so slobodou prejavu. Takýmito právami sú napríklad právo na súkromie, právo na zachovanie osobnej cti a dobrej povesti. Neobmedzená sloboda prejavu môže spôsobiť i ohrozenie mravnosti.
- 2. Právo na informácie.** Právo na informácie je garantované spolu so slobodou prejavu v Dohovore o ochrane ľudských práv a základných slobôd v čl. 10, v Dohovore o právach dieťaťa v čl. 13, v Ústave SR v čl. 26./ žiakov, učiteľov, rodičov ako aj iných osôb na škole sa uplatňuje neustále na pôde školy, pretože súvisí s každodenným režimom školy, informovanosťou o obsahu školského poriadku a ďalších pravidlách na škole. Bez informovanosti o svojich právach, o možnostiach aktivít na škole, o procese rozhodovania nie je možná demokracia na škole. V súlade so slobodou prejavu a právom na informácie má žiak na našej škole právo:

- vyjadriť slobodne svoj názor ohľadom preberanej látky na hodine, ktorý je nekonformný s tradičným chápaním,
- klásť otázky k učivu a dostať na ne odpoveď, (avšak úmyselné a opakované narušenie vyučovacej hodiny zo strany žiaka a rovnako nevhodné vystupovanie žiaka voči učiteľovi alebo spolužiakovi určite nemožno chápať ako vhodné realizovanie práva na prejav),
- na zdôvodnenie klasifikácie,
- slobodne rozhodnúť o svojom výzore a oblečení (obmedziť slobodu „obliekania“ budeme v prípade , ak by žiak na svojom oblečení propagoval fašistické alebo vulgárne symboly, alebo symboly a nápisy zvädzajúce k zneužívaniu a šíreniu návykových látok).

Problematika rôznych foriem slobody prejavu a určenia hraníc je na našej škole riešená spoločným konsenzom medzi žiakmi, učiteľmi a rodičmi (v uvedenom právnom rámci, napríklad, čo sa týka oblečenia alebo úpravy žiakov a pod.) a je zahrnutá školskom poriadku.

3. Sloboda myslenia, svedomia a náboženstva / Sloboda myslenia, svedomia a náboženstva je garantovaná v Dohovore o ochrane ľudských práv a základných slobôd v čl. 9, v Dohovore o právach dieťaťa v čl. 14, v Ústave SR v čl. 24./ sa uplatňuje tým, že na žiakov, učiteľov, rodičov ani inú osobu na škole nie je uskutočňovaný žiadny psychický nátlak vo forme vyhrážok, neodôvodnených obmedzení, zosmiešňovaní a podobných foriem nátlaku ohľadom ich náboženstva alebo filozofického presvedčenia.

4. Sloboda združovania a zhromažďovania na škole / Je garantovaná v Dohovore o ochrane ľudských práv a základných slobôd v čl. 11, v Dohovore o právach dieťaťa v čl. 15, v Ústave SR v čl. 28 a čl. 29./ sa uplatňuje formou účasti žiakov, učiteľov, rodičov alebo iných osôb na škole na rôznych športových a kultúrnych akciách .

5. Právo na ochranu súkromia, cti a ľudskej dôstojnosti / Je garantované v Dohovore o ochrane ľudských práv a základných slobôd v čl. 8, v Dohovore o právach dieťaťa v čl. 16, v Ústave SR v čl. 19; právo na rešpektovanie cti a ľudskej dôstojnosti je garantované v Dohovore o právach dieťaťa v čl. 16, v Ústave SR v čl. 19./ sa uplatňuje v celom procese výučby v metódach, ako je zaobchádzané so žiakmi, či je rešpektovaná ich česť a právo na súkromie. Rovnako pri učiteľoch, rodičoch a iných osobách v škole rešpektovanie ich cti a dôstojnosti je nevyhnutným predpokladom pre dôstojné riešenie prípadných konfliktov a vytvorenie zdravého prostredia pre fungovanie demokracie na škole. V školskom prostredí dochádza k rozmanitým prejavom porušovania úcty k osobnosti človeka, k najvypuklejším prípadom porušovania práv na zachovanie ľudskej dôstojnosti patrí šikanovanie. Riaditeľ školy vydal smernicu k prevencii a riešeniu šikanovania na škole. Pri akomkoľvek porušení ľudskej dôstojnosti sa budú ped. zamestnanci riadiť vnútornou smernicou. Právo na súkromie zahŕňa tiež ochranu osobných údajov osôb v škole, vrátane žiakov, pred ich neoprávneným šírením a zneužívaním, ktoré sa dotýka napríklad ich pôvodu, informácií o sexuálnej orientácii, rodinného prostredia a podobne. Nebudeme však považovať za porušenie práva na súkromie alebo neoprávnené zasiahnutie do rodinného prostredia, ak získame informácie o týraní a ohrození dieťaťa a začneme konať. Rodina je základným životným prostredím, v ktorom sa začína život dieťaťa, formuje sa jeho charakter a životné postoje. Rodičia sú prvou autoritou, prvými vychovávateľmi dieťaťa a ich vplyv a význam pre výchovu dieťaťa nie je možné väčšinou nahradiť. Rodina je však aj miestom, ktoré môže deti ohrozovať. Najviac týrania a ohrozenia detí sa vyskytuje práve v rodinách. Vždy, keď sa nám dostane do starostlivosti takéto dieťa, pristupujeme k nemu individuálne, s veľkou dávkou pochopenia a taktu. Je potrebné mať na mysli dobro žiaka a zbytočne ho netraumatizovať. Dávame mu pocítiť bezpečie a dôveru.

6. Zákaz diskriminácie a princíp rovnosti medzi žiakmi, učiteľmi a rodičmi na pôde školy sa uplatňuje počas celého vyučovacieho procesu. Žiaci vnímajú napríklad veľmi citlivo rozdielny

prístup vyučujúceho a spôsob hodnotenia ich práce, z pohľadu rodičov je citlivo vnímaný rozdielny prístup v komunikácii medzi rodičmi a učiteľom.

- 7. Právo na spravodlivý proces** sa uplatňuje napríklad v prípadoch rozhodovania, či došlo k porušeniu dohodnutých pravidiel správania sa u žiakov, učiteľov, rodičov či iných osôb na škole a aká sankcia je primeraná v prípade preukázaného previnenia. Najmä spravodlivý proces znamená, že dotknutá osoba má možnosť včas sa vyjadriť k tvrdeným skutočnostiam proti nej, s ktorými má možnosť sa riadne oboznámiť.
- 8. Multikultúrny prístup** je jednou z ciest, ako zabezpečiť dodržiavanie ľudských práv v prostredí školy, je aj multikultúrna pretože škola je miestom, kde sa stretávajú ľudia z rôznych prostredí. Termínom multikultúrna označujeme výchovné pôsobenie, ktoré je zamerané na rozvoj chápania iných kultúr, na rozvoj tolerancie estetického vkusu voči iným kultúram a v konečnom dôsledku na rozvoj medzilidskej tolerancie. V triedach sú zastúpené rôzne etnické skupiny, preto je potrebné pre všetkých vytvoriť atmosféru pohody a slobodného prejavu. Návštevy múzeí, synagógy alebo kultúrnych centier, ktoré sa sústreďujú na určitý kultúrno-etnický pôvod, sú spostením a obvykle poskytujú materiál a aktivity na dlhšie obdobie. Najlepšie pochopenie ľudských práv žiaci získavajú prostredníctvom vlastného zážitku. Cez vlastný zážitok vedie aj najschodnejšia cesta k ich naozajstnému osvojeniu. Učitelia poskytujú cenný vzor správania s porozumením pre druhého, pre rozdielnosť a odlišnosť stanovísk.

Ciele výchovy k LP sa budú realizovať priebežne triednych i školských podujatí. Zodpovední učitelia (triedni učitelia) budú monitorovať, koordinovať a metodický usmerňovať výchovu pre LP na škole a spolupracovať s vedením školy. Implementácia problematiky ľudských práv v rámci UO predmetov je súčasťou obsahu vzdelávania prierezových tém. Problematika je rozpracovaná v dokumente „Výchova k ľudským právam v podmienkach Základnej školy, Letná 14, Nižná Slaná“.

3.6 PREVENCIA OBEZITY ZAČLENENIE V ŠKVP

Prevenia obezity u detí v legislatíve

Na dosiahnutie vytýčených cieľov boli stanovené dve základné oblasti: výživa a pohybová aktivita. V oblasti výživy má nezastupiteľnú úlohu Program ozdravenia výživy obyvateľstva SR. V oblasti pohybovej aktivity zas Národný program prevencie obezity zameraný na: zníženie počtu detí a dospelých nevykonávajúcich žiadnu pohybovú aktivitu, na zvýšenie počtu detí a dospelých, ktorí denne vykonávajú aspoň 30 minút pohybovej aktivity, a na pozitívne rozvíjanie, zmenu prostredia a jeho faktorov v zmysle vytvorenia možností pre zdraviu prospešnú pohybovú aktivitu.

Cieľovými skupinami programu sú: deti a mládež do 18 rokov s normálnou hmotnosťou (zámerom je podpora zdravia a prevencie rozvoja nadhmotnosti/obezity), deti a mládež do 18 rokov s nadhmotnosťou, alebo s vysokým rizikom rozvoja nadhmotnosti a jej komplikácií (zámerom je zníženie telesnej hmotnosti a jej stabilizácia).

Nevyhnutné je však začínať s osvetou už u detí, u ktorých je možné najľahšie dosiahnuť zmenu spôsobu života. Aktuálne dokumenty na podporu zdravia ktoré vychádzajú z koncepcie štátnej politiky zdravia je Programové vyhlásenie vlády SR Národný program obezity. Jeho cieľom je zabrániť vzniku nadváhy a obezity u detí so zdravým životným štýlom. Využitie tohto projektu v školskom prostredí má mnohé výhody:

- má dosah na veľkú časť detskej populácie,
- deti trávajú v škole značnú časť svojho času,
- usporiadanie a obsah denných činností v ZŠ tvoria optimálne, predovšetkým praktické, ale v jednoduchej podobe aj teoretické podmienky na osvojenie si zdravého životného štýlu,

- chceme aj my patriť medzi školy, ktoré propagujú zdravý životný štýl
- prostredníctvom nástieniek, na triednických hodinách a rodičovských združeniach informujeme rodičov a žiakov o zdravom stravovaní, primeranom obliekaní a o prevencii chorôb,
- dieťaťu poskytuje dostatočný pitný režim a zdravú stravu,
- dávame podnety na zlepšenie prístupu k športu a aktívnemu tráveniu voľného času.

Prostredníctvom pohybových edukačných aktivít a aktívnej činnosti detí oboznamujeme ich so zdravými a nezdravými potravinami, zdravým spôsobom života. Dôležitou požiadavkou správnej životosprávy v dennom poriadku je nielen striedanie rôznych druhov činností, ale aj dodržanie psychohygieny. Veľkými inovatívnymi zmenami je aj vyhláška o školskom stravovaní k zákonu č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon).

Prevencia obezity u detí:

Cieľom prevencie je dosiahnutie rovnováhy medzi príjmom energie potravou a jej spotrebou v rámci metabolizmu. Prevencia je účinnejšia ako liečba. Najdôležitejšia úloha je pravidelný pohyb a zdravé stravovanie. Správne návyky životného štýlu sa u detí formujú už v útlom veku.

Ciele v našej ZŠ:

- oboznámiť deti so zásadami správnej životosprávy,
- uvedomiť si a dodržiavať správne, zdravé stravovanie a dostatočný pohyb na čerstvom vzduchu,
- naučiť deti pohybovým zručnostiam a k správnej koordinácii, každodennej pohybovej aktivite v prospech ich zdravia,
- využiť priestory telocvične, telovýchovné náčinie a náradie.

Na vytvorenie návykov životného štýlu u detí školského veku má vplyv jeho okolie, rodina a škola. Úzkou spoluprácou školy a rodiny sa hľadá optimálna spoločná cesta v prospech dieťaťa.

Pohyb ako prevencia:

Pohyb je dieťaťu prirodzený, kto pravidelne športuje, je zdravší a cíti sa viac fit. Organizmus má väčšiu imunitu voči chorobám. Fyzická aktivita je indikovaná ako prevencia a liečba obezity.

Cvičením:

- urýchli sa metabolizmus,
- detoxikácia je intenzívnejšia a tuky sa rýchlejšie spaľujú,
- zlepšuje sa trávenie,
- spánok je pokojnejší a hlbší,
- zlepši sa imunitný systém,
- zlepši sa prekrvenie mozgu.

U dieťaťa školského veku je najzákladnejšou potrebou potreba pohybu. Na základnej škole sa na hodinách telesnej výchovy sa robia rôzne prospešné aktivity a pohybové hry, cvičenia s náčiním, pohyb s hudbou a pod. Telesnú výchovu máme zaradenú zatiaľ 2x do týždňa.

Naším cieľom je zvýšiť pohybovú aktivitu a pohyb dieťaťa na čerstvom vzduchu, športovanie a radosť z prirodzenej súťaživosti. Deťom treba vytvárať podmienky a svojim výchovným pôsobením ich viesť k tomu, aby sa pohyb stal súčasťou ich denného režimu.

Odporúča sa:

- pohyb na čerstvom vzduchu
- pohybové a hudobno-pohybové hry
- pohybové a relaxačné cvičenia, zdravotné cviky, dychové cvičenia, prirodzené pohyby ako sú chôdza, beh, skok,
- bicyklovanie,

- cvičenie s náradím a náčiním,
- sezónne činnosti.

Zásady ktoré treba rešpektovať:

- Nepochovávať pohybové výkony jednotlivých detí! Využívať pozitívnu motiváciu, pochvalu, povzbudenie.
- Pri plánovaní a realizácii aktivít rôznej náročnosti akceptovať zmeny biorytmu dieťaťa v priebehu dňa a psychohygienu.

Správna výživa:

Správna výživa ovplyvňuje nielen telesný rast a telesné zdravie, ale podporuje aj duševný vývoj dieťaťa. Výživa je jedným z hlavných činiteľov, ktoré rozhodujú o zdravotnom stave dieťaťa. Deťom treba podávať pestrú a hlavne energicky vyváženú stravu. Výroba pokrmov sa riadi odporúčaniami, výživovými dávkami potravín.

Preferujeme podávanie celozrnných výrobkov, dostatok čerstvej zeleniny a ovocia. Zabezpečujeme pitný režim. Strava sa podáva dva krát denne / mliečna desiatka a obed/ v príjemnej emocionálnej atmosfére, podporujúcej utváranie pozitívneho vzťahu dieťaťa k jedeniu. Citlivo motivujeme k jedeniu aj tie deti, ktoré majú tendenciu vyhnúť sa mu. Základné podmienky školského stravovania sú uvedené v školskom zákone.

V škole dodržiavame tieto pravidlá:

1. Na prípravu pestrej stravy používať zdravotne neškodné, na vitamíny, minerálne látky a vlákniny bohaté potraviny.
2. Dodržiavať správny pitný režim. Dieťa by malo vypiť aspoň 1 liter tekutín denne. Vhodná je pitná voda, minerálna voda, stolová voda, nesladené čaje, alebo riedené ovocné šťavy /zabezpečené počas obedov/.
3. Polievka je dôležitá a prispieva k dostatočnému príjmu tekutín. Pripraví žalúdok na príjem ďalšieho jedla. Podporuje vylučovanie tráviacich štiav, významný je obsah živín. Pokiaľ si menšie deti na ďalšie chody iba zvykajú, nevnučujeme im veľké množstvo polievky.
4. Najvhodnejšou úpravou jedál pre deti je varenie, dusenie, pečenie a zapekanie.

Na osvojenie si návykov správnej výživy sa odporúča:

1. Pravidelné stravovanie.
2. Estetické stolovanie. Stolovať v pokoji, primerane dlhý čas. Nedovoliť hrať sa s jedlom.
3. Využívať nátierky, kde môžeme kombinovať najrôznejšie druhy surovín. Takto deti prijímajú potraviny, ktoré by inak odmietli. Nátierky použijeme na prípravu desiatej.
4. Obmedziť, prípadne vylúčiť všetky energetické a nezdravé potraviny : jedlá z rýchleho občerstvenia, hranolčeky, čipsy, šišky, zmrzliny, majonézy, tučné mäso, údeniny, šľahačku, sladkosti vrátane sladených nápojov atď.
5. Dávať deťom viac zeleniny a ovocia, hlavne surové, obilniny a strukoviny, zemiaky, ryžu, celozrnné produkty. Mäso (kuracie, morčacie, teľacie a hovädzie) pripravujte iba 2 – 3 krát za týždeň, 1 - krát týždenne ryby. Denne podávať mlieko a mliečne výrobky.
6. V programe školského koordinátora prevencie máme viacero edukačných aktivít zameraných na správnu výživu a osvojenie si správnych návykov pri jedle.
7. Organizujeme každoročne aj týždeň zdravej výživy.

Riadime sa heslom: „ **Zdravo jesť a zdravo žiť!** “

Úlohy:

- a) Venovať pozornosť výchove k zdraviu v zmysle holistického prístupu k zdraviu a zdravému životnému štýlu v súlade s Európskym politickým rámcom Zdravie 2020, podporovať aj aktivity pri prevencii a riešení nadváhy, obezity, podvýživy, ako aj porúch príjmu potravy.
- b) Posilniť výchovu detí a žiakov k zdravému životnému štýlu, realizovať aktivity a programy na podporu zdravia a zdravého životného štýlu. Zapájať sa do kampaní „Odstráň obezitu“ a projektov „Hovorme o jedle“, „Červené stužky“, „Zdravie a bezpečnosť v školách“.
- c) Zvýšiť zapojenie detí a žiakov do pohybových aktivít, rozšíriť vyučovanie telesnej a športovej výchovy v ŠkVP, podporovať činnosť športových krúžkov a pohybové aktivity v prírode, sprístupniť ihriská a telocvične škôl na športovú činnosť po vyučovaní a cez víkendy; zvýšenú pozornosť venovať zriaďovaniu zdravotnej telesnej výchovy v školách a vzdelávaniu učiteľov telesnej výchovy a telesnej a športovej výchovy v tejto oblasti.
- d) Rozvíjať osvetovú, vzdelávaciu a výchovnú činnosť s dôrazom na zdravú výživu, zdravé potraviny, potravinovú bezpečnosť a zvýšenie povedomia v oblasti označovania potravín.
- e) Vyhlásiť tematické týždne pri príležitosti Svetového dňa výživy, Svetového dňa zdravia a Svetového dňa mlieka zamerané na podporu zvýšenia spotreby mlieka a mliečnych výrobkov a zvýšenia konzumácie ovocia a zeleniny (www.opotravinach.sk a www.skolskeovocie.sk).
- f) Zvyšovať zapojenosť žiakov do pohybových aktivít, podporovať činnosť športových krúžkov a pohybové aktivity v prírode.
- g) Dôraz klásť na zvyšovanie kvality realizácie povinnej telesnej výchovy na I. aj II. stupni. Zapojiť sa do športových súťaží podľa kalendára školských športových súťaží okresu Rožňava po konzultácii s vedením školy.
- h) Monitorovať fyzickú aktivitu detí – merania na začiatku školského roka a priebežne
- ch) V školskom poriadku mať taxatívne vymedzené preventívne opatrenia proti užívaniu a šíreniu nelegálnych drog.
- i) Školiť žiakov o nutnosti dodržiavania dentálnej hygieny prostredníctvom besedy so zubnou sestričkou.
- j) V rámci Svetového dňa výživy a Svetového dňa mlieka realizovať aktivity propagujúce zvýšenie spotreby mlieka, ovocia, zeleniny./rozhlasová relácia, súťaž, výstavy/.
- k) Predchádzať úrazom žiakov dôsledným vykonávaním dozorov počas prestávok a organizovaním činnosti na hodinách TEV a TSV tak, aby sa predišlo úrazom.
- l) Zorganizovať Školskú olympiádu žiakov.

Problematika je rozpracovaná v dokumente „Národný akčný plán prevencie obezity na roky 2015 – 2025 v podmienkach Základnej školy, Letná 14, Nižná Slaná.“

3.7 GLOBÁLNE VZDELÁVANIE ZAČLENENIE V ŠkVP

Cieľ :

Globálne vzdelávanie na Slovensku vychádza predovšetkým z dokumentu s názvom „Národná stratégia pre globálne vzdelávanie na obdobie rokov 2012 až 2016“, oficiálneho programového dokumentu prijatého vládou Slovenskej republiky dňa 18. januára 2012. Národná stratégia pre globálne vzdelávanie definuje globálne vzdelávanie ako „vzdelávanie, ktoré zdôrazňuje globálny kontext v učení (sa). Prostredníctvom neho dochádza k zvyšovaniu povedomia o globálnych témach, ktoré sa týkajú každého jednotlivca, k rozvoju jeho kritického myslenia v týchto témach a k hlbšiemu porozumeniu oblastí a tém, ktoré sa týkajú celého sveta. Témy globálneho vzdelávania poskytujú

priestor na zmenu postojov jednotlivca a posilňujú uvedomenie si vlastnej úlohy vo svete. Motivuje ľudí k zodpovednosti a vychováva smerom k osvojeniu si hodnôt aktívneho globálneho občana.“

Jeho cieľom je pochopenie vzťahov medzi životmi ľudí z tzv. vyspelých a tzv. rozvojových krajín a na tomto základe tiež podpora medzinárodnej rozvojovej spolupráce. Globálne rozvojové vzdelávanie by malo podporovať toleranciu, solidaritu a pochopenie problémov medzinárodného rozvoja, vo svojej metodike je zamerané na podporu aktívneho učenia a reflexie, kladie dôraz na rôznosť a rešpekt k druhým a prispieva tiež k ujasneniu vlastných priorít jednotlivcov v globálnom kontexte.

Afektívne ciele (postoje a hodnoty)

- prijímať zodpovednosť za seba a za svet, v ktorom žijeme
- rešpektovať odlišné názory a pohľady na svet
- súhlasiť s potrebou riešiť globálne problémy
- chápať odlišnosti a akceptovať rovnaké práva
- všímať si nezodpovedné správanie a konanie človeka
- pozmeniť svoj názor, postoj
- akceptovať výhody vzájomnej spolupráce medzi ľuďmi
- preferovať mierové riešenia
- vyjadriť solidaritu s ľuďmi v ťažkej životnej situácii
- ponúknuť aktívnu pomoc

Kognitívne ciele (vedomosti)

- pomenovať príčiny a dôsledky globálnych problémov
- zdôvodniť vzájomnú závislosť a prepojenosť rôznych oblastí sveta
- vysvetliť situácie ľudí žijúcich v ťažkých životných podmienkach
- popísať a vysvetliť príčiny a dôsledky týchto situácií
- uvádzať príklady rôznych situácií v lokálnom i globálnom kontexte
- porovnať rôzne chápanie konceptov – rozvoj, ľudské práva, globalizácia
- rozlíšiť situáciu ľudí na svete v ekonomickej a sociálnej oblasti
- definovať pojmy súvisiace s globálnou problematikou
- vymenovať hlavných aktérov humanitárnej a rozvojovej pomoci
- hľadať, navrhovať a formulovať možné riešenia
- diskutovať o možných riešeniach, argumentovať, obhajovať názor

Psychomotorické ciele (zručnosti, schopnosti)

- využívať nástroje demokracie pri spolupodieľaní sa na verejnom živote
- spolupracovať s ostatnými ľuďmi
- vnímať problémy iných
- vybrať vhodné riešenie
- všímať si odlišnosti
- vytvoriť otázky k riešenému problému

Úlohy:

V súlade s cieľmi a princípmi Národnej stratégie pre globálne vzdelávanie na obdobie rokov 2012-2016 škola bude :

- rozvíjať osvetovú, vzdelávaciu a výchovnú činnosť detí a žiakov s dôrazom na uvedomenie si globálnej previazanosti udalostí, vývoja i problémov na miestnej, regionálnej, národnej a medzinárodnej úrovni,

- zvyšovať povedomie detí a žiakov o globálnych témach, rozvíjať ich kritické uvedomovanie si sociálnych, environmentálnych, ekonomických a politických procesov vo svete,
- využívať informácie, podporné materiály a inšpiráciu pri začleňovaní globálneho vzdelávania do obsahu rôznych vyučovacích predmetov zverejnených na www.globalnevzdelavanie.sk
- využívať metodické príručky „Globálne rozvojové vzdelávanie na základných školách“, ktoré sú určené pre 2. stupeň základných škôl v rámci vyučovania matematiky, geografie, občianskej náuky, výtvarnej a hudobnej výchovy.

Témy:

Chudoba a hlad, Demografický vývoj vo svete, Demokracia a občianska spoločnosť, Fair Trade, Gender, Globalizácia, Humanitárna a rozvojová pomoc, Ľudské práva, Médiá, Menšiny, utečenci a migrácia, Miléniové rozvojové ciele, Svetový obchod a dlh, Vojnové konflikty a terorizmus, Vzdelanie, Xenofóbia a diskriminácia vs. tolerancia a multikulturalizmus, Zdravie, Životné prostredie.

4. UČEBNÉ OSNOVY

JAZYK A KOMUNIKÁCIA

SLOVENSKÝ JAZYK A LITERATÚRA

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre predmet [slovenský jazyk a literatúra](#) pre ročníky 5.,6.,7.,8. a 9. Štandardy predmetu sú uvedené v príslušnom ŠVP zverejnené na adrese www.minedu.sk alebo www.statpedu.sk v sekcii Štátny vzdelávací program.

Výkony vzdelávacieho štandardu, ktoré menia svoju kvalitu, posilňujeme časovou dotáciou o **jednu** vyučovaciu hodinu v **siedmom** ročníku.

Vo vyučovacom predmete slovenský jazyk a literatúra v **7. ročníku** zvyšujeme v UP v ŠkVP časovú dotáciu o **jednu vyučovaciu hodinu**. Táto vyučovacia hodina bude zameraná na upevnenie a prehĺbenie základného učiva slovenského jazyka, učiva, ktoré bude pre žiakov ťažšie a budú potrebovať ešte priestor na precvičenie a utvrdenie získaných poznatkov a nových informácií, gramatických a pravopisných javov, spoznávanie a oboznamovanie sa so slovenskými a zahraničnými autormi pre deti a mládež, spoznávanie kultúrneho dedičstva a čítanie s porozumením a tvorbu projektov.

Témy (Jazyk a komunikácia)

I. Opakovanie vedomostí a zručností zo 6 ročníka

1. Spodobovanie – delenie hlások podľa znelosti
2. Tvaroslovie – slovné druhy – podstatné mená, prídavné mená, slovesá (gramatické kategórie)
3. Pravopisné cvičenia

II. Komunikačné situácie

1. Princípy asertivity v komunikačných situáciách
2. Prednášame príhovor (prívet) – prezentácie žiakov

III. Komunikácia v spoločnosti

1. Pravopisné cvičenia – cudzie slová
2. Pravopisné cvičenia – cudzie slová

IV. Slovné druhy

1. Opakovanie slovných druhov – ohybné, neohybné
2. Zámena – osobné (základné, prívlastňovacie); nesklonné privl. zámena
3. Slovesá – slovesný vid

4. Slovesný vid – cvičenia, práca s textom
5. Dynamický opis
6. Predložky – väzba s pádom, určovanie pádu podstatných, prídavných mien a zámen
7. Spojky – interpunkcia, práca s textom, dopĺňanie čiarky

V. Skladba

1. Melódia vety
2. Jednoduchá veta – podmet, prísudok – základné vetné členy
3. Holá a rozvitá veta
4. Viacnásobný vetný člen
5. Jednočlenná veta
6. Charakteristika osoby
7. Opakovanie vedomostí o vete

VI. Projekt

1. Pripravujeme projekt
2. Prezentujeme projekt

Témy (Literatúra)

I. Úvod do literatúry

1. Opakovanie a upevňovanie vedomostí – literárna teória, autori a ich diela

II. Poézia

1. Projekt – Ján Francisci, Janko Matúška

III. Umelecká literatúra v próze

1. J. G. Tajovský – Do konca
2. G. Futová - Poškoláci
3. Beseda o prečítanej knihe – J. G. Tajovský (Žliebky); G. Futová
4. Western – Poklad na Striebornom jazere (filmové spracovanie)
5. D. Defoe – Robinson Crusoe
6. Beseda o prečítanej knihe - Robinson Crusoe

IV. Dramatické umenie

1. Počúvanie rozhlasovej hry podľa vlastného výberu
2. J. C. Hronský – Sokoliar Tomáš (filmové spracovanie)

Ciele

Žiak dokáže:

- vysvetliť princíp spodobovania, rozoznať znelé a neznelé spoluhlásky
- určiť gramatické kategórie prebratých ohybných slovných druhov
- ovláda a správne aplikuje gramatické princípy
- sformulovať vlastný názor a pomocou argumentov ho kultivovaným spôsobom obhájiť
- verejne spamäti odprezentovať vlastný príhovor
- rozlíšiť dokonavé sloveso od nedokonavého, zmeniť vidovú formu slovesa
- vytvoriť krátky dynamický opis
- pozná neohybné slovné druhy prebraté v nižších ročníkoch a ich charakteristiky
- vie správne určiť melódiu vety
- vie charakterizovať vetu; určiť podmet a prísudok
- vie charakterizovať holú a rozvitú vetu, pozná rozdiel medzi nimi
- identifikovať vo vete viacnásobný vetný člen

- rozlíšiť a tvoriť jednočlenné vety – slovesné a neslovesné
- ovláda základné pojmy a definície z tem. celku – syntax
- vytvoriť v skupinách projekt a odprezentovať ho pred spolužiakmi
- vnímať krásu písaného slova (umeleckej literatúry)
- vysvetliť a aplikovať pojmy z teórie literatúry prebraté v predchádzajúcich ročníkoch
- vysvetliť rozdiel medzi poéziou a prózou
- zaradiť jednotlivých autorov k básnikom, prozaikom
- vytvoriť samostatne projekt a odprezentovať ho pred spolužiakmi
- vnímať súvislosti s autorovým životom a hľadá ich v prečítanom diele
- vyjadriť svoj názor na prečítanú poviedku
- vnímať iné formy umenia (rozhlasová hra, filmové spracovanie)

Hodnotenie a klasifikácia

Pri hodnotení diktátov a slohových prác sa budeme riadiť odporúčanými kritériami ŠPÚ kontroly a hodnotenia žiakov pre jednotlivé ročníky:

Diktáty			Slohové práce		
Ročník	Počet	Zameranie	Rozsah	Počet	Zameranie
5. ročník	4	<ul style="list-style-type: none"> ✓ opakovanie zo 4. ročníka ✓ podstatné mená ✓ prídavné mená ✓ slovesá 	50 – 60 plnovýznam. slov	1	✓ rozprávanie s prvkami opisu
6. ročník	4	<ul style="list-style-type: none"> ✓ opakovanie učiva z 5. ročníka ✓ prídavné mená ✓ slovesné spôsoby ✓ opakovanie učiva zo 6. ročníka 	61 – 70 plnovýznam. slov	2	<ul style="list-style-type: none"> ✓ statický opis ✓ rozprávanie s využitím priamej reči (1. osoba, 3. osoba)
7. ročník	4	<ul style="list-style-type: none"> ✓ opakovanie učiva zo 6. ročníka ✓ cudzie slová ✓ číslovky ✓ opakovanie učiva zo 7. ročníka 	71 – 80 plnovýznam. slov	2	<ul style="list-style-type: none"> ✓ umelecký opis ✓ charakteristika osoby
8. ročník	4	<ul style="list-style-type: none"> ✓ opakovanie učiva zo 7. ročníka ✓ podstatné mená mužského rodu: zvieracie ✓ neživotné zakončené na -r, -l ✓ opakovanie učiva z 8. ročníka 	81 – 90 plnovýznam. slov	2	<ul style="list-style-type: none"> ✓ slávnostný prejav ✓ životopis
9. ročník	4	<ul style="list-style-type: none"> ✓ opakovanie učiva z 8. ročníka ✓ interpunkcia ✓ jednoduché súvetie ✓ záverečné opakovanie 5. – 9. ročníka 	91 – 100 plnovýznam. slov	2	<ul style="list-style-type: none"> ✓ výklad ✓ úvaha

Slohové práce hodnotiť podľa týchto kritérií:

1. Vonkajšia forma (max. 4 body)

Celková úprava	
Čitateľnosť	Zreteľné rozlíšenie veľkých a malých písmen, dôsledné dodržanie diakritických znamienok. Každé písmeno musí byť jasne identifikovateľné tak, aby nemohlo prísť k jeho zámene za iné písmeno.
Zreteľné grafické značenie odsekov	Na začiatku každého odseku treba začať písať asi 1,5 – 2 cm od začiatku daného riadka.
Prepísanie práce z konceptu do čistopisu	Práca musí byť za daný časový limit kompletne prepísaná z konceptu do čistopisu; v inom prípade sa nemôže prideliť maximálny počet bodov za vonkajšiu formu. Pre potreby hodnotenia vnútornej formy a celkového dojmu sa však pokračuje v hodnotení práce v koncepte na tom mieste, kde sa končí neúplný čistopis
Čistota textu	Bez škrtnia. V čistopise žiaci nemajú škrtať, v nevyhnutnom prípade majú dať chybné napísané slovo do okrúhlych zátvoriek a prečiarknuť ho vodorovnou čiarou.
Dodržiavanie okrajov	Dodržiavanie okrajov: vnútorných aj vonkajších; v prípade potreby slová na konci riadkov rozdeľovať.
Dodržanie predpísaného rozsahu	Ak žiaci napíšu menej alebo viacej ako je predpísaný rozsah, t.j. zákonite nezískajú maximálny počet bodov za vonkajšiu formu.

2. Vnútorňá forma (max. 20 bodov)

Obsah (max. 4 body)	
Dodržanie témy	Práca musí reagovať na všetky kľúčové slová v zadaní, v názve.
Myšlienkové vyústenie	Zakončenie práce, záver. Rozprávanie – príbeh s pointou. Úvaha – primeranosť vyjadrovania sa veku žiakov. Výklad – vysvetlenie problému.
Kompozícia (max. 4 body)	
Uplatnenie zodpovedajúceho slohového postupu	Dodržanie žánrovej formy.
Vnútorňá stavba, členenie textu	Členenie do myšlienkových celkov – odsekov, vyváženosť jednotlivých častí. Rozprávanie – zápleтка, zauľovanie deja, vyvrcholenie deja, nečakaný obrat v deji, rozuzlenie; jednoduché rozprávanie – úvod, jadro, záver; časový sled; pásmo rozprávača, pásmo postáv.
Nadväznosť a logickosť textu	Úvaha – citáty, umelecké prostriedky, vlastné myšlienky a hodnotenie problému. Výklad – vyváženosť argumentácie a sprievodných vysvetlení.
Jazyk (max. 4 body)	
Správne využitie slovných druhov	Slovné druhy typické pre daný slohový postup a útvar/žáner.
Morfologická správnosť jazykových prostriedkov	Správne väzby slovies, správne pádové koncovky a pod.

Syntaktická správnosť jazykových prostriedkov	Správne postavenia prívlastkov, slovosled a pod.		
Rôznorodosť, variabilnosť	Rôznorodé syntaktické prostriedky i slovné druhy. Neopakovanie slov. Šírka slovnej zásoby. Rozprávanie – použitie častíc, citosloviec. Úvaha – umelecké prostriedky. Výklad – vedeckosť jazyka, pravdivosť uvedených faktov. Opis – primeranosť jazyka – prirovnania, neutrálnosť.		
Pravopis (max. 4 body)			
4	0 – 4 chyby		
3	5 – 8 chýb		
2	9 – 12 chýb		
1	13 – 16 chýb		
0	17 a viac chýb		
Ak je v texte napísané rovnaké slovo v rovnakom tvare s tou istou pravopisnou chybou, táto chyba sa počíta len raz. (Např.: Rýchly chlapec mal rýchly krok. = 1 chyba) Každá chyba v interpunkcii sa počíta ako osobitná chyba toľkokrát, koľkokrát sa vyskytne v texte. Všetky chyby majú rovnakú hodnotu. Javy, ktoré sa žiaci ešte neučili, sa nezarátavajú do chýb.			
Štýl (max. 4 body)			
Správna štylizácia viet	Zrozumiteľnosť textu ako celku.		
Tvorivosť	Tvorivá lexika.		
Pútavosť	Podanie zaujímavou, nezvyčajnou formou, ktorá vyvoláva v čitateľovi zvedavosť.		
Celkový dojem (max. 4 body)			
Celkové vyznenie práce po jej prvom prečítaní.			
Práca by nemala obsahovať	Nelogické názory, protispoločenské postoje, protihumánne a neetické názory, názory propagujúce poškodzovanie ľudského zdravia, iné.		
Hodnotiaca stupnica			
DIKTÁTY		PÍ SOMNÉ PRÁ CE	
Známka	Chyby v diktáte	Známka	Body
1	0 – 1 chyba	1	28 – 26 bodov
2	2 – 3 chyby	2	25 – 21 bodov
3	4 – 7 chýb	3	20 – 14 bodov
4	8 – 10 chýb	4	13 – 9 bodov
5	11 a viac chýb	5	8 – 0 bodov
<ul style="list-style-type: none"> • Rovnaké chyby v tom istom slove sa pokladajú za 1 chybu. Např.: Rýchly chlapec mal rýchly krok. = 1 chyba • Ak je v texte napísané rovnaké slovo v rovnakom tvare s tou istou pravopisnou chybou, táto chyba sa počíta len raz. Každá chyba v interpunkcii sa počíta ako osobitná chyba toľkokrát, koľkokrát sa vyskytne v texte. Všetky chyby majú rovnakú hodnotu. Javy, ktoré sa žiaci ešte neučili, sa nezarátavajú do chýb. 			

Prierezové témy sa budú realizovať ako integrálna súčasť učebného obsahu predmetu, ich uplatňovanie si učiteľ naplánuje v rámci TVVP a v konkrétnej príprave na vyučovanie.

ANGLICKÝ JAZYK

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre predmet [anglický jazyk](#) pre ročníky 5.,6.,7.,8. a 9. Štandardy predmetu sú uvedené v príslušnom ŠVP zverejnené na adrese www.minedu.sk alebo www.statpedu.sk v sekcii Štátny vzdelávací program.

Prierezové témy sa budú realizovať ako integrálna súčasť učebného obsahu predmetu, ich uplatňovanie si učiteľ naplánuje v rámci TVVP a v konkrétnej príprave na vyučovanie.

NEMECKÝ JAZYK

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre predmet [nemecký jazyk](#) pre ročníky 7.,8. a 9. Štandardy predmetu sú uvedené v príslušnom ŠVP zverejnené na adrese www.minedu.sk alebo www.statpedu.sk v sekcii Štátny vzdelávací program.

Škola na konci 6. ročníka musí žiakom ponúknuť možnosť učiť sa druhý cudzí jazyk od 7. ročníka ZŠ. Naša škola ponúka nemecký jazyk. Nakoľko je škola povinná zrealizovať takúto ponuku, urobí to preukázateľným spôsobom. Vo svojom učebnom pláne si stanoví podmienky, na základe ktorých bude vyučovať druhý cudzí jazyk (ak si ho zvolí 12 žiakov v šiestom ročníku). Ak sa žiaci začnú učiť druhý cudzí jazyk, škola ho bude poskytovať najmenej dve hodiny týždenne od 7. do 9. ročníka, aby žiaci splnili vzdelávací štandard pre zvolený druhý cudzí jazyk.

1 Charakteristika predmetu

Vyučovacie predmet druhý cudzí jazyk (nemecký jazyk) patrí medzi všeobecnovzdelávacie predmety a spoločne s vyučovacím predmetom, slovenský jazyk a literatúra a anglický jazyk patrí na našej škole do vzdelávacej oblasti Jazyk a komunikácia. Vzhľadom na široké využitie cudzích jazykov v súkromnej a profesijnej oblasti života, či už pri ďalšom štúdiu, cestovaní, spoznávaní kultúr aj práci, sa dôraz pri vyučovaní cudzích jazykov kladie na praktické využitie osvojených kompetencií a efektívnu komunikáciu. Komunikácia v cudzích jazykoch je podľa Európskeho referenčného rámca (ES, 2007, s. 5) založená na schopnosti porozumieť, vyjadrovať svoje myšlienky, pocity, názory ústnou a písomnou formou v primeranej stupnici spoločenských a kultúrnych súvislostí podľa želaní a potrieb jednotlivca. Výučba druhého cudzieho jazyka smeruje k dosiahnutiu komunikačnej úrovne A1 podľa Spoločného európskeho referenčného rámca pre jazyky (SERR) na konci nižšieho stredného vzdelávania. Označenie úrovne A1 je používateľ základného jazyka.

2 Ciele predmetu

Všeobecné ciele vyučovacieho predmetu nemecký jazyk vychádzajú z modelu všeobecných kompetencií a komunikačných jazykových kompetencií, ako ich uvádza Spoločný európsky referenčný rámec pre jazyky (ŠPÚ, 2013). Pri formulácii cieľov vyučovacieho predmetu sa zdôrazňuje činnostne zameraný prístup - na splnenie komunikačných úloh sa žiaci musia zapájať do komunikačných činností a ovládať komunikačné stratégie.

Cieľom vyučovacieho predmetu nemecký jazyk je umožniť žiakom:

- efektívne používať všeobecné kompetencie, ktoré nie sú charakteristické pre jazyk, ale sú nevyhnutné pre rôzne činnosti, vrátane jazykových činností,
- využívať komunikačné jazykové kompetencie tak, aby sa komunikačný zámer realizoval vymedzeným spôsobom,
- v receptívnych jazykových činnostiach a stratégiách (počúvanie s porozumením, čítanie s porozumením) spracovať hovorený alebo napísaný text ako poslucháč alebo čitateľ,

- v produktívnych a interaktívnych jazykových činnostiach a stratégiách (ústny prejav, písomný prejav) vytvoriť ústny alebo písomný text,
- používať hovorené a písané texty v komunikačných situáciách na konkrétne funkčné ciele.

3 Kompetencie

Podstatou jazykového vzdelávania je, aby žiak dokázal:

- riešiť každodenné životné situácie v cudzej krajine a v ich riešení pomáhať cudzincom, ktorí sú v jeho vlastnej krajine,
- vymieňať si informácie a nápady s mladými ľuďmi a dospelými, ktorí hovoria daným jazykom a sprostredkovať im svoje myšlienky a pocity,
- lepšie chápať spôsob života a myslenia iných národov a ich kultúrne dedičstvo.

Všeobecné kompetencie

Všeobecné kompetencie sú tie, ktoré nie sú charakteristické pre jazyk, ale ktoré sú nevyhnutné pre rôzne činnosti, vrátane jazykových činností. (SERR, 2013, s.12)

Žiak dokáže:

- uvedomelo získavať nové vedomosti a spôsobilosti,
- opakovať si osvojené vedomosti a dopĺňať ich,
- uvedomovať si a používať stratégie učenia sa pri osvojovaní si cudzieho jazyka,
- chápať potrebu vzdelávania sa v cudzom jazyku,
- dopĺňať si vedomosti a rozvíjať komunikačné jazykové činnosti a stratégie, prepájať ich s poznaným, systematizovať ich a využívať pre svoj ďalší rozvoj a reálny život,
- pochopiť zámer zadanej úlohy,
- účinne spolupracovať vo dvojiciach i v pracovných skupinách,
- aktívne a často využívať doteraz osvojený cudzí jazyk,
- využívať dostupné materiály pri samostatnom štúdiu.

Komunikačné jazykové kompetencie

Spoločný európsky referenčný rámec uvádza pojem komunikačné jazykové kompetencie, sú to tie kompetencie, ktoré umožňujú učiacemu sa konať s použitím konkrétnych jazykových prostriedkov (SERR, 2013, s. 12). Na uskutočnenie komunikačného zámeru a potrieb sa vyžaduje komunikačné správanie, ktoré je primerané danej situácii a bežné vo vybraných krajinách, kde sa hovorí nemeckým jazykom.

Komunikačné kompetencie sa skladajú z týchto zložiek:

- **jazykové kompetencie,**
- **sociolingválne kompetencie,**
- **pragmatické kompetencie.**

Jazykové kompetencie

Žiak dokáže:

- používať iba základný rozsah jednoduchých výrazov týkajúcich sa osobných údajov a potrieb konkrétneho typu,
- používať základný repertoár slovnej zásoby izolovaných slov a slovných spojení vzťahujúcich sa na dané konkrétne situácie,
- používať iba obmedzené ovládanie základných gramatických štruktúr a typov viet, ktoré sú súčasťou osvojeného repertoáru,
- ovládať výslovnosť obmedzeného repertoáru naučených slov a slovných spojení, zrozumiteľnú pre

rodených hovoriacich, ktorí sú zvyknutí komunikovať s hovoriacimi pochádzajúcimi z jazykovej skupiny daného učiaceho sa,

- odpísať známe slová a krátke slovné spojenia, napríklad jednoduché pokyny alebo inštrukcie, názvy každodenných predmetov, názvy obchodov a bežne používané ustálené spojenia,
- vyhláskovať svoju adresu, štátnu príslušnosť a ostatné osobné údaje (SERR, 2013, s. 111 – 119).

Sociolingválne kompetencie

Žiak dokáže:

- nadviazať základnú spoločenskú konverzáciu tak, že používa najjednoduchšie spôsoby vyjadrenia zdvorilosti: pozdraviť sa, rozlúčiť sa, predstaviť sa, poďakovať sa, ospravedlniť sa atď. (SERR, 2013, s. 123).

Pragmatické kompetencie

Žiak dokáže:

- spájať slová alebo skupiny slov pomocou najzákladnejších lineárnych spojovacích výrazov, napríklad „a“ alebo „potom“,
- zvládnuť veľmi krátke izolované a väčšinou vopred naučené jazykové prejavy.

4 Výkonový štandard - komunikačné jazykové činnosti a stratégie

Výkonový štandard určuje požiadavky na komunikačné jazykové činnosti a stratégie: počúvanie s porozumením, čítanie s porozumením, písomný prejav a ústny prejav, ktoré má žiak povinne dosiahnuť na konci príslušného stupňa vzdelávania. Jazykové činnosti a stratégie sú stanovené úrovňovo a rozvíjajú sa väčšinou integrovane, t.j. viaceré súčasne. Dôraz na konkrétne jazykové činnosti sa odvíja od komunikačnej situácie, v ktorej sa účastníci komunikácie nachádzajú.

Výkonový štandard:

Počúvanie s porozumením

Žiak na konci príslušného stupňa vzdelávania dokáže:

- sledovať reč, ktorá je veľmi pomalá a starostlivo artikulovaná, aby mohol pochopiť význam,
- porozumieť jednoduchým pokynom, ktoré sú pomaly a zreteľne adresované a riadiť sa jednoduchými orientačnými pokynmi,
- porozumieť každodenným výrazom týkajúcim sa uspokojovania jednoduchých, konkrétnych potrieb.

Výkonový štandard:

Čítanie s porozumením

Žiak na konci príslušného stupňa vzdelávania dokáže:

- porozumieť veľmi krátkym jednoduchým textom a samostatným slovným spojeniam, vyhľadať známe mená, slová a základné slovné spojenia, podľa potreby sa v čítaní vrátiť späť,
- porozumieť krátkym jednoduchým správam na pohľadniciach,
- rozoznať známe mená, slová a najzákladnejšie slovné spojenia,
- riadiť sa krátkymi, jednoducho napísanými orientačnými pokynmi.

Výkonový štandard:

Písomný prejav

Žiak na konci príslušného stupňa vzdelávania dokáže:

- napísať krátky osobný list alebo pohľadnicu, napríklad pozdrav z dovolenky,

- vyplniť jednoduché registračné formuláre s osobnými údajmi ako meno, štátna príslušnosť, adresa, telefón a podobne,
- napísať jednoduché slovné spojenia a vety o sebe a iných ľuďoch, o tom, kde žijú a čo robia, v písomnej forme požiadať o osobné údaje alebo ich poskytnúť.

Výkonový štandard:

Ústny prejav - dialóg

Žiak na konci príslušného stupňa vzdelávania dokáže:

- dohovoriť sa jednoduchým spôsobom, ale komunikácia je úplne závislá od pomalšieho opakovania reči, preformulovania a spresnení,
- porozumieť otázkam a pokynom, ktoré sú mu adresované a ktoré sú vyslovované dôsledne a pomaly,
- používať jednoduché zdvorilostné formulácie ako pozdrav, lúčenie, opýtať sa niekoho, ako sa má,
- predstaviť sa a iných a reagovať, keď ho predstavujú,
- rozumieť každodenným jednoduchým slovným spojeniam a vedieť reagovať na jednoduché informácie.

Ústny prejav – monológ

Žiak na konci príslušného stupňa vzdelávania dokáže:

- vytvoriť jednoduché, väčšinou izolované slovné spojenia o ľuďoch a miestach,
- opísať seba, čo robí, kde žije.

5 Obsahový štandard

Obsahový štandard pre komunikačnú úroveň A1 pozostáva z kompetencií, ktoré sú bližšie špecifikované funkciami jazyka. Všetky vymedzené kompetencie a funkcie jazyka sú povinnou súčasťou obsahového štandardu. Obsahový štandard je vymedzený úrovňovo, jednotlivé kompetencie a funkcie jazyka sa môžu kombinovať a rozvíjať v ľubovoľnom poradí. Ďalšou povinnou súčasťou obsahového štandardu je Jazyková dimenzia, ktorá je špecifikovaná príkladmi použitia daného jazyku v časti Interakčné schémy. Jazyky, ktoré si žiak osvojil pri určitej kompetencii, používa aj v rámci iných kompetencií vymedzených v tomto obsahovom štandarde.

6 Tematické okruhy a slovná zásoba

Rodina a spoločnosť

Osobné údaje, Rodina - vzťahy v rodine - Národnosť/štátna príslušnosť - Vzťahy medzi ľuďmi

Náš domov

Môj dom/byt - Zariadenie bytu - Domov a jeho okolie - Bývanie v meste a na dedine

Voľný čas a záľuby

Záľuby - Literatúra, divadlo a film, Rozhlas, televízia a internet

Šport

Druhy športu: zimné a letné, individuálne a kolektívne, Športové disciplíny

Vzdelávanie

Škola a jej zariadenie, Učebné predmety, Učebné pomôcky; Spolužiaci – trávenie času s kamarátmi a spolužiakmi

Učebnica:

Bovermann, M. a kol.: Beste Freunde 1. Nemčina pre základné školy a viacročné gymnáziá. Hueber Verlag GmbH&Co. KG. München : 2015. 87 s. ISBN: 978-3-19-101059-1.

LITERATÚRA

Európsky Referenčný Rámec. Európske spoločenstvá, 2007. [cit. 2012.11.05] Dostupné na internete: http://ec.europa.eu/dgs/education_culture/publ/pdf/ll-learning/keycomp_sk.pdf.

Pedagogická dokumentácia z nemeckého jazyka. Úroveň A1. Bratislava: Štátny pedagogický ústav 2009. ISBN 978-80-89225-69-9.

Prierezové témy sa budú realizovať ako integrálna súčasť učebného obsahu predmetu, ich uplatňovanie si učiteľ naplánuje v rámci TVVP a v konkrétnej príprave na vyučovanie.

MATEMATIKA A PRÁCA S INFORMÁCIAMI

MATEMATIKA

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre predmet **matematika** pre ročníky 5.,6.,7.,8. a 9. Štandardy predmetu sú uvedené v príslušnom ŠVP zverejnené na adrese www.minedu.sk alebo www.statpedu.sk v sekcii Štátny vzdelávací program.

Vo vyučovacom predmete **matematika** posilňujeme časovú dotáciu v UP v ŠkVP o **jednu hodinu pre ročníky 5., 6., 7. a 8.**, pričom sa mení kvalita vybraných výkonov vzdelávacieho štandardu príslušného predmetu.

Zmenené výkony a ich dopad na profiláciu žiaka s ohľadom na rozvoj príslušných kompetencií :

Posilnením matematiky v **5.ročníku** o jednu vyučovaciu hodinu týždenne poskytujeme priestor pre fixáciu získaných vedomostí a matematických zručností pri :

- postupy a algoritmy pri riešení úloh zameraných na početové výkony s prirodzenými číslami
- násobenie a delenie spamäti
- delenie so zvyškom
- riešenie aplikačných úloh rozvíjajúcich špecifické matematické myslenie
- rysovanie geometrických útvarov : štvorec, obdĺžnik, trojuholník

Konkrétne výkony budú zaznamenané v tematickom výchovno-vzdelávacom pláne (TVVP).

Prierezové témy sa budú realizovať ako integrálna súčasť učebného obsahu predmetu, ich uplatňovanie si učiteľ naplánuje v rámci TVVP a v konkrétnej príprave na vyučovanie.

Posilnením matematiky v **6.ročníku** o jednu vyučovaciu hodinu týždenne poskytujeme priestor pre fixáciu získaných vedomostí a matematických zručností pri :

Desatinné čísla

- Sčítanie a odčítanie desatinných čísel
- Násobenie a delenie desatinných čísel

Žiak sčítava a odčítava, násobí a delí primerané desatinné čísla spamäti, zložitejšie úlohy rieši písomne.

- Delenie desatinných čísel prirodzeným číslom
- Delenie desatinného čísla desatinným číslom

Žiak vie riešiť úlohy písomne, aj s pomocou kalkulačky

Poradie početových výkonov

Žiak ovláda poradie početových výkonov, vie ktorý má prednosť a rieši zadané úlohy

Obsah štvorca a obdĺžnika

- Vzorce pre výpočet obvodu a obsahu
- Obvod a obsah štvorca a obdĺžnika s celočíselnými i desatinnými rozmermi
- Využitie obvodov a obsahov v praxi
- Riešenie úloh s porozumením

Žiak ovláda vzorce pre výpočet obvodov a obsahov, vie ich správne použiť, a rieši úlohy s porozumením

Deliteľnosť prirodzených čísel

- Násobok a deliteľ
- Prvočísla a čísla zložené
- Najmenší spoločný násobok
- Najväčší spoločný deliteľ

Žiak pozná a vie použiť znaky deliteľnosti, vie rozlišovať pojmy násobok, deliteľ, prvočíslo, zložené číslo.

Kombinatorika v úlohách

- Tvorenie dvoj, troj a štvorciferných kombinácií.

Konkrétne výkony budú zaznamenané v tematickom výchovno-vzdelávacom pláne (TVVP).

Prierezové témy sa budú realizovať ako integrálna súčasť učebného obsahu predmetu, ich uplatňovanie si učiteľ naplánuje v rámci TVVP a v konkrétnej príprave na vyučovanie.

Posilnením matematiky **v 7.ročníku** o jednu vyučovaciu hodinu týždenne poskytujeme priestor pre fixáciu získaných vedomostí a matematických zručností pri :

Desatinné čísla opakovanie

- Sčítanie a odčítanie desatinných čísel
- Násobenie a delenie desatinných čísel

Žiak sčítava a odčítava, násobí a delí primerané desatinné čísla spamäti, zložitejšie úlohy rieši písomne.

- Delenie desatinných čísel prirodzeným číslom
- Delenie desatinného čísla desatinným číslom

Žiak vie riešiť úlohy písomne, aj pomocou kalkulačky

Zlomky, početové výkony so zlomkami, kladné racionálne čísla

- Rovnosť zlomkov, rozširovanie a krátenie zlomkov
- Sčítanie a odčítanie zlomkov s úpravou na spoločný menovateľ
- Úlohy s viacerými početovými operáciami (s prevodom na desatinné čísla, aj na kalkulačke)

Žiak vie porovnávať, rozširovať a krátiť zlomky, sčítavať ich, odčítavať násobiť a deliť

Percentá, promile

- Výpočet hodnoty prislúchajúcej k počtu percent
- Kruhový a stĺpcový diagram
- Riešenie slovných úloh z oblasti finančníctva

Žiak vie uplatniť vedomosti o percentách pri riešení jednoduchých slovných úloh z praktického života

Kváder a kocka, ich povrch a objem v desatinných číslach, premieňanie jednotiek objemu

- Obrazy kocky a kvádra vo voľnom rovnobežnom premietaní, viditeľnosť hrán
- Jednotky objemu a ich premena
- Slovné úlohy na výpočet objemu a povrchu kvádra a kocky

Žiak vie vyriešiť primerané slovné úlohy na výpočet povrchu/objemu kvádra a kocky aj s využitím premeny jednotiek obsahu/objemu.

Pomer, priama a nepriama úmernosť

- Priama a nepriama úmernosť
- Využitie priamej a nepriamej úmernosti v praxi (aj pomocou zloženej trojčlenky)
- Znázornenie priamej a nepriamej úmernosti graficky

Žiak vie rozhodnúť, či daný vzťah je alebo nie je priamou/nepriamou úmernosťou. Vyriešiť úlohy (aj z praxe) s využitím priamej a nepriamej úmernosti (aj pomocou jednoduchej alebo zloženej trojčlenky).

Významné prvky trojuholníka

- Ťažnica trojuholníka
- Konštrukčné úlohy

Žiak vie zostrojiť výšky, ťažnice a stredné priečky v trojuholníku (ostrouhlom, tupouhlom a pravouhlom). Zostrojiť priesečník výšok a ťažníc v trojuholníku. Riešiť ďalšie konštrukčné úlohy s využitím poznatkov o konštrukcii trojuholníka.

Kombinatorika

- Úlohy na tvorbu skupín predmetov z oblasti hier, športu a rôznych oblastí života (propedeutika variácií)

Žiak vie vyriešiť primerané kombinatorické úlohy, vrátane intuitívneho použitia pravidla súčtu a súčinu

Celé čísla (propedeutika)

- Kladné a záporné čísla
- Usporiadanie celých a desatinných čísel
- Sčítanie a odčítanie celých a desatinných čísel

Žiak vie porovnať celé a racionálne čísla a usporiadať ich podľa veľkosti. Sčítať a odčítať celé a desatinné čísla.

INFORMATIKA

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre predmet **informatika** pre ročníky 5.,6.,7. a 8. Štandardy predmetu sú uvedené v príslušnom ŠVP zverejnené na adrese www.minedu.sk alebo www.statpedu.sk v sekcii Štátny vzdelávací program.

Vo vyučovacom predmete informatika v **9. ročníku** posilňujeme časovú dotáciu v UP v ŠkVP o **jednu hodinu**.

Prierezové témy sa budú realizovať ako integrálna súčasť učebného obsahu predmetu, ich uplatňovanie si učiteľ naplánuje v rámci TVVP a v konkrétnej príprave na vyučovanie.

ČLOVEK A PRÍRODA

FYZIKA

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre predmet **fyzika** pre 6., 7., 8. a 9. ročník. Štandardy predmetu sú uvedené v príslušnom ŠVP zverejnené na adrese www.minedu.sk alebo www.statpedu.sk v sekcii Štátny vzdelávací program.

Prierezové témy sa budú realizovať ako integrálna súčasť učebného obsahu predmetu, ich uplatňovanie si učiteľ naplánuje v rámci TVVP a v konkrétnej príprave na vyučovanie.

CHÉMIA

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre predmet **chémia** pre ročníky 7.,8. a 9. Štandardy predmetu sú uvedené v príslušnom ŠVP zverejnené na adrese www.minedu.sk alebo www.statpedu.sk v sekcii Štátny vzdelávací program.

Prierezové témy sa budú realizovať ako integrálna súčasť učebného obsahu predmetu, ich uplatňovanie si učiteľ naplánuje v rámci TVVP a v konkrétnej príprave na vyučovanie.

BIOLÓGIA

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre predmet **biológia** pre ročníky 5.,6.,7.,8. a 9. Štandardy predmetu sú uvedené v príslušnom ŠVP zverejnené na adrese www.minedu.sk alebo www.statpedu.sk v sekcii Štátny vzdelávací program.

Prierezové témy sa budú realizovať ako integrálna súčasť učebného obsahu predmetu, ich uplatňovanie si učiteľ naplánuje v rámci TVVP a v konkrétnej príprave na vyučovanie.

ČLOVEK A SPOLOČNOSŤ

DEJEPIS

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre predmet **dejepis** pre ročníky 5.,6.,7.,8. a 9. Štandardy predmetu sú uvedené v príslušnom ŠVP zverejnené na adrese www.minedu.sk alebo www.statpedu.sk v sekcii Štátny vzdelávací program.

Vo vyučovacom predmete dejepis **v 5. 6. a v 9. ročníku** posilňujeme časovú dotáciu v UP v ŠkVP o **jednu hodinu**.

Tieto vyučovacie hodiny **v 5.ročníku** využijeme na zmenu kvality výkonu v oblasti histórie regiónu Gemer. Základom našej kultúrnej identity, ako aj zdrojom historického vedomia, patriotizmu a vzdelanosti, poznávania kultúrnej rozmanitosti, je tradičná ľudová kultúra – kultúra, ktorú vytvorili, ktorou žili a dodnes žijú najširšie vrstvy obyvateľstva.

Témy:

1. Moja rodina – zvyky a tradície
2. Rodostrom mojej rodiny
3. História našej školy
4. Obec v ktorej žijem- história, poloha, súčasnosť
5. Spomienky starých rodičov z ich detstva
6. Ľudové zvyky a tradície v mojej obci
7. Tradičné remeslá v našej obci
8. Rozprávky, príbehy, legendy spojené s históriu obce
9. Kultúrne pamiatky mojej obce
10. Naš región – história, poloha
11. Prírodné krásy nášho regiónu – národné parky, chránené územia, jaskyne
12. Flóra a fauna nášho regiónu
13. Historické pamiatky nášho regiónu
14. Významné osobnosti kultúrneho a spoločenského života
15. Pamätníky nám pripomínajú a varujú nás pred krutou minulosťou 20. stor.
16. Exkurzie: Národopisné múzeum v Rožňave
 Banické múzeum Kaštieľ v Betliari
 Pamätný dom P. J. Šafárika v Kobeliarove
 Rodný dom Juraja Hronca v Gočove
 Slovenský ľudový rozprávkár: P. Dobšinský

Cieľom vyučovania

bude vytvárať u žiakov predpoklady na pestovanie a rozvíjanie citu ku krásam svojho regiónu, prírody, staviteľstva, ľudového umenia a spoznávanie kultúrneho dedičstva našich predkov; uvedomiť si význam ochrany a zachovania prírodných krás a kultúrnych pamiatok, ako dôkaz života ľudí v minulosti a pochopenia myšlienky, že bez minulosti by nebolo prítomnosti.

Žiak dokáže :

- poznať históriu a kultúru vlastnej obce

- využívať historické regionálne ukážky : môj rodný kraj, kde žijem, moja obec, čo sa mi na našom kraji najviac páči,
- prezentovať príbehy o rodákoch, pamätných miestach, sochách a i.
- reprodukovat' povesti, piesne regiónu
- popísať flóru a faunu nášho regiónu so zreteľom na význam ochrany prírody

Výstupy:

1. prezentácie
2. fotodokumentácia
3. projekty žiakov
4. tvorivé dielne – sme šikovní ako naši starí rodičia?

Poznámka:

Druhá vyučovacia hodina dejepisu bude zahrnutá v tematickom výchovno-vzdelávacom pláne pre aktuálny školský rok.

Prierezové témy sa budú realizovať ako integrálna súčasť učebného obsahu predmetu, ich uplatňovanie si učiteľ naplánuje v rámci TVVP a v konkrétnej príprave na vyučovanie.

Vo vyučovacom predmete v **6. ročníku** zvyšujeme časovú dotáciu o jednu vyučovaciu hodinu. Táto vyučovacia hodina bude zameraná na upevnenie a prehĺbenie základného učiva, regionálne dejiny, tvorbu projektov, prácu s historickými prameňmi a čítaním s porozumením.

Témy

I. Dejiny pravekej spoločnosti

1. Prvé pracovné nástroje
2. Obydlia pravekých ľudí
3. Umenie ľudí v praveku
4. Domica život pravekého človeka

II. Najstaršie riečne civilizácie

1. Egyptské pyramídy
2. Múmie a mumifikácia
3. Vynálezy a objavy najstarších riečnych civilizácií

III. Dejiny Grécka

1. Vzdelávanie
2. Aténska demokracia
3. Olympijské hry v minulosti a dnes
4. Sedem divov sveta - socha boha Dia
5. Trójska vojna

IV. Rímske dejiny

1. Legenda o založení Ríma
2. Život otrokov
3. Osobnosti rímskych dejín
4. Spartakus
5. Limes Romanus

V. Stredovek

1. Osídľovanie regiónu Gemer
2. Život baníkov na Gemeri

3. Remeslá na Gemeri
4. Rožňava v stredoveku

Cieľom vyučovania

bude vytvárať u žiakov predpoklady pre pochopenie historického vývoja v priestore a čase, rekonštruovať konanie a postoje ľudí v minulosti, určiť príčiny jednotlivých historických udalostí, javov, procesov, rozpoznať postupne nerovnomernosť historického vývoja, využívať medzníky ako prostriedok orientácie v minulosti, vymedziť dôsledky jednotlivých historických udalostí, javov, procesov, rozpoznať charakteristické znaky jednotlivých historických období,

Žiak dokáže:

- analyzovať pracovné nástroje pravekých ľudí,
- odhaliť postupne stav a premeny životného prostredia v dôsledku ľudskej činnosti,
- zostaviť obrazový materiál o kultúrnych pamiatkach najstarších štátov,
- identifikovať poznatky obyvateľov najstarších štátov, ktoré nám slúžia dodnes,
- pochopiť problém rovnosti a nerovnosti,
- zdôvodniť významné postavenie telesnej výchovy v gréckych mestských štátoch,
- vymedziť olympijské disciplíny, v ktorých sa dodnes súťaží,
- zhodnotiť význam olympijských myšlienok v minulosti i prítomnosti,
- komunikovať, argumentovať, používať informácie a pracovať s nimi, riešiť problémy, spolupracovať v skupine, prezentovať sám seba, ale aj prácu v skupine.
- získavať potrebné informácie, spracovať ich, správne ich pomenovať,
- prezentovať svoju prácu písomne aj verbálne s použitím informačných a komunikačných technológií.
- rozpoznať prejavy sociálneho násillia a nespravodlivosti
- využiť nástroje IKT, identifikovať a popísať problém, podstatu javu, získať rôzne typy informácií, zhromažďovať, triediť, kultivovane prezentovať svoje produkty, názory

Výstupy:

- projekty
- prezentácie v Power pointe - fotodokumentácia
- výstavka projektov žiakov
- dramatizácia života ľudí v praveku
- vystúpenie pre rodičov a žiakov školy

Poznámka:

Druhá vyučovacia hodina dejepisu bude zahrnutá v tematickom výchovno-vzdelávacom pláne pre aktuálny školský rok.

Prierezové témy sa budú realizovať ako integrálna súčasť učebného obsahu predmetu, ich uplatnenie si učiteľ naplánuje v rámci TVVP v konkrétnej príprave na vyučovanie.

GEOGRAFIA

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre predmet **geografia** pre ročníky 5.,6.,7.,8. a 9. Štandardy predmetu sú uvedené v príslušnom ŠVP zverejnené na adrese www.minedu.sk alebo www.statpedu.sk v sekcii Štátny vzdelávací program.

Vo vyučovacom predmete geografiav **6. a 9. ročníku** posilňujeme v UP v ŠkVP časovú dotáciu o **jednu hodinu**.

Vo vyučovacom predmete v 6. ročníku zvyšujeme časovú dotáciu o jednu vyučovaciu hodinu. Táto vyučovacia hodina bude zameraná na upevnenie a prehĺbenie základného učiva, tvorbu projektov, interpretácii mapy rôzneho druhu a čítaním s porozumením.

I. Afrika

1. Poloha a pobrežie
2. Povrch
3. Podnebie
4. Vodstvo
5. Rastlinstvo a živočíšstvo
6. Obyvateľstvo a sídla
7. Hospodárstvo
8. Severná Afrika
9. Stredná Afrika
10. Južná Afrika

II. Ázia

1. Poloha a pobrežie
2. Povrch
3. Podnebie
4. Vodstvo
5. Rastlinstvo a živočíšstvo
6. Obyvateľstvo a sídla
7. Hospodárstvo
8. Juhozápadná Ázia
9. Južná Ázia
10. Juhovýchodná Ázia
11. Východná Ázia
12. Severná Ázia
13. Stredná Ázia

Cieľom vyučovania

bude poskytnúť priestor pre fixáciu získaných vedomostí a geografických zručností pri: vyhľadávaní, porovnávaní, posúdení pravdivosti a zhodnotení dostupných informácií o Afrike, Ázii z rôznych informačných zdrojov, interpretácii mapy Afriky, Ázie rôzneho druhu v digitálnej aj tlačenej podobe, prezentovaní informácií o Afrike, Ázii v rôznych podobách (grafy, tabuľky, schémy, diagramy, fotografie, filmy a pod.), zdôvodňovaní rôznorodosti prírodných podmienok Afriky, Ázie a ich vplyvu na život človeka, pochopení zložitosti Afriky, Ázie a silnej vzájomnej previazanosti ich prírodných a socioekonomických zložiek.

Žiak dokáže:

- vymedziť polohu a opísať pobrežie, povrch Afriky, Ázie z mapy - „čítanie“ mapy,
- vymedziť podľa mapy povodia najväčších ázijských a afrických riek a zaradiť ich do úmorí a bezodtokových oblastí,
- vysvetliť príčiny rozloženia podnebných pásem vo vzťahu k rozšíreniu rastlinstva a živočíšstva v Afrike, Ázii,
- uviesť príklady typických rastlinných a živočíšnych druhov v Afrike a Ázii žijúcich v jednotlivých krajinných pásmach,
- vysvetliť dôvody veľkej kultúrnej a náboženskej rôznorodosti obyvateľstva Ázie a Afriky,
- zdôvodniť príčiny napätia a nestability v Ázii, Afrike a identifikovať regióny, ktoré sú nimi ohrozené,
- uviesť príčiny rýchleho rastu počtu obyvateľov Ázie, Afriky

- zhodnotiť vplyv prírodných podmienok na nerovnomerné rozmiestnenie obyvateľstva Ázie, Afriky,
- zdôvodniť veľké rozdiely v hospodárskej vyspelosti štátov Ázie, Afriky a jej regiónov,
- uviesť najvýznamnejšie hospodárske odvetvia v rozvinutých a v menej rozvinutých štátoch Ázie, Afriky,
- uviesť závažné problémy znižujúce životnú úroveň obyvateľov jednotlivých regiónov Ázie, Afriky,
- komunikovať, argumentovať, používať informácie a pracovať s nimi, riešiť problémy, spolupracovať v skupine, prezentovať sám seba, ale aj prácu v skupine,
- získavať potrebné informácie, spracovať ich, správne ich pomenovať,
- prezentovať svoju prácu písomne aj verbálne s použitím informačných a komunikačných technológií,
- rozpoznať prejavy sociálneho násillia a nespravodlivosti,
- využiť nástroje IKT, identifikovať a popísať problém, podstatu javu, získať rôzne typy informácií, zhromažďovať, triediť, kultivovane prezentovať svoje produkty, názory

Výstupy:

- projekty
- prezentácie v Power pointe - fotodokumentácia
- výstavka projektov žiakov

Poznámka:

Druhá vyučovacia hodina geografie bude zahrnutá v tematickom výchovno-vzdelávacom pláne pre aktuálny školský rok.

Prierezové témy sa budú realizovať ako integrálna súčasť učebného obsahu predmetu, ich uplatňovanie si učiteľ naplánuje v rámci TVVP a v konkrétnej príprave na vyučovanie.

OBČIANSKA NÁUKA

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre predmet **občianska náuka** pre ročníky 6., 7., 8. a 9. Štandardy predmetu sú uvedené v príslušnom ŠVP zverejnené na adrese www.minedu.sk alebo www.statpedu.sk v sekcii Štátny vzdelávací program.

Prierezové témy sa budú realizovať ako integrálna súčasť učebného obsahu predmetu, ich uplatňovanie si učiteľ naplánuje v rámci TVVP a v konkrétnej príprave na vyučovanie.

ČLOVEK A HODNOTY

ETICKÁ VÝCHOVA

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre predmet **etická výchova** pre ročníky 5., 6., 7., 8. a 9. Štandardy predmetu sú uvedené v príslušnom ŠVP zverejnené na adrese www.minedu.sk alebo www.statpedu.sk v sekcii Štátny vzdelávací program.

Prierezové témy sa budú realizovať ako integrálna súčasť učebného obsahu predmetu, ich uplatňovanie si učiteľ naplánuje v rámci TVVP a v konkrétnej príprave na vyučovanie.

NÁBOŽENSKÁ VÝCHOVA

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre predmet **náboženská výchova** pre ročníky 5., 6., 7., 8. a 9. Štandardy predmetu sú uvedené v príslušnom ŠVP zverejnené na adrese www.minedu.sk alebo www.statpedu.sk v sekcii Štátny vzdelávací program.

Prierezové témy sa budú realizovať ako integrálna súčasť učebného obsahu predmetu, ich uplatňovanie si učiteľ naplánuje v rámci TVVP a v konkrétnej príprave na vyučovanie.

ČLOVEK A SVET PRÁCE

TECHNIKA

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre predmet **technika** pre ročníky 5., 6., 7., 8. a 9. Štandardy predmetu sú uvedené v príslušnom ŠVP zverejnené na adrese www.minedu.sk alebo www.statpedu.sk v sekcii Štátny vzdelávací program.

Prierezové témy sa budú realizovať ako integrálna súčasť učebného obsahu predmetu, ich uplatňovanie si učiteľ naplánuje v rámci TVVP a v konkrétnej príprave na vyučovanie.

TVORBA ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA

Škola zaraďuje nový vyučovací predmet **tvorba životného prostredia** vo všetkých ročníkoch nižšieho sekundárneho vzdelávania, ktorý úspešne vyučujeme v rámci predchádzajúceho ŠkVP .

V 5. a 6. ročníku s časovou dotáciou 1 vyučovacia hodina. Škola na konci 6. ročníka musí žiakom ponúknuť možnosť učiť sa druhý cudzí jazyk od 7. ročníka ZŠ. Naša škola ponúka nemecký jazyk. Nakoľko je škola povinná zrealizovať takúto ponuku, urobí to preukázateľným spôsobom. Vo svojom učebnom pláne si stanoví podmienky, na základe ktorých bude vyučovať druhý cudzí jazyk (ak si ho zvolí 12 žiakov v šiestom ročníku). Ak sa žiaci začnú učiť druhý cudzí jazyk, škola ho bude poskytovať najmenej dve hodiny týždenne od 7. do 9. ročníka, aby žiaci splnili vzdelávací štandard pre zvolený druhý cudzí jazyk. Ako alternatívu naša škola ponúka predmet Tvorba životného prostredia.

Ciele predmetu

V tomto predmete sa majú žiaci naučiť základom pracovných zručností, kreativite a kladnému vzťahu k prírode a životnému prostrediu.

V rovine hodnôt a postojov predmet smeruje k:

- uvedomeniu si významu tvorby a ochrany životného prostredia
- rozvoju kladného vzťahu k práci a ochrane toho, čo vytvorili
- rozvoju morálnych a vôľových vlastností / systematickosť práce k dosiahnutiu cieľa, vytrvalosť, samostatnosť/
- estetickému vnímaniu bezprostredného okolia žiaka

V rovine vedomostí predmet smeruje k:

- poznaniu významu pôdy a jej vlastností
- poznávaniu úžitkových aj okrasných rastlín – interiérových a exteriérových
- osvojeniu si poznatkov o ich pestovaní, rozmnožovaní a rýchlí
- osvojeniu si základov aranžovania a viazania kvetov
- osvojeniu si hydroponického pestovania rastlín
- poznaniu základov živočíšnej výroby a drobnochove
- osvojeniu si poznatkov o zakladaní skalky a trávniku a ďalšej starostlivosti o ne

V rovine pracovných činností a zručností predmet smeruje k:

- získavaniu pracovných zručností a skúseností v oblasti tvorby životného prostredia, pri pestovaní črepníkových rastlín a pri pestovaní a ošetrovaní okrasných rastlín
- získavanie pracovných zručností a návykov používaním správneho náradia pri pestovaní rastlín

Obsah predmetu

Proces:

Učebné osnovy sú koncipované voľne. To predpokladá tvorivú prácu učiteľov a vytvára možnosti voliť optimálny výber teoretických poznatkov a praktických činností podľa záujmu žiakov a materiálnych podmienok.

Vyučovací proces sa rozvíja na základe obsahu stanovenom učebnými osnovami tak, aby sa dosiahli ciele uvedené na začiatku, ale aj konkretizované pri každom tematickom celku.

Najdôležitejším snažením by mal byť ústup od reprodukčných činností, viac sa zameriavať na rozvoj tvorivosti žiakov.

V organizovaní vyučovacieho procesu navrhujeme viac využívať tímovú prácu pred frontálnou prácou žiakov. Práve tímová práca sa využíva pri riešení rôznych problémov v betónom živote. Žiaci sa majú naučiť vzájomne komunikovať v tíme, spoločne pracovať, vedieť uplatniť svoj názor pri riešení problému, učiť sa od ostatných, niesť zodpovednosť za prácu celého tímu.

Poznámky:

- Rozsah 33 hodín ročne.
- Vyučovací proces budeme uskutočňovať v dvojhodinových vyučovacích jednotkách.
- Podmienky hodnotenia a klasifikácie predmetu Tvorba životného prostredia rešpektujú podmienky hodnotenia všetkých ostatných predmetov.

Prierezové témy sa budú realizovať ako integrálna súčasť učebného obsahu predmetu, ich uplatňovanie si učiteľ naplánuje v rámci TVVP a v konkrétnej príprave na vyučovanie.

UMENIE A KULTÚRA

HUDOBNÁ VÝCHOVA

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre predmet **hudobná výchova** pre ročníky 5., 6., 7. a 8. Štandardy predmetu sú uvedené v príslušnom ŠVP zverejnené na adrese www.minedu.sk alebo www.statpedu.sk v sekcii Štátny vzdelávací program.

Prierezové témy sa budú realizovať ako integrálna súčasť učebného obsahu predmetu, ich uplatňovanie si učiteľ naplánuje v rámci TVVP a v konkrétnej príprave na vyučovanie.

VÝTVARNÁ VÝCHOVA

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre predmet **výtvarná výchova** pre ročníky 5., 6., 7., 8. a 9. Štandardy predmetu sú uvedené v príslušnom ŠVP zverejnené na adrese www.minedu.sk alebo www.statpedu.sk v sekcii Štátny vzdelávací program.

Prierezové témy sa budú realizovať ako integrálna súčasť učebného obsahu predmetu, ich uplatňovanie si učiteľ naplánuje v rámci TVVP a v konkrétnej príprave na vyučovanie.

ZDRAVIE A POHYB

TELESNÁ A ŠPORTOVÁ VÝCHOVA

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre predmet **telesná a športová výchova** pre ročníky 5., 6., 7., 8. a 9. Štandardy predmetu sú uvedené v príslušnom ŠVP zverejnené na adrese www.minedu.sk alebo www.statpedu.sk v sekcii Štátny vzdelávací program.

Prierezové témy sa budú realizovať ako integrálna súčasť učebného obsahu predmetu, ich uplatňovanie si učiteľ naplánuje v rámci TVVP a v konkrétnej príprave na vyučovanie.

5. UČEBNÝ PLÁN

UČEBNÝ PLÁN PRE NIŽŠIE STREDNÉ VZDELÁVANIE

ISCED 2

Vzdelávacia oblasť	Vyučovací predmet	Predmet skratka	NIŽŠIE STREDNÉ VZDELÁVANIE					
			ročník					
			5.	6.	7.	8.	9.	Σ
Jazyk a komunikácia	Slovenský jazyk a literatúra	SJL	5	5	4+1	5	5	24+1
	Anglický jazyk	ANJ	3	3	3	3	3	15
	Nemecký jazyk	NEJ	0	0	0+2	0+2	0+2	0+6
Matematika a práca s informáciami	Matematika	MAT	4+1	4+1	4+1	4+1	5	21+4
	Informatika	INF	1	1	1	1	0+1	4+1
Človek a príroda	Fyzika	FYZ	0	2	1	2	1	6
	Chémia	CHEM	0	0	2	2	1	5
	Biológia	BIO	2	1	2	1	1	7
Človek a spoločnosť	Dejepis	DEJ	1+1	1+1	1	1	2+1	6+3
	Geografia	GEO	2	1+1	1	1	1+1	6+2
	Občianska náuka	OBN	0	1	1	1	1	4
Človek a hodnoty	Etická výchova/ Náboženská výchova	ETV/ NAV	1	1	1	1	1	5
Človek a svet práce	Technika	TECH	1	1	1	1	1	5
	Tvorba životného prostredia	TŽP	0+1	0+1	0	0	0	0+2
Umenie a kultúra	Hudobná výchova	HUV	1	1	1	1	0	4
	Výtvarná výchova	VYV	1	1	1	1	1	5
Zdravie a pohyb	Telesná a športová výchova	TŠV	2	2	2	2	2	10
Základ:			24	25	26	27	25	127
Voliteľné (disponibilné) hodiny			3	4	4	3	5	19
Spolu:			27	29	30	30	30	146

Poznámky

1. Povinné hodiny predstavujú základnú a štátom garantovanú časovú dotáciu pre jednotlivé vyučovacie predmety. V rámci učebného plánu školy nesmie byť žiadna časová dotácia pre konkrétny vyučovací predmet nižšia ako časová dotácia stanovená RUP (rámcový učebný plán). Škola pri tvorbe ŠkVP rozdelila hodinové dotácie (aj vzdelávacie štandardy) na celý stupeň vzdelávania pri zachovaní jednotlivých vzdelávacích štandardov a celkového počtu vyučovacích hodín jednotlivých učebných predmetov (*ŠVP. Nižšie sekundárne vzdelávanie – 2.stupeň základnej školy. ŠPÚ, 2015. s.15*).
2. Škola nenavýšila celkový počet hodín v rámcovom učebnom pláne štátneho vzdelávacieho programu.
3. Dodržaný je maximálny počet vyučovacích hodín v týždni.
4. Počet skupín a počet žiakov v skupine určujeme spravidla podľa priestorových, personálnych a finančných podmienok školy, podľa charakteru činnosti žiakov, podľa náročnosti predmetu s ohľadom na požiadavky ochrany zdravia a bezpečnosti práce.
5. Na vyučovanie predmetu **náboženská výchova alebo etická výchova** spájame žiakov rôznych tried vzdelávacieho stupňa a vytvárame skupiny s najvyšším počtom **žiakov 20**. Ak si žiak vyberie predmet, navštevuje ho bez zmeny počas celého školského roka. Záujem žiakov o predmet zistia triedni učitelia od zákonných zástupcov žiaka v máji predchádzajúceho školského roka.
6. Na vyučovanie predmetu **cudzí jazyk** spájame žiakov rôznych tried toho istého ročníka a vytvárame skupiny s najvyšším počtom **žiakov 17**.
7. Záujem o vyučovanie druhého cudzieho jazyka zisťujeme jeden rok pred realizáciou prieskumom a informovaným súhlasom zákonného zástupcu žiaka. Cudzí jazyk – **nemecký jazyk** vyučujeme pri **minimálnom počte 12 žiakov súbežne s alternatívnym predmetom Tvorba životného prostredia** v siedmom, ôsmom a deviatom ročníku s časovou dotáciou dve hodiny týždenne.
8. Záujem o vyučovanie nemeckého jazyka zisťujeme jeden rok pred realizáciou prieskumom a informovaným súhlasom zákonného zástupcu žiaka. Cudzí jazyk – nemecký jazyk vyučujeme pri **minimálnom počte 12 žiakov** súbežne s alternatívnym predmetom Tvorba životného prostredia v siedmom, ôsmom a deviatom ročníku.
9. Na vyučovanie predmetu **informatika** rozdeľujeme triedu na skupiny, ktoré sa naplňajú do počtu najviac **17 žiakov**.
10. **Telesná a športová výchova** : Triedy na druhom stupni školy delíme alebo spájame na skupiny chlapcov a skupiny dievčat toho istého ročníka. Najvyšší počet žiakov v skupine je **25**. Ak počet žiakov v skupine klesne **pod 12 žiakov**, spájame do skupín aj žiakov rozličných ročníkov.
11. Na vyučovanie predmetov **tvorba životného prostredia a technika** spájame žiakov rôznych tried toho istého ročníka a vytvárat' skupiny s najvyšším počtom **žiakov 17**.
12. V piatom ročníku bude prebiehať vyučovanie predmetu technika a tvorba životného prostredia delením na skupiny každý druhý týždeň v dvojhodinových celkoch.
13. Podľa tohto rámcového učebného plánu sa vzdelávajú aj žiaci so zdravotným znevýhodnením, ktorí sú v triede začlenení v rámci školskej integrácie, a to s uplatnením špecifik výchovy a vzdelávania žiakov so zdravotným znevýhodnením
14. Pri prestupe žiaka prijímajúca škola v prípade zistených odlišností zohľadní žiakovi ich kompenzáciu spravidla v priebehu jedného školského roka.

Využitie voliteľných (disponibilných) hodín

1. Voliteľné (disponibilné) hodiny predstavujú časovú dotáciu uvedenú v ŠVP, ktorú škola musí využiť na vyučovacie hodiny vo svojom ŠkVP. Umožňujú škole profiláciu, reflektovanie potrieb žiakov alebo miestnych podmienok.

2. Voliteľné (disponibilné) hodiny využijeme na dotvorenie školského vzdelávacieho programu. Voliteľné (disponibilné) hodiny využijeme na posilnenie už existujúcich predmetov, pričom zmeníme kvalitu vybraných výkonov vzdelávacieho štandardu príslušných predmetov. V rámci predmetov sme vyučovacie hodiny využili:
 - na posilnenie niektorých tém, hlavne ide o témy, ktoré si vyžadujú hlbšie vniknutie do problematiky a taktiež je potrebné venovať väčší čas opakovaniu učiva,
 - na zavedenie nových tém, ide však o témy príbuzné k preberanému povinnému učivu, ktoré nemenia charakter predmetu,
 - na obohatenie vyučovania o moderné formy vyučovania, ktoré si vyžadujú väčší počet hodín pre ich realizáciu, ide hlavne o projektové vyučovanie,
 - na kombináciu všetkých spôsobov – toto je uplatnené takmer vo všetkých vyučovacích predmetoch.
3. Voliteľné (disponibilné) hodiny využijeme na zaradenie nového vyučovacieho predmetu : Tvorba životného prostredia, ktorý bude podporovať profiláciu školy. V kompetencii školy je zvoliť primeraný rozsah a formu vzhľadom na svoju profiláciu a vzdelávací zámer.

Popis realizácie

1. Učebný plán pre nižšie stredné vzdelávanie akceptuje rámcový učebný plán (počty hodín, zaradenie vyučovacích predmetov do vzdelávacích oblastí).
2. Učebný plán pre nižšie stredné vzdelávanie akceptuje poznámky k rámcovému učebnému plánu; jeho súčasťou sú vlastné poznámky k učebnému plánu.
3. Disponibilné hodiny sú prostriedkom modifikácie učebného plánu pre nižšie stredné vzdelávania.

6. OSOBITOSTI A PODMIENKY NA VÝCHOVU A VZDELÁVANIE ŽIAKOV SO ŠPECIÁLNYMI VÝCHOVNO-VZDELÁVACÍMI POTREBAMI

V tejto časti uvádzame zameranie našej školy na vzdelávanie žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami podľa kategórie, resp. otvorenosť školy pre všetkých žiakov.

Žiak so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami je žiak, ktorý má zariadením výchovného poradenstva a prevencie diagnostikované špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby, okrem detí umiestnených do špeciálnych výchovných zariadení na základe rozhodnutia súdu (§2 písm. j) školského zákona.

Špeciálna výchovno-vzdelávacia potreba je požiadavka na úpravu podmienok, obsahu, foriem, metód a prístupov vo výchove a vzdelávaní pre žiaka, ktoré vyplývajú z jeho zdravotného znevýhodnenia alebo jeho vývinu v sociálne znevýhodnenom prostredí, uplatnenie ktorých je nevyhnutné na rozvoj schopností alebo osobnosti žiaka a dosiahnutie primeraného stupňa vzdelania a primeraného začlenenia do spoločnosti (§ 2 písm. i) školského zákona).

Do kategórie žiakov so ŠVVP patrí :

1. Žiak so zdravotným znevýhodnením

- a) Žiak so zdravotným postihnutím (s mentálnym, so sluchovým, so zrakovým, s telesným, s narušenou komunikačnou schopnosťou, s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami, s viacnásobným postihnutím);
- b) Žiak chorý alebo zdravotne oslabený
- c) Žiak s vývinovými poruchami (poruchou aktivity a pozornosti, s vývinovou poruchou učenia, žiak s poruchou správania);
- d) Žiak s poruchou správania

2. Žiak zo sociálne znevýhodneného prostredia

3. Žiak s nadaním.

6.1 VÝCHOVA A VZDELÁVANIE ŽIAKOV SO ZDRAVOTNÝM ZNEVÝHODNENÍM

Realizujeme vzdelávanie žiakov so zdravotným znevýhodnením nasledujúcimi formami, na účel skvalitnenia podmienok výchovy a vzdelávania v súlade s platnými všeobecne záväznými predpismi:

ŠPECIÁLNE TRIEDY

Pri zriaďovaní špeciálnych tried, pri zaraďovaní žiakov, počtu žiakov v triede a organizácii výchovno-vzdelávacej činnosti postupujeme podľa osobitného predpisu (§2,5 a 9 vyhláška MŠ SR č.332/2008 Z.z. o špeciálnych školách); § 13 ods. 1 vyhlášky č. 320/2008 Z.z. o základnej škole. Po prerokovaní potrieb so zriaďovateľom a Radou školy pri ZŠ s MŠ, Letná 14, Nižná Slaná zriadujeme 3 špeciálne triedy a to: v druhom (8 žiakov), v štvrtom (8 žiakov), a v šiestom ročníku (12 žiakov). Podmienkou zriadenia špeciálnych tried je :

- pedagogická a odborná spôsobilosť vyučujúcich (§ 4.ods.4 vyhlášky MŠ SR č.41/1996 Z.z. o odbornej a pedagogickej spôsobilosti pedagogických pracovníkov v znení neskorších predpisov)
- materiálno-technické a priestorové zabezpečenie výchovno-vzdelávacieho procesu žiakov so ŠVVP;

ŠKOLSKÁ INTEGRÁCIA

Školská integrácia sa v našej škole realizuje v triedach spolu s ostatnými žiakmi školy; ak je to potrebné, žiak je vzdelávaný podľa individuálneho vzdelávacieho programu, ktorý vypracúva škola v spolupráci so súkromným CŠPP Edizon v Košiciach, CPPPaP v Rožňave, súkromného CŠPP v Rožňave. Zákonný zástupca má právo oboznámiť sa s týmto programom. Do triedy s ostatnými žiakmi zaraďujeme z dôvodu zvýšenej náročnosti organizácie vyučovacej hodiny a prípravy príslušnej dokumentácie najviac piatich žiakov so zdravotných znevýhodnením.

Individuálny výchovno-vzdelávací program

Je súčasťou povinnej dokumentácie žiaka so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, individuálne integrovaného v bežnej triede základnej školy. Je to dokument, ktorého účelom je plánovanie vzdelávania žiaka podľa jeho špeciálnych výchovno-vzdelávacích potrieb.

Pri vypracúvaní IVP pre žiakov s mentálnym postihnutím vzdelávaných v školskej integrácii v bežnej triede základnej školy je potrebné vychádzať zo vzdelávacieho programu pre žiakov s mentálnym postihnutím pre primárne vzdelávanie, ktorý je súčasťou ŠVP. V predmetoch výchovno-estetického zamerania je možné vzdelávať týchto žiakov podľa obsahu vzdelávania žiakov bežnej triedy. Učebný plán integrovaných žiakov je rovnaký ako ostatných žiakov triedy. Žiaci môžu absolvovať aj vyučovací predmet cudzí jazyk, pričom sa na nich kladú primerané nároky. Na vyučovací predmet pracovné vyučovanie sa môže vytvoriť skupina žiakov z rôznych ročníkov.

Individuálny výchovno-vzdelávací program obsahuje:

- základné informácie o žiakovi a vplyve jeho diagnózy na výchovno-vzdelávací proces,
- požiadavky na úpravu prostredia školy a triedy,
- modifikáciu učebného plánu a učebných osnov,
- aplikáciu špeciálnych vzdelávacích postupov,
- špecifické postupy hodnotenia učebných výsledkov žiaka, - špecifiká organizácie a foriem vzdelávania,
- požiadavky na zabezpečenie kompenzačných pomôcok a špeciálnych učebných pomôcok,

- zabezpečenie servisu odborníkov – špeciálneho pedagóga, liečebného pedagóga, psychológa, logopéda a iných.

Všetky špecifické úpravy sa vypracúvajú v individuálnom rozsahu a kvalite tak, aby zodpovedali špeciálnym výchovno-vzdelávacím potrebám konkrétneho žiaka. Individuálny výchovno-vzdelávací program vypracováva triedny učiteľ v spolupráci s výchovným poradcom a so špeciálnym pedagógom, prípadne ďalšími zainteresovanými odbornými pracovníkmi podľa potreby a so školským zariadením výchovného poradenstva a prevencie.

Ak je žiakovi so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami potrebné prispôbiť obsah a formy vzdelávania v jednom alebo viacerých vyučovacích predmetoch, vypracuje vyučujúci daného predmetu v spolupráci so špeciálnym pedagógom ako súčasť individuálneho vzdelávacieho programu „Úpravu učebných osnov konkrétneho predmetu“. Jedná sa o úpravu obsahu vzdelávania žiaka, t. j. vychádza sa z učebných osnov predmetu. Vyučujúci učiteľ v spolupráci so špeciálnym pedagógom vypracuje postupnosť krokov pri preberaní učiva príslušného predmetu. Úprava učebných osnov predmetu, ktorá je súčasťou individuálneho vzdelávacieho programu, sa vypracováva len pre tie vyučovacie predmety, v ktorých žiak nemôže postupovať podľa učebných osnov daného ročníka. Individuálny výchovno-vzdelávací program sa v priebehu školského roka môže upravovať a dopĺňať podľa aktuálnych špeciálnych výchovno-vzdelávacích potrieb žiaka.

Úpravy výchovno-vzdelávacieho programu sú výsledkom odborných konzultácií všetkých zainteresovaných odborníkov a oboznamuje sa s nimi aj zákonný zástupca žiaka. Individuálny výchovno-vzdelávací program podpisuje riaditeľ školy, triedny učiteľ, špeciálny pedagóg a zákonný zástupca žiaka.

Žiaci so zdravotným znevýhodnením vzdelávaní v školskej integrácii v bežnej triede základnej školy dostávajú rovnaké vysvedčenie ako ostatní žiaci, žiakov s autizmom a žiakov s mentálnym postihnutím je možné hodnotiť aj vysvedčením formou slovného komentára.

Žiakovi, ktorý mal z dôvodu zdravotného znevýhodnenia redukovaný obsah vzdelávania, sa táto skutočnosť uvádza v doložke vysvedčenia.

Podľa § 97 ods. 5 zákona č. 245/2008 Z. z., naša základná škola podľa § 94 ods. 2 písm. a), vzdeláva žiakov s mentálnym postihnutím alebo s mentálnym postihnutím v kombinácii s iným postihnutím. Vnútorne členíme žiakov podľa stupňa mentálneho postihnutia na :

a) variant A pre žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia

Zameraním školy je:

- aby si žiaci osvojili základy všeobecného vzdelania poskytovaného školou
- vybaviť žiakov takými kompetenciami, ktoré im umožnia po skončení primárneho vzdelávania pokračovať kontinuálne v ďalšom vzdelávaní
- žiakov vychovávať a vzdelávať k zodpovednosti, samostatnosti a schopnosti samostatne vystupovať
- aby z našej školy odchádzali žiaci, ktorí budú schopní sa socializovať, asertívne komunikovať a reálne zhodnotia svoje uplatnenie na trhu práce
- aby žiaci rešpektovali normy spoločenského správania sa

Špecifiká výchovy a vzdelávania:

Pre žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia nie sú určené vzdelávacie štandardy.

b) variant B pre žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia

Vzdelávanie je zamerané na :

- maximálny možný rozvoj žiakov s mentálnym postihnutím po stránke psychickej, fyzickej a emocionálnej,
- na kompenzáciu ich nedostatkov s cieľom optimálne ich pripraviť na praktický život,

- schopnosť žiakov osvojiť si základy vzdelania a pokračovať vo vzdelávaní v praktickej škole
- Špecifiká výchovy a vzdelávania :

Pre žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia nie sú určené vzdelávacie štandardy.

Vzdelávanie **žiakov chorých alebo zdravotne oslabených** realizujeme vtedy, ak je žiak dlhodobo chorý; formou individuálneho prístupu a možnosti žiaka sprístupniť mu učivo, ktoré počas choroby nezvládol; resp. žiak je oslobodený od vyučovania povinnej telesnej výchovy.

Vzdelávanie žiakov s narušenou komunikačnou schopnosťou.

Vzdelávanie realizujeme v rámci bežných tried s uplatňovaním špeciálnych výchovno - vzdelávacích potrieb a to úpravou podmienok, foriem, metód a v mnohých prípadoch i úpravou obsahu výučby.

Žiaci s vývinovými poruchami

sú žiaci s poruchou aktivity a pozornosti; Vzdelávanie realizujeme v rámci bežných tried s uplatňovaním špeciálnych výchovno - vzdelávacích potrieb a to úpravou podmienok, foriem, metód a v mnohých prípadoch i úpravou obsahu výučby.

Žiaci s poruchami správania

sú vzdelávaní v rámci bežných tried s uplatňovaním špeciálnych výchovno - vzdelávacích potrieb a to úpravou podmienok, foriem, metód.

UČEBNÝ PLÁN PRE ŽIAKOV S ĽAHKÝM STUPŇOM MENTÁLNEHO POSTIHNUTIA

Vzdelávacia oblasť	Vyučovací predmet	Predmet skratka	Ročník									
			1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	Σ
Jazyk a komunikácia	Slovenský jazyk a literatúra	SJL	8+2	8+2	8+2	7+2	6+2	6+2	5+2	5+2	5+2	58+18
Matematika a práca s informáciami	Matematika	MAT	4+1	4+1	4+1	4+1	4+1	4+1	4+1	4+1	4+1	36+9
	Informatika	INF	0	0	0	0	1	1	1	0	0	3
Človek a príroda	Vecné učenie	VUC	1	1	1+1	0	0	0	0	0	0	3+1
	Fyzika	FYZ	0	0	0	0	0	0	1	1	1	3
	Chémia	CHEM	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1
	Biológia	BIO	0	0	0	0	0	0	1	1	1+1	3+1
Človek a spoločnosť	Vlastiveda	VLA	0	0	0	2+1	2+1	3	0	0	0	7+2
	Dejepis	DEJ	0	0	0	0	0	0	1	1+1	1	3+1
	Geografia	GEO	0	0	0	0	0	0	1+1	1	1	3+1
	Občianska náuka	OBN	0	0	0	0	0	0	1	1	1	3
Človek a hodnoty	Etická výchova/ Náboženská výchova	ETV/ NAV	0	0	0	0	1	1	1	1	1	5
Človek a svet práce	Pracovné vychovanie	PRV	1	2+1	3	4	4	4	4	4	4	30+1
Umenie a kultúra	Hudobná výchova	HUV	1	1	1	1	1	1	1	1	1	9
	Výtvarná výchova	VYV	1+1	1	1	1	1	1	1	1	1	9+1
Zdravie a pohyb	Telesná a športová výchova	TŠV	2	2	2	2	2	2	2	2	2	18
Základ:			18	19	20	21	22	23	24	24	25	196
Voliteľné (disponibilné) hodiny			4	4	4	4	4	3	4	4	4	35
Spolu:			22	23	24	25	26	26	28	28	29	231

UČEBNÝ PLÁN PRE ŽIAKOV SO STREDNÝM STUPŇOM MENTÁLNEHO POSTIHNUTIA

Vzdelávacia oblasť	Vyučovaci predmet	Predmet skratka	Ročník											
			1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	Σ	
Jazyk a komunikácia	Slovenský jazyk a literatúra	SJL	2+2	2+2	3+2	3+2	3+2	3+2	3+2	3+2	3+2	3+2	3+2	28+20
	Rozvíjanie komunikačných schopností	RVK	3	3	3	3	3	3	2	2	2	2	26	
	Rozvíjanie grafomotorických zručností	RGZ	1	1	1	1	1	1	0	0	0	0	6	
Matematika a práca s informáciami	Matematika	MAT	2+2	3+2	3+2	3+2	3+2	3+2	3+2	3+2	3+2	3+2	29+20	
	Informatická výchova	INV	0	0	0	0	0	0	1	1	1	1	4	
Človek a príroda	Vecné učenie	VUC	2	2	2	2	2	2	3	3	3	3	24	
Človek a hodnoty	Etická výchova/ Náboženská výchova	ETV/ NAV	0	0	0	0	1	1	1	1	1	1	6	
Človek a svet práce	Pracovné vyučovanie	PRV	4	4	4	4	4	4	5	5	5	5	44	
Umenie a kultúra	Hudobná výchova	HUV	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	10	
	Výtvarná výchova	VYV	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	10	
Zdravie a pohyb	Telesná výchova	TEV	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	20	
Základ:			18	19	20	20	21	21	22	22	22	22	207	
Voliteľné (disponibilné) hodiny			4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	40	
Spolu:			22	23	24	24	25	25	26	26	26	26	247	

Poznámky :

1. Počet týždenných vyučovacích hodín v jednotlivých ročníkoch je presne určený pre každý učebný plán. Taktiež celkový počet vyučovacích hodín je presne daný.
2. Vyučovacia hodina má 45 minút v tomto rozdelení učebného plánu. Škola si môže zvoliť vlastnú organizáciu vyučovania. S prihliadnutím na osobitosti žiakov so zdravotným znevýhodnením môže škola uplatňovať aj iné spôsoby organizácie vyučovania, a to členením vyučovacej hodiny do kratších časových úsekov, zaradovaním a organizovaním prestávok, blokovým vyučovaním a inými organizačnými formami. V rámci vyučovania je možná individuálna práca s vybranými žiakmi logopéda, s cieľom systematickej korekcie, terapie alebo reedukácie postihnutia, narušenia.
3. Vyučovací predmet pracovné vyučovanie je možné vyučovať v dvojhodinových celkoch.
4. Všetky špecifické úpravy sa vypracovávajú v individuálnom rozsahu a kvalite tak, aby zodpovedali špeciálnym výchovno-vzdelávacím potrebám konkrétneho žiaka. Individuálny výchovno-vzdelávací program vypracováva triedny učiteľ v spolupráci s výchovným poradcom a so špeciálnym pedagógom, prípadne ďalšími zainteresovanými odbornými pracovníkmi podľa potreby a so školským zariadením výchovného poradenstva a prevencie.
5. Ak je žiakovi so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami potrebné prispôsobiť obsah a formy vzdelávania v jednom alebo viacerých vyučovacích predmetoch, vypracuje vyučujúci daného predmetu v spolupráci so špeciálnym pedagógom ako súčasť individuálneho vzdelávacieho programu „Úpravu učebných osnov konkrétneho predmetu“. Jedná sa o úpravu obsahu vzdelávania žiaka, t. j. vychádza sa z učebných osnov predmetu. Vyučujúci učiteľ v spolupráci so špeciálnym pedagógom vypracuje postupnosť krokov pri preberaní učiva príslušného predmetu. Úprava učebných osnov predmetu, ktorá je súčasťou individuálneho vzdelávacieho programu, sa vypracováva len pre tie vyučovacie predmety, v ktorých žiak nemôže postupovať podľa učebných osnov daného ročníka.
6. Individuálny výchovno-vzdelávací program sa v priebehu školského roka môže upravovať a doplňovať podľa aktuálnych špeciálnych výchovno-vzdelávacích potrieb žiaka. Úpravy výchovno-vzdelávacieho programu sú výsledkom odborných konzultácií všetkých zainteresovaných odborníkov a oboznamuje sa s nimi aj zákonný zástupca žiaka. Individuálny výchovno-vzdelávací program podpisuje riaditeľ školy, triedny učiteľ, špeciálny pedagóg a zákonný zástupca žiaka.

6.2 VÝCHOVA A VZDELÁVANIE ŽIAKOV ZO SOCIÁLNE ZNEVÝHODNENÉHO PROSTREDIA

Vzdelávanie **žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia (SZP)** realizujeme takým spôsobom, že:

- upravíme organizáciu výchovy a vzdelávania;
- upravíme prostredie, v ktorom sa výchova a vzdelávanie uskutočňuje;
- využijeme špecifické metódy a formy výchovy a vzdelávania;
- na účel skvalitnenia podmienok výchovy a vzdelávania v súlade s platnými všeobecne záväznými predpismi zabezpečíme asistenta učiteľa
- zintenzívime poradenskú a osvetovú činnosť pedagogických zamestnancov školy pre zákonných zástupcov žiakov zo SZP
- v spolupráci so zriaďovateľom, príslušnými úradmi a komunitným centrom prijímame opatrenia na zlepšenie dochádzky, správania a vzdelávacích výsledkov

Výchova a vzdelávanie žiakov so SZP nie je klasickou integráciou. Žiakom preto vytvárame individuálne podmienky vo výchove a vzdelávaní tak, aby naplňali ich edukačné potreby. Žiakom zo SZP bude z Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v Rožňave zabezpečená finančná dotácia na stravu, školské potreby a zariadenie. V triedach s vysokým počtom žiakov so SZP bude s učiteľmi pôsobiť asistent učiteľa.

Realizujeme vzdelávanie žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia nasledujúcimi formami, na účel skvalitnenia podmienok výchovy a vzdelávania v súlade s platnými všeobecne záväznými predpismi:

NULTÝ ROČNÍK

Nultý ročník základnej školy je forma výchovy a vzdelávania detí ako integrálna súčasť ZŠ. Vyučovanie v nultom ročníku organizujeme výchovným pôsobením s akceleračnými programami a cvičeniami na rozvoj poznávacích a mimopoznávacích funkcií s čiastočným plnením učebných osnov prvého ročníka ZŠ. Nultý ročník je určený pre deti, ktoré k 1.septembru dosiahli fyzický vek šesť rokov, nedosahujú školskú zrelosť, pochádzajú zo sociálne znevýhodneného prostredia a vzhľadom na sociálne a jazykové prostredie nie je u nich predpoklad zvládnutia učiva 1. ročníka ZŠ za jeden školský rok.

- Podmienkou zaradenia dieťaťa do nultého ročníka ZŠ je odborné psychologické alebo špeciálnopedagogické vyšetrenie na základe odporúčania pedagóga pri zápise dieťaťa do 1. ročníka ZŠ. Trieda sa môže zriadiť pri minimálnom počte 8 žiakov a maximálnom počte 16.
- Absolvovanie nultého ročníka v základnej škole sa považuje za prvý rok plnenia povinnej školskej dochádzky.

6.3 VÝCHOVA A VZDELÁVANIE ŽIAKOV S NADANÍM

Intelektovým nadaním žiakov sa rozumejú vysoko nadpriemerné rozvinuté poznávacie schopnosti v jednej alebo viacerých oblastiach. **Žiakovi s nadaním** v našej škole zabezpečujeme individuálny prístup, možnosť pracovať v záujmových útvaroch, pripravovať sa na súťaže a predmetové olympiády pod vedením skúsených pedagógov.

Všetky špecifické úpravy sa vypracovávajú v individuálnom rozsahu a kvalite tak, aby zodpovedali špeciálnym výchovno-vzdelávacím potrebám konkrétneho žiaka. Individuálny výchovno-vzdelávací program vypracováva triedny učiteľ v spolupráci s výchovným poradcom a so špeciálnym pedagógom, prípadne ďalšími zainteresovanými odbornými pracovníkmi podľa potreby a so školským zariadením výchovného poradenstva a prevencie.

Ak je žiakovi so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami potrebné prispôbiť obsah a formy vzdelávania v jednom alebo viacerých vyučovacích predmetoch, vypracuje vyučujúci daného predmetu v spolupráci so špeciálnym pedagógom ako súčasť individuálneho vzdelávacieho programu „Úpravu učebných osnov konkrétneho predmetu“. Jedná sa o úpravu obsahu vzdelávania žiaka, t. j. vychádza sa z učebných osnov predmetu. Vyučujúci učiteľ v spolupráci so špeciálnym pedagógom vypracuje postupnosť krokov pri preberaní učiva príslušného predmetu. Úprava učebných osnov predmetu, ktorá je súčasťou individuálneho vzdelávacieho programu, sa vypracováva len pre tie vyučovacie predmety, v ktorých žiak nemôže postupovať podľa učebných osnov daného ročníka. Individuálny výchovno-vzdelávací program sa v priebehu školského roka môže upravovať a dopĺňať podľa aktuálnych špeciálnych výchovno-vzdelávacích potrieb žiaka.

Úpravy výchovno-vzdelávacieho programu sú výsledkom odborných konzultácií všetkých zainteresovaných odborníkov a oboznamuje sa s nimi aj zákonný zástupca žiaka. Individuálny

výchovno-vzdelávací program podpisuje riaditeľ školy, triedny učiteľ, špeciálny pedagóg a zákonný zástupca žiaka.

7. ORGANIZAČNÉ FORMY A METÓDY VYUČOVANIA, VZDELÁVACIE STRATÉGIE

Stratégia vyučovania určuje metódy a formy práce, ktorých premyslený výber, logické usporiadanie a kombinovanie je prostriedkom motivácie a usmernenia žiakov na vyučovaní a učení. Preto sa zameriame na výber efektívnych vyučovacích foriem a metód :

- **vzdelávacie metódy podľa zdroja poznania a druhu poznatkov:** výklad, diskusia – diskusia na tvorenie názoru, dramatizácia, písomné metódy – práca s textom, demonštračné metódy a praktické metódy – nácvik zručností;
- **vzdelávacie metódy podľa aktivity žiaka v procese výučby:** oznamovacie metódy, reproduktívne metódy, problémové metódy, tvorivé metódy – braistorming, rolestorming, keď žiak vystupuje v pozícii niekoho iného, asociačné učenie;
- **vzdelávacie metódy podľa logických postupov:** indukcia, dedukcia, analyticko – syntetická metóda;
- **vzdelávacie metódy podľa fáz vyučovacieho procesu:** metódy utvárania nových vedomostí, metódy upevňovania a prehľbovania vedomostí, metódy preverovania a hodnotenia vedomostí, metódy opakovania učiva;
- **vzdelávacie metódy podľa spôsobu interakcie:** frontálne, skupinová práca v triede, individualizácia učiva;

Podporujeme výučbu pomocou didaktickej techniky, semináre, diskusie, samostatné a tímové projekty, dlhodobé samostatné práce, prezentácie a obhajoba výstupov, praktickú výučbu. Dôraz kladieme na samostatnosť a zodpovednosť za učenie.

V oblasti rozumovej výchovy je naším cieľom rozvíjať u žiakov tvorivé myslenie, samostatnosť, aktivitu, sebahodnotenie.

Osobnostný a sociálny rozvoj budeme realizovať stimuláciou skupín žiakov so slabšími vyučovacími výsledkami, podporou individuálnych schopností.

Vyučovacie hodiny :

- kombinovaná vyučovacia hodina (sústreduje všetky základné zložky pedagogického procesu – opakovanie, skúšanie, výklad nového učiva, precvičovanie a upevnenie);
- vyučovacia hodina na osvojenie nových poznatkov;
- vyučovacia hodina orientovaná na opakovanie a precvičovanie;
- vyučovacia hodina zameraná na kontrolu a hodnotenie;
- exkurzie a vychádzky

8. VNÚTORNÝ SYSTÉM KONTROLY A HODNOTENIA

Vnútorný systém hodnotenia kvality zameriame na 3 oblasti:

1. Hodnotenie žiakov
2. Hodnotenie pedagogických zamestnancov
3. Hodnotenie školy

8.1 VNÚTORNÝ SYSTÉM KONTROLY A HODNOTENIE ŽIAKOV

Klasifikácia a hodnotenie žiakov

Klasifikácia a hodnotenie žiakov sa uskutočňuje na základe **Metodického pokynu č. 22/2011** na hodnotenie žiakov základnej školy.

Cieľom hodnotenie žiaka v škole je poskytnúť žiakovi a jeho rodičom spätnú väzbu o tom, ako žiak zvládol danú problematiku, v čom má nedostatky a kde má rezervy. Súčasťou hodnotenia je tiež povzbudenie do ďalšej práce, návod, ako postupovať pri odstraňovaní nedostatkov.

Kritéria hodnotenia

Kritériom hodnotenia je úroveň dosiahnutých vedomostí a zručností podľa platných osnov a vzdelávacích štandardov. Hodnotenie a klasifikácia žiaka v predmete nemôže byť znížená na základe správania žiaka.

Hodnotenie žiaka sa vykonáva klasifikáciou, slovným hodnotením alebo kombináciou klasifikácie a slovného hodnotenia. Riaditeľka školy rozhodla o spôsobe hodnotenia jednotlivých vyučovacích predmetov po prerokovaní v pedagogickej rade. **Klasifikáciu vykonávame vo všetkých vyučovacích predmetoch.** Klasifikácia je jednou z foriem hodnotenia, ktorej výsledky sa vyjadrujú určenými piatimi stupňami. Na vysvedčeníach s klasifikáciou sa slovný komentár za príslušný polrok nedopĺňa.

Prospech žiaka v jednotlivých vyučovacích predmetoch sa klasifikuje týmito stupňami:

- 1 – výborný,
- 2 – chváľitebný,
- 3 – dobrý,
- 4 – dostatočný,
- 5 – nedostatočný.

Podmienky naplnenia jednotlivých stupňov ako aj celkového prospechu sú uvedené v Metodickom pokyne č. 22/2011.

Správanie žiaka sa klasifikuje týmito stupňami:

- 1 – veľmi dobré,
- 2 – uspokojivé,
- 3 – menej uspokojivé,
- 4 – neuspokojivé.

Celkové hodnotenie žiaka nultého ročníka, prvého ročníka základnej školy sa na konci prvého polroka a druhého polroka na vysvedčení vyjadruje:

- prospel (a),
- neprospel (a).

Celkové hodnotenie žiaka druhého ročníka až deviateho ročníka základnej školy sa na konci prvého polroka a druhého polroka na vysvedčení vyjadruje:

- prospel (a) s vyznamenaním,
- prospel (a) veľmi dobre,
- prospel (a),
- neprospel(a).

Žiakovi, ktorý je v niektorom vyučovacom predmete neklasifikovaný (nehodnotený), sa na vysvedčení a triednom výkaze uvádza namiesto klasifikačného stupňa alebo slovného hodnotenia slovo:

- absolvoval, ak sa žiak aktívne zúčastňoval na vyučovacom procese daného predmetu alebo ak bol žiak prítomný na vyučovacej hodine, aj keď zo závažných objektívnych dôvodov nepracoval,

- neabsolvoval, ak žiak zo závažných dôvodov nemohol vykonávať požadované intelektuálne a motorické činnosti, a preto sa na vyučovacom predmete ospravedlnene nezúčastňoval,
- neabsolvoval, ak žiak na vyučovacej hodine nepracoval, nevie uplatniť svoje vedomosti a zručnosti ani na podnet učiteľa; celkové hodnotenie takého žiaka je neprospel.

Podklady na hodnotenie výchovno-vzdelávacích výsledkov a správania žiaka

O spôsobe hodnotenia jednotlivých vyučovacích predmetov rozhodne riaditeľ školy po prerokovaní v pedagogickej rade. Žiaci sú v danom predmete takto hodnotení priebežne počas celého školského roka a aj na konci klasifikačného obdobia.

Podklady na hodnotenie výchovno-vzdelávacích výsledkov a správania žiaka získava učiteľ najmä týmito metódami, formami a prostriedkami:

- sústavným diagnostickým pozorovaním žiaka,
- sústavným sledovaním výkonu žiaka a jeho pripravenosti na vyučovanie,
- rôznymi druhmi skúšok (písomné, ústne, grafické, praktické, pohybové) a didaktickými testami; uplatňuje aj metódy menej riadené (referáty, denníky, projekty, sebahodnotiace listy, dotazníky, pozorovania, portfóliá) - súbor prác žiaka, ktoré vypovedajú o jeho výkone,
- analýzou výsledkov rôznych činností žiaka,
- konzultáciami s ostatnými pedagogickými zamestnancami a podľa potreby s odbornými zamestnancami zariadenia výchovného poradenstva a prevencie, všeobecného lekára pre deti a dorast, najmä u žiaka s trvalejšími psychickými a zdravotnými ťažkosťami a poruchami,
- rozhovormi so žiakom a so zákonným zástupcom žiaka.

Žiak je z predmetu skúšaný ústne, písomne alebo prakticky najmenej dvakrát v štvrtročnom hodnotiacom období.

Učiteľ oznamuje žiakovi výsledok každého hodnotenia a posúdi klady a nedostatky hodnotených prejavov a výkonov. Po ústnom skúšaní učiteľ oznámi žiakovi výsledok ihneď. Výsledky hodnotenia písomných a grafických prác a praktických činností oznámi žiakovi a predloží k nahliadnutiu najneskôr do 10 dní.

Písomné práce a ďalšie druhy skúšok rozvrhne učiteľ rovnomerne na celý školský rok. Pravidelným rozvrhnutím hodnotiacich činností zabráni preťažovaniu žiaka. Písomné práce archivuje do konca príslušného školského roka.

Termín na vykonanie písomnej skúšky, ktorá má trvať viac ako 25 minút, prekonzultuje učiteľ s triednym učiteľom, ktorý koordinuje plán skúšania. V jednom dni môže žiak robiť len jednu skúšku uvedeného charakteru.

Učiteľ vedie evidenciu o každom hodnotení žiaka v klasifikačnom zázname triedy a v žiackej knižke žiaka.

V rámci hodnotenia jednotlivých predmetov sa preverujú výsledky činnosti žiakov podľa určených kritérií. Kritéria hodnotenia sú rozpracované pre každý vzdelávací predmet zvlášť a sú súčasťou učebných osnov. V záujme zjednocovania kritérií:

- majú dôležitú úlohu predmetové komisie a metodické združenia, učitelia rovnakých a príbuzných predmetov hovoria o hodnotení a klasifikácii jednotlivých predmetov
- pre klasifikovanie v jednotlivých predmetoch doporučujeme využiť klasifikačnú stupnicu:

Známka :	Percentá :
1 výborný	100% - 90%
2 chválitebný	89% - 75%
3 dobrý	74% - 50%

4 dostatočný	49% - 25%
5 nedostatočný	24% - 0%

Neoddeliteľnou súčasťou hodnotenia žiaka je aj jeho správanie, prístup a postoje. Hodnotenie nikdy nesmie viesť k znižovaniu dôstojnosti, sebadôvery a sebaúcty žiaka. Hodnotenie správania vychádza z čl. 9. Metodického pokynu č. 22/2011 na hodnotenie žiakov základnej školy. Kritériom je dodržiavanie pravidiel školského poriadku.

Spôsob informovania o stave hodnotenia žiaka v triede

Prípady zaostávania prospechu žiakov a nedostatky v ich správaní prerokúva pedagogická rada v prvom polroku spravidla do 15. novembra a v druhom polroku do 15. apríla. V prípade mimoriadneho zhoršenia prospechu alebo správania žiaka bezprostredne **preukázateľným spôsobom** o tejto skutočnosti informuje zákonného zástupcu žiaka triedny učiteľ.

Pedagogická rada zameraná na hodnotenie žiakov za prvý polrok sa uskutoční najskôr 22. januára a za druhý polrok sa uskutoční najskôr 21. júna príslušného školského roka.

Triedny učiteľ a učitelia jednotlivých predmetov priebežne a preukázateľným spôsobom informujú zákonného zástupcu žiaka o prospechu a správaní žiaka. Na informovanie zákonného zástupcu o priebežných výsledkoch žiaka sa používa žiacka knižka.

Klasifikácia a hodnotenie žiakov so ŠVVP

Klasifikácia žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, ktorí sú začlenení do bežných tried a žiakov v špeciálnych triedach sa uskutočňuje v súlade s **Metodickým pokynom č. 19/2015** na hodnotenie žiakov základnej školy. Hodnotenie sa robí s prihliadnutím na stupeň poruchy, ktorý je zohľadnený v jeho individuálnom vzdelávacom programe. Vyučujúci rešpektujú odporúčania psychologických vyšetrení žiaka a uplatňujú ich pri klasifikácii a hodnotení správania žiaka. Vyberajú vhodné a primerané spôsoby hodnotenia vrátane podkladov na hodnotenie. Uplatňujú také formy a spôsoby skúšania, ktoré zodpovedajú schopnostiam žiaka a nemajú negatívny vplyv na ich rozvoj a psychiku. Volia taký druh prejavu, v ktorom môže žiak preukázať lepšie výkony.

Postup do vyššieho ročníka

Do vyššieho ročníka postupuje žiak, ktorý **prospel**.

Žiak, ktorý bol na konci druhého polroka hodnotený stupňom prospechu nedostatočný alebo dosiahol neuspokojivé výsledky **z viac ako dvoch** povinných vyučovacích predmetov, **opakuje ročník**.

Ročník opakuje aj žiak, ktorého nebolo možné hodnotiť ani v náhradnom termíne zo závažných objektívnych dôvodov, najmä zdravotných, dlhodobého pobytu v zahraničí. Žiak, ktorý neprospel v čase, keď plní povinnú školskú dochádzku, môže opakovať ročník len raz, vo výnimočných prípadoch, ak je to v prospech žiaka, aj viackrát.

8.2 VNÚTORNÝ SYSTÉM KONTROLY A HODNOTENIA ZAMESTNANCOV

Pre hodnotenie zamestnancov sme vytvorili vlastný kompetenčný model zamestnanca:

KOMPETENCIE UČITEĽA :

Odborné vedomosti sa zručnosti

- dokonale ovláda svoj predmet;

Zameranie na žiaka

- pozná žiakov, analyzuje ich potreby, vie správne a samostatne reagovať pri riešení problémov v triede, komunikuje s rodičmi;

Zameranie na výsledky

- učiteľ má jasne stanovené ciele, ako dosiahnuť so žiakmi čo najlepšie výsledky a kompetencie, v čom chce škole pomôcť;

Strategické myslenie

- prispieva novými nápadmi, uvedomuje si dôležitosť vlastného vkladu pre bezproblémový chod školy.

Vedenie ľudí

- vedie kolektív žiakov
- záujmová činnosť, príprava na súťaže, olympiády, kolektív pedagógov, koordinácia činností;
- vedie kolektív pedagógov – MZ, PK, STU.

Osobnostné kvality

- kreativnosť, samostatnosť, čestnosť, pracovitnosť;

Kritériá hodnotenia pedagogických zamestnancov našej školy sme ďalej rozpracovali na :

Základné podmienky

- kvalita plnenie pracovných úloh
- plnenie cieľových úloh

Ďalšie podmienky:

1. Triednictvo:

- sťažená práca : žiaci so ŠVVP, problémoví žiaci;
- vedenie triednej dokumentácie

2. Výchovno-vzdelávacia činnosť:

- plnenie tematických výchovno-vzdelávacích plánov
- výchovno-vzdelávacie výsledky
- výsledky hospitačnej činnosti RŠ a ZRŠ

3. Oprava písomných prác:

- SJL predpísané diktáty, štvrťročné práce, vstupné a výstupné práce;
- CUJ – predpísané diktáty a písomné práce ;
- MAT – štvrťročné práce, vstupné a výstupné práce;
- CHEM, FYZ, PRI – predpísané laboratórne práce;

4. Spravovanie kabinetov:

- Počet kabinetov, priebeh inventarizácie, návrhy na vyradenie neupotrebitel'ného majetku.

5. Vedúci MZ, PK, STU:

- Pravidelné zasadnutia podľa plánu, kontrolná činnosť, hospitačná činnosť, pravidelné odovzdávanie zápisníc, evidencie vykonaných kontrol, plnenie úloh podľa plánu MZ a PK.

6. Súťaže a olympiády:

- Príprava žiakov na oblastné, okresné, krajské, celoslovenské kolá súťaží a olympiád.
- Umiestnenie žiakov: okresné kolo, krajské kolo, celoslovenské kolo

7. Estetická úprava školského prostredia:

- Aktualizácia a správcovstvo nástieniek v interiéri školy.

- Aktualizácia násteniek v triedach, estetická úprava prostredia tried.
- Estetická úprava a úprava interiéru školy, starostlivosť o kvety.
- Estetická úprava a úprava exteriéru školy, brigády pri úprave okolia školy.

8. Akcie organizované školou:

- Návrhy a zorganizovanie akcií pre žiakov a zamestnancov školy.
- Zodpovednosť za organizovanie akcie.

8.3 HODNOTENIE ŠKOLY

Cieľom hodnotenia je, aby žiaci a ich rodičia získali dostatočné a hodnoverné informácie o tom, ako zvládajú požiadavky na ne kladené. A preto, aby aj verejnosť vedela, ako škola dosahuje ciele, ktoré sú na žiakov kladené v ŠVP.

Dôraz kladieme na:

- konštatovanie úrovne stavu;
- zisťovanie súvislostí a okolností, ktoré výsledný stav ovplyvňujú.

Vlastné hodnotenie školy je zamerané na:

- Ciele, ktoré si škola stanovila koncepčnom zámere rozvoja školy a v školskom vzdelávacom programe, ich reálnosť a stupeň dôležitosti.
- Posúdenie ako škola spĺňa ciele, ktoré sú v Štátnom vzdelávacom programe.
- Oblasť, v ktorých škola dosahuje dobré výsledky a oblasti, v ktorých škola dosahuje slabšie výsledky, včítane návrhov a opatrení.

Pravidelne monitorujeme :

- Podmienky na vzdelanie
- Spokojnosť s vedením školy a učiteľmi
- Prostredie – klíma školy
- Priebeh vzdelávania – vyučovací proces- metódy a formy vyučovania
- Úroveň podpory žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami
- Výsledky vzdelávania
- Riadenie školy
- Úroveň výsledkov práce školy

Kritériom pre nás je:

- Spokojnosť žiakov, rodičov, učiteľov
- Kvalita výsledkov

Nástroje na zisťovanie úrovne stavu školy sú:

- Dotazníky pre žiakov a rodičov
- Dotazníky pre absolventov školy
- Analýza úspešnosti žiakov na súťažiach, olympiádach
- SWOT analýza